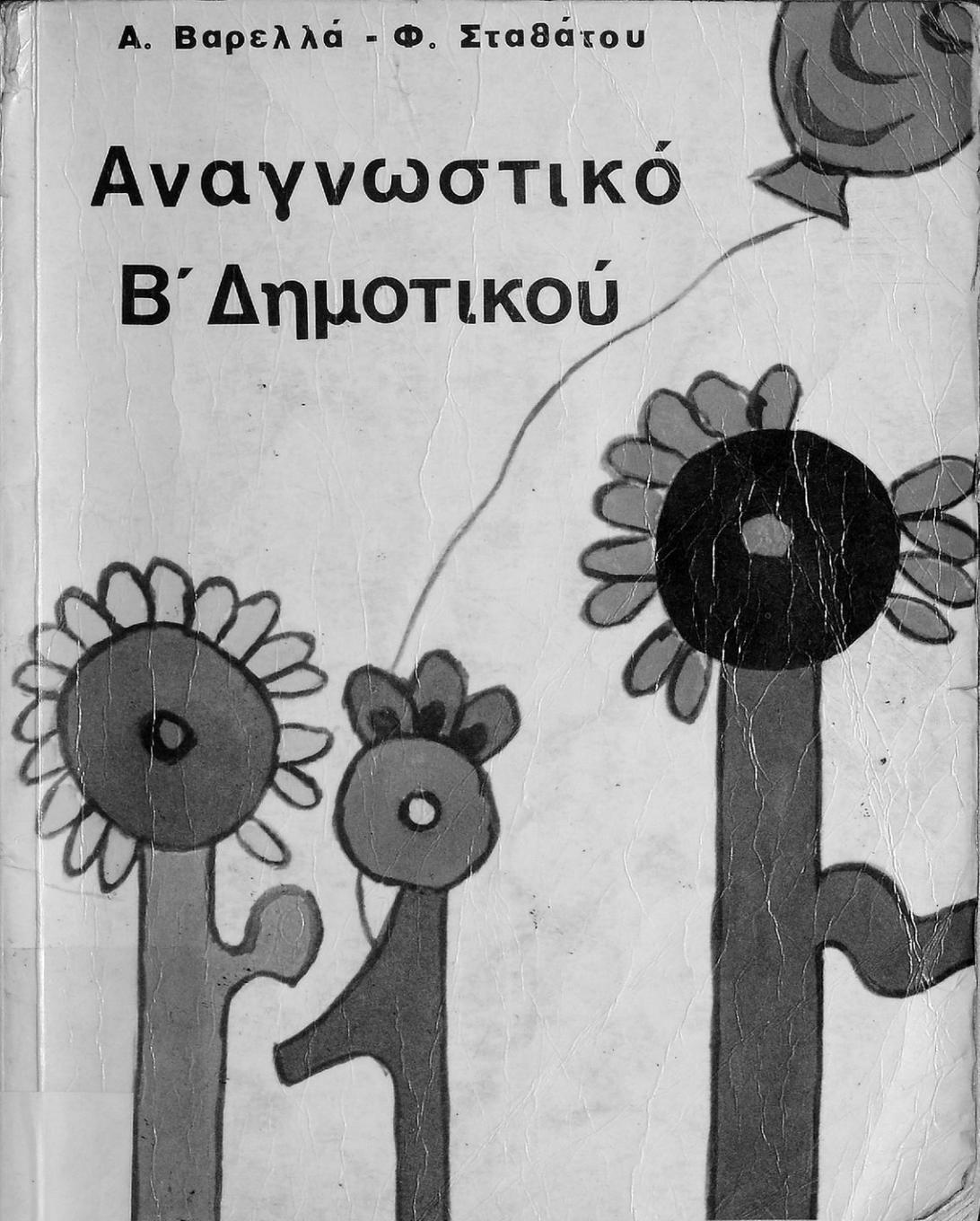

Α. Βαρελλά - Φ. Σταθάτου

Αναγνωστικό Β' Δημοτικού

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ ΑΘΗΝΑ 19

Η φιλιοποίηση έγινε από το κολλέγιο του Εκπαιδευτικού Πολιτικού

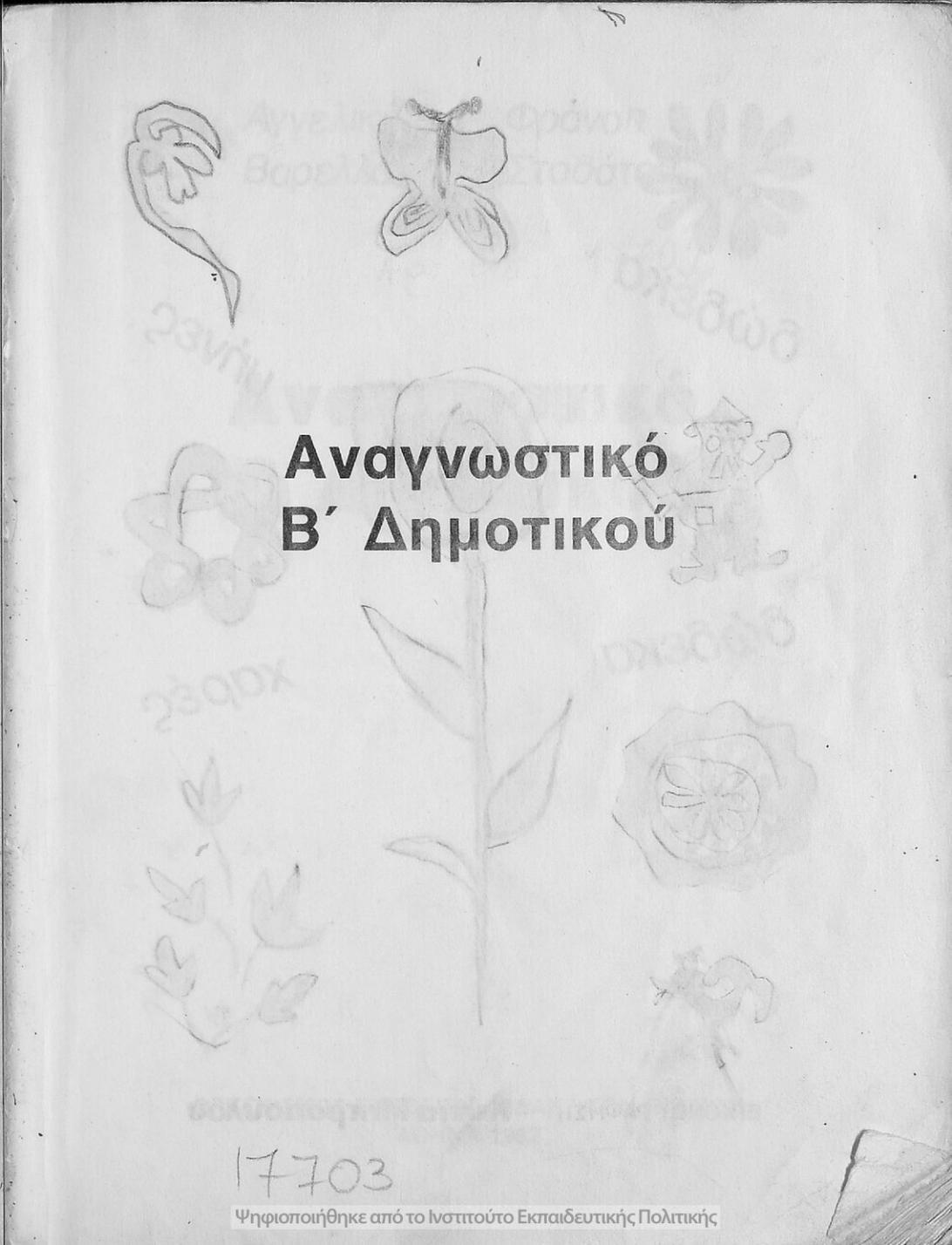
ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΛΑΣΚΑΡΙΔΗΣ

Β' ΤΑΞΗΣ

αγ 9338670.

Παναγιώτ

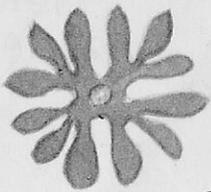

**Αναγνωστικό
Β' Δημοτικού**

17703

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

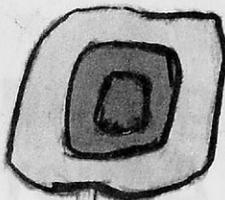
δώδεκα

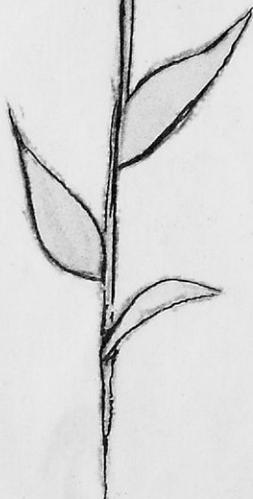
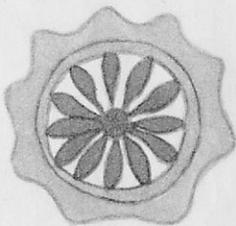
μήνες

δώδεκα

χαρές

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΣΗ: **Κάτια Μητροπούλου**

Αγγελική Φράνση
Βαρελλά Σταθάτου

Αρ. Εισ. 17703

Αναγνωστικό Β' Δημοτικού

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ
ΑΘΗΝΑ 1982

4

Με απόφαση της ελληνικής κυβέρνησεως τα διδακτικά βιβλία του δημοτικού, του γυμνασίου και του λυκείου τυπώνονται από τον Οργανισμό Εκδόσεως Διδακτικών Βιβλίων και μοιράζονται ΔΩΡΕΑΝ.

- ⊖ Γιάννη, πού πας;
 - Κανέννας δε θα μάθει.
 - Πότε θα 'ρθεις;
 - Σεπτέμβρης όταν θά 'ρθει.

- Γιαννάκη, τι θα φέρεις;
Γιάννη, Γιαννάκη.
- Τον τρύγο θα σας φέρω,
κρασί στο βαρελάκι.

- Γιάννη, πού πας;
 - Στα μακρινά τα δάση.
 - Πότε θα 'ρθεις;
 - Οκτώβρης όταν φτάσει.

- Γιαννάκη, τι θα φέρεις;
Γιάννη, Γιαννάκη.
- Θα φέρω στο σχολειό του
το χαρωπό παιδάκι.

Στέλα Ματζουράνη – Σκαλτσάρη

Από την «Παιδική Πρωτοχρονιά»

A 2. Ο θείος Χαραλάμπης

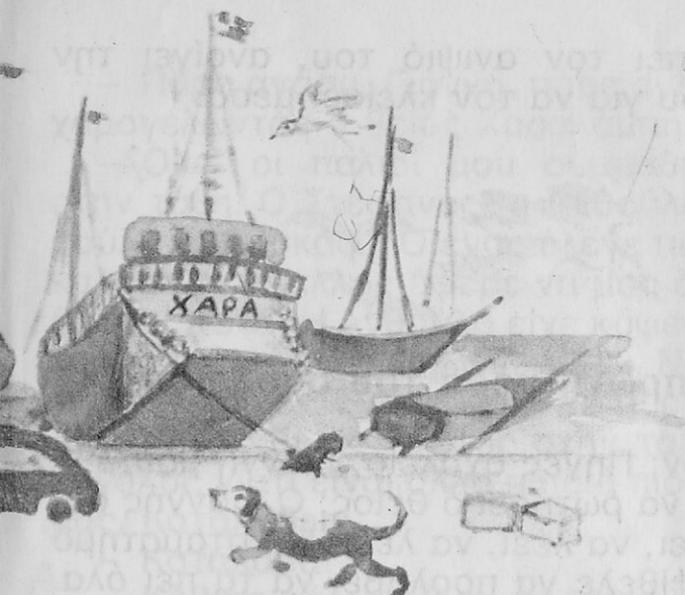
Χ Σουρουπώνει...

Ο Γιάννης περιμένει στο λιμάνι. Με το φεριμπότ που πλευρίζει έρχεται ο θείος Χαραλάμπης, ο αδερφός του πατέρα του. Ο θείος είναι ο καπετάνιος του φεριμπότ.

Ο Γιάννης τρελαίνεται για το θείο Χαραλάμπη, όπως κι όλα τ' άλλα ανίψια. Κι όχι μονάχα για τα δώρα που του φέρνει, ούτε γιατί τον πάει ταξίδια, αλλά γιατί είναι χαρούμενος και γελαστός.

Η μεγάλη πόρτα του φεριμπότ πέφτει. Τα παλαμάρια δένονται στην προκουμαία. Ο κόσμος αρχίζει να βγαίνει μαζί με τ' αυτοκίνητα. Κίνηση και φωνές γεμίζουν το λιμάνι.

Από το πλήθος ξεπετιέται ένας σκύλος. Γα-

βγίζοντας χαρούμενα πηδάει στο λαιμό του Γιάννη ζητώντας τα χάδια του. Είναι ο σκύλος του θείου. ◊

– Φίλε, φίλε μου, λέει κι ο Γιάννης και τον χαϊδεύει στο σβέρκο και στα πλευρά.

Ταξιδεμένο σκυλί ο «Φίλος». Μα πιο ταξιδεμένος ακόμα είναι ο γλάρος που κρώζει πιο πέρα κάνοντας βουτιές. Ο γλάρος ακολουθεί το φεριμπότ σαν πιστός σύντροφος.

Το φεριμπότ το λένε «Χαρά».

Το γλάρο τον ονόμασαν «Λάμπη».

Του θείου τ' όνομα τα 'χει και τα δυο ονόματα μαζί: Χαραλάμης.

Το φεριμπότ ταξιδεύει, όλο ταξιδεύει.

Ο γλάρος πετά, πετά, πετά.

Ο θείος χαμογελά και λάμπει από χαρά.

Ο θείος κρατά ένα δέμα στα χέρια του και

μόλις βλέπει τον ανιψιό του, ανοίγει την αγκαλιά του για να τον κλείσει μέσα. ✓

✱ 3. Η πρώτη μέρα του σχολείου

– Λοιπόν; Πήγες σχολείο, Γιάννη μου;

Τι ήταν να ρωτήσει ο θείος; Ο Γιάννης άρχισε να λέει, να λέει, να λέει, και σταματημό δεν είχε. Ήθελε να προλάβει να τα πει όλα. Μπέρδευε τη γλώσσα του και δεν ήξερε ποιο να πει πρώτο και ποιο δεύτερο.

○ – Πήγα χτες. Πήγαμε μαζί με το Μανόλη, το φίλο μου, που κάθεται δίπλα στο σπίτι μας. Με ξύπνησε από τα χαράματα. «Γιάννη, βιάσου μην αργήσουμε και χτυπήσει το κουδούνι». Αφού εγώ καλά καλά δεν είχα βάλει ούτε την ποδιά μου. Και η γιαγιά φώναζε: «Πιες το γάλα σου, Γιάννη, πιες το γάλα σου»! Το μωρό μας έκλαιγε και ήθελε να έρθει κι εκείνο στο σχολείο. Ύστερα... Σου 'πα για το δάσκαλο, θείε;

– Όχι. Δε μου 'πες ακόμα.

– Δεν έχουμε τον περσινό δάσκαλο. Εκείνος έφυγε. Ο καινούριος είναι από δω, από το νησί. Μας μοίρασε βιβλία, μας ευχήθηκε καλή χρονιά και μας είπε...

– Πάρε ανάσα, Γιάννη, πάρε ανάσα, έκανε χαμογελώντας ο θείος Χαραλάμπης.

– Όλοι οι παλιοί μου συμμαθητές ήταν στην τάξη. Ο Στέφανος, η Ανθούλα, η Αργυρούλα, ο Λουκάς... Ο ένας έλεγε πού πήγε το καλοκαίρι, ο άλλος έφερε να μας δείξει τους βόλους του... Η Ανθούλα είχε κόψει τα μαλλιά της κι ο Στέφανος ψήλωσε πολύ. Να δεις πώς ψήλωσε, θείε! Ένα κεφάλι με περνάει τώρα. Και ξέρεις; Εμείς εφέτος στην τάξη είμαστε μεγάλοι, γιατί είναι άλλα παιδιά πιο μικρά από μας. Κατάλαβες;

– Κατάλαβα!

– Κάθισα πάλι μαζί με το Μανόλη, στο τρίτο θρανίο... Μου άρεσε η πρώτη μέρα στο σχολείο, θείε, γιατί όλα ήταν χαρούμενα και γελαστά.

– Ναι, αγόρι μου, παραδέχτηκε ο θείος. Η πρώτη μέρα του σχολείου είναι πάντα χαρούμενη και γελαστή.

4. Πρώτη μέρα μαθητής

Πρώτη μέρα μαθητής,
γύρνα, κόσμε, να με δεις.

Η στολή μου που φορά,
μπλέ κομμάτι από ουρανό.

Έχω σάκα μεγαλείο,
με τετράδια και βιβλίο,

που 'χει απέξω γάτες, σκύλους
τους καλύτερους μου φίλους.

Στο σχολειό μου τρέχω... φτάνω,
μπαίνω στην αυλή, τα χάνω.

Από φίλους ξεχειλίζει
κι όλο γράμματα μυρίζει.

Κι η δασκάλα μάς κοιτάει
κι όλο αγάπη μας μιλάει.

Και μας λέει: Κι αυτή η χρονιά,
καλορίζικη παιδιά.

Ρένα Καρθαίου

«Ο αγέρας παίζει φλογέρα»

5. Η καινούρια τσάντα,

Ο Προχώρησαν – θείος και ανιψιός – προς το μικρό καφενεδάκι που έχει στην παραλία η μητέρα του Γιάννη. Τους περίμενε στην πόρτα με χαρές και γέλια. Ο Πάνος, ο μεγαλύτερος αδερφός του, τη βοηθούσε στη δουλειά. Ο θείος τούς χαιρέτησε, κάθισε σε μια καρέκλα και πήρε το Γιάννη κοντά του.

– Δε μου λες αλήθεια, Γιάννη, από τσάντα πώς πας;

– Έχω την περσινή, εκείνη την τρύπια, που μ' έκανε να χάνω τις γομολάστιχες και τα μολύβια, ξέρεις...

– Ξέρω! Είσαι λίγο ακατάστατος, Γιάννη, πρέπει να το παραδεχτείς.

– Είμαι. Ναι, είμαι! έκανε ο Γιάννης κουνώντας το κεφάλι.

– Έλα όμως που εγώ σ' αγαπώ.

– Εσύ μας αγαπάς όλους, θείε, είπε ο Πά-
νος που στεκόταν δίπλα.

– Τι έχεις στο δέμα; ρώτησε παιχνιδιάρικα
ο Γιάννης μην αντέχοντας άλλο.

– Πού; έκανε εκείνος τάχα αδιάφορα.

– Να, εδώ!

– Α! Μια τσάντα!

– Τσάντα; Για ποιον; χτύπησε η καρδιά του
Γιάννη.

– Για σένα φυσικά. Έλα, φίλε, δώσε στο
παιδί μας την καινούρια του τσάντα για να μη
χάνει πια τις γόμες και τα μολύβια του!

Ο Φίλος άρπαξε το πακέτο από τα χέρια του
θείου και το έδωσε του παιδιού με χαρούμενα
γαβγίσματα. Το παιδί αγκάλιασε το θείο του,
τον γέμισε φιλιά κι «ευχαριστώ», κι επειδή δεν
ήξερε πώς να δείξει τη χαρά του, χοροπη-
δούσε γύρω του μαζί με το Φίλο.

Α Ο Γιάννης άνοιξε με λαχτάρα το περιτύ-
λιγμα κι έπιασε τη σάκα στα χέρια του. Ήταν
από μπλέ πανί με κόκκινες ραφές και μεγά-
λη. Μπορούσε να βάζει όρθια από τη μια μεριά
τα βιβλία, από την άλλη τα τετράδια κι έμενε
χώρος και για κασετίνα.

– Λοιπόν; Πώς σου φαίνεται; ρώτησε ο
θείος Χαραλάμπης.

– Είναι η πιο ωραία σάκα που έχω δει στη
ζωή μου, είπε ευτυχισμένος ο Γιάννης.

– Είναι η πιο ωραία, γιατί είναι η δική σου,

είπε η μητέρα φέρνοντας τον καφέ κι ένα ποτήρι κρύο νερό στο θείο.

– Μόνο που είναι αδύνατη, γέλασε ο Πάνος.

Α – Θα της δώσω εγώ να φάει γράμματα και νούμερα για να παχύνει, είπε ο Γιάννης. Μείνε ήσυχος.

Κρατούσε την τσάντα του αγκαλιά και δε χόρταινε να τη βλέπει.

Αγ 6. Η ζωγραφιά ενός δρόμου

Όταν ο θείος ήπια τον καφέ του κίνησαν για το σπίτι. Ο Φίλος τούς ακολουθούσε από πίσω.

Πριν φτάσουν, στάθηκαν σ' ένα ανηφορικό σημείο ν' αγναντέψουν τη θάλασσα. Ο Λάμπης βουτούσε ολοένα ψάχνοντας για μικρές αθερίνες. Τον χαιρέτησαν, μα δε γύρισε να τους κοιτάξει.

Ο θείος κοίταξε με αγάπη το δρομάκι του σπιτιού τους.

— Ο Εδώ έχω παίξει βόλους και κρυφτό, Γιαννάκη. Εδώ έχω φάει μούρα απ' τις μουριές κι έχω χτυπήσει τα γόνατά μου στο πλακόστρωτο τουλάχιστον εκατό φορές, είπε.

Κοίταξε κι ο Γιάννης το δρόμο τους σαν να τον έβλεπε για πρώτη φορά. Μα ήταν πραγματικά τόσο ωραίος ή ο θείος του τον έβλεπε έτσι γιατί είχε ζήσει εκεί τα παιδικά του χρόνια;

— Άσπρα σπίτια, ασβεστωμένα. Πλακόστρωτο ανηφορικό. Μουριές στη σειρά. Μικρές αυλές με μπουκαμβίλιες σ' όλα τα χρώματα. Κι αυτή η πλατεία με τα πέτρινα πεζούλια και τις ροδοδάφνες ήταν σαν παρατηρητήριο στο πέλαγος.

— Σ' αυτό το πεζούλι περίμενα τον πατέρα μου να γυρίσει από το ψάρεμα, είπε ο θείος.

— Έτσι κάνουμε ο Πάνος κι εγώ, φώναξε ο Γιάννης.

Ο Λάμπης είχε πλησιάσει κοντά τους και κουνούσε ρυθμικά τα μεγάλα κατάσπρα φτερά του. Από πίσω του ο ήλιος σαν κατακόκκινος δίσκος βυθιζόταν στον ορίζοντα. Τα κυματάκια κεντούσαν άσπρους αφρούς.

— Αυτός λοιπόν ο δρόμος είναι σαν ζωγραφιά, μουρμούρισε ο θείος, αλλά κι άσχημος να ήταν πάλι θα τον αγαπούσα, γιατί εδώ γεννήθηκα κι εδώ μεγάλωσα.

7. Ένα φύλλο σε μια γειτονιά

Εκείνη τη στιγμή ένα δυνατό αγέρι πήρε το ναυτικό σκούφο του θείου.

– Φθινοπώριασε! είπε εκείνος κι έσκυψε να τον μαζέψει.

Δίπλα στο σκούφο βρέθηκε κι ένα πράσινο φύλλο. Είχε πέσει από το δέντρο κάτω στο πλακόστρωτο. Έμεινε για λίγο εκεί ακίνητο, σαστισμένο, χωρίς να ξέρει τι να κάνει. Κοίταξε ψηλά στο κλαδί τη μάνα του που αποχωρίστηκε, της είπε «αντίο» κι έφυγε με τον αγέρα.

Ο Γιάννης κι ο θείος το ακολούθησαν. Από πίσω και ο Φίλος, περίεργος να δει τι συμβαίνει.

Το φύλλο πέρασε από το σπίτι της κυρα-Μαρίας και μύρισε τα βασιλικά της. Σταμάτη-

σε κάτω από το μπαλκόνι του Μανόλη και θαύμασε τ' άσπρα γαρίφαλα. Μετά το ξαναπήρε ο αγέρας και το κατέβασε στην πόρτα της Ανθούλας. Το φθινοπωρινό αγέρι το έσπρωχνε φιλικά κι εκείνο όλο προχωρούσε. Κατηφόρισε το δρομάκι, έστριψε τη γωνιά, σαν να πήγαινε ν' αγοράσει ψωμί στο φούρναρη, βρήκε τον μπακάλη στην πόρτα και διάβασε στην ταμπέλα «Παντοπωλείο».

Στο μανάβη μελέτησε τα φθινοπωρινά φρούτα, δίστασε να προχωρήσει, αλλά αποφασισμένο να γνωρίσει τη γειτονιά πήγε παραπέρα. Είχε σταθεί τώρα στην πόρτα του ψιλικατζίδικου. Παραλίγο να μπει μέσα ν' αγοράσει καραμέλες και φούσκες.

Αστο περίπτερο διάβασε τα νέα της ημέρας από τις εφημερίδες που κρέμονταν με μανταλάκια κι ύστερα... έμεινε πολλή ώρα μπροστά στο ζαχαροπλαστείο βλέποντας τις πάστες και τους λουκουμάδες.

Ο Γιάννης συμπάθησε το φύλλο που αγαπούσε τα γλυκά και τα ταξίδια. Έσκυψε, το πήρε με στοργή στα χέρια του και είπε του θείου Χαραλάμπη:

– Το λυπάμαι, θείε. Θα το πάρω μαζί μου να το βάλω στο φυτολόγιό μου.

Κι από τον ίδιο δρόμο γύρισαν και οι τρεις στο σπίτι.

8. Το σπιτάκι της βροχής

Από την άλλη άκρη του δρόμου είδαν τη γιαγιά να 'ρχεται βιαστική κρατώντας στην αγκαλιά το μωρό τους. Είχε πάει ν' ανάψει το καντηλάκι του Αϊ-Δημήτρη, όπως το έκανε πάντα στον εσπερινό του Σαββάτου. Έτρεξε να τους ανταμώσει. Έσμιξαν μάνα και γιος και φιλήθηκαν γλυκά.

Τότε έπεσαν οι πρώτες αραιές ψιχάλες στα κεφάλια τους και στα πλακάκια της αυλής. Έτσι ξαφνικά.

– Μπα! Μπα! μουρμούρισε ο θείος απορημένος. Άρχισαν και τα πρωτοβρόχια;

– Μα δε βλέπεις τα σύννεφα, θείε; είπε ο Γιάννης. Τα σύννεφα είναι το σπιτάκι της βροχής. Εμένα μου αρέσει η βροχή, γιατί από πίσω της έρχεται το ουράνιο τόξο!

Σε πέντε λεπτά η βροχή είχε πλύνει το πλακόστρωτο του δρόμου, είχε νοτίσει το χώμα, είχε μοσχοβολήσει την πλάση, είχε προλάβει να λερώσει τα τζάμια και τραγουδούσε αμέριμνη σαν να μη συνέβαινε τίποτα.

Ο Γιάννης έτρεχε από το ένα τζάμι στο άλλο και την παρακολουθούσε. Στο ένα τζάμι χόρευε έναν πηδηχτό πεντοζάλη. Στο άλλο έπεφτε βιαστική και γρήγορη και στο άλλο τσιγκούνικα, κόμπους κόμπους. Στο ένα παράθυρο έμοιαζε με κρότσι, στο άλλο με ριγωτή κουρτίνα.

– Να γέμισαν άραγε οι πηγές; αναρωτήθηκε ο Γιάννης.

Κι απάντησε μονάχος του:

– Δε θα γέμισαν;

Ξαναρωτήθηκε:

– Να ετοιμάστηκε το χώμα για όργωμα;

Κι απάντησε πάλι μονάχος του:

– Δε θα ετοιμάστηκε;

Ξέρει αυτή τη δουλειά της, κι ας τη βλέπει ο Γιάννης έτσι αδιάφορη, τάχατε πως δεν τη νοιάζει τίποτε.

Μετά ο Γιάννης θυμήθηκε το δάσκαλό του. Πώς το είχε μαντέψει ότι θα έβρεχε και τους είχε μάθει το πρωί το τραγούδι για το πρωτοβρόχι;

9. Πρωτοβρόχι

Η βροχή στον κάμπο γράφει
αυλακιές από χρυσάφι.

Κι είναι πάνω στο χορτάρι
κάθε στάλα κεχριμπάρι.

Παίζουν σαν τρελά σπουργίτια
στα νερά τα πιτσιρίκια.

Πλένονται πλαγιές και βράχια
λαγκαδιές και καταράχια.

Νιόβρεχτο το χώμα αχνίζει
σαν καλύβα που καπνίζει.

Γιώργος Σουρέλης

«Ο αγέρας παίζει φλογέρα»

10. Φθινόπωρο στο νησί

Το φθινόπωρο τα φεριμπότ και τα καράβια γεμίζουν από τουρίστες που φεύγουν. Ένα πολύχρωμο πλήθος περιμένει στην παραλία για το ταξίδι του γυρισμού.

Το καλοκαίρι η μητέρα του Γιάννη δεν προλαβαίνει να ψήνει καφέδες κι ο Πάνος να κάνει λογαριασμούς. Το φθινόπωρο λιγοστεύει η δουλειά και οι καρέκλες στο καφεενεδάκι μένουν αδειανές κι έρημες. Ο Πάνος κάθεται και κοιτάζει τη θάλασσα μελαγχολικά. Τα βαπόρια που σφυρίζουν λένε αντίο στο καλοκαίρι.

Οι νησιώτες μένουν μόνοι στο νησί τους και το φθινόπωρο βγαίνει στις γειτονιές και παίζει.

Ρίχνει τα φύλλα από τα δέντρα και τ' αφήνει γυμνά. Τα βρέχει και τα κάνει να δακρύνουν. Κατεβάζει τα πέπλα της νύχτας από νωρίς και η μέρα μικραίνει.

Μπαίνει μέσα στα σπίτια και ανοίγει τις ντουλάπες. Τινάζει τις ναφθαλίνες. Βγάζει έξω τις ζακέτες και τα πλεκτά. Ανοίγει τις ομπρέλες και πλατσουρίζει στα νερά. Ξεκλειδώνει την πόρτα του σχολείου και ντύνει τα παιδιά με μπλε ποδιές.

Α Παρέα με τη βροχή νοτίζει το χώμα για ν' αρχίσει το όργωμα και η σπορά. Πηγαίνει με τους αμπελουργούς στ' αμπέλια να κόψει τα σταφύλια. Χαίρεται τον τρύγο με τους νιους

και τις κοπελιές. Γελά και τραγουδά πατώντας τα σταφύλια. Βάζει το μούστο στα βαρέλια. Μαζεύει τις ελιές. Κοκκινίζει τα μήλα στις μηλιές.

Το φθινόπωρο νευριάζει τη θάλασσα. Άλλοτε της βάζει ρυτίδες στο πρόσωπο κι άλλοτε την αγριεύει στέλλνοντάς της μεγάλα κύματα να παλέψει μαζί τους. Τα θαλασσοπούλια παρακολουθούν από ψηλά και κρώζουν αγριεμένα. Τα γριγρί δεν έχουν κάθε μέρα δουλειά και μένουν στο μικρό λιμάνι.

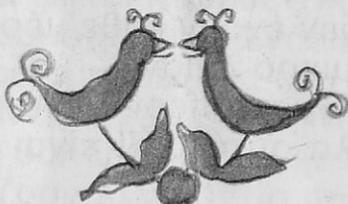
Σ' όλα τα πράγματα περνά ένα ρίγος, μια ανατριχίλα. Κι όλα αυτά μαζί είναι το φθινόπωρο. 0

✓ Α 11. Η μηλίτσα ✓

✓ Στη μηλίτσα στη μηλιά
πήγανε χίλια πουλιά

κάθε μήλο, μίλημα
κάθε φύλλο, φίλημα. ✓

✓ Η μηλίτσα η μηλιά
γέμισε τρελή λαλιά

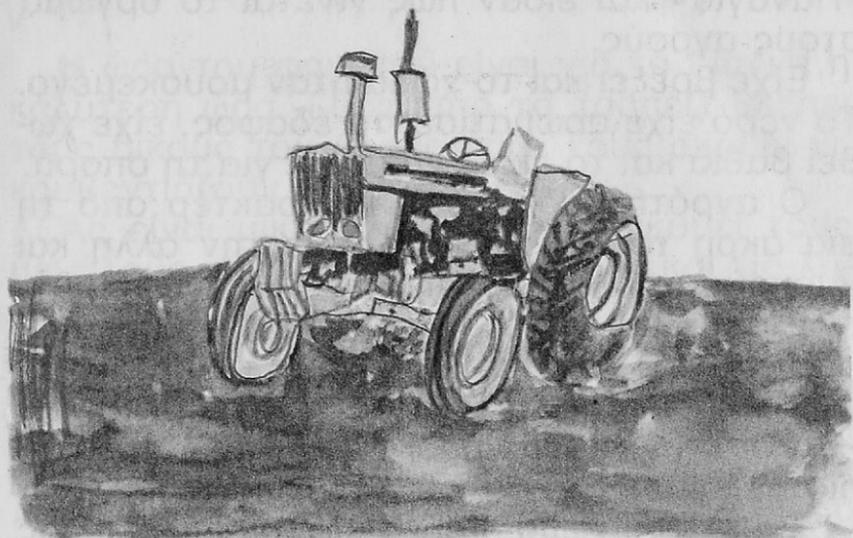
μήλα, φύλλα, χρώματα
φτερωτά καμώματα. ✓

Αχ, μηλίτσα μου μηλιά,
τώρα έχεις και μιλιά. ✓

✓ «Τα μήλα τα φύλλα» ✓

✓ Θέτη Χορτιάτη ✓

12. Το όργωμα

Ο πατέρας του Γιάννη «οργώνει» τη θάλασσα. Είναι ψαράς. Δεν είναι αγρότης. Έτσι, μέχρι πέρσι που πήγε στο σχολείο ο Γιάννης δεν είχε δει ούτε πώς οργώνουν ούτε πώς σπέρνουν ένα χωράφι.

Άκουγε να μιλάνε για άροτρα και για τρακτέρ, αλλά ούτε το ένα είχε δει από κοντά, ούτε το άλλο. Εκείνος ήξερε μόνο τα δίχτυα, τα παραγάδια, τις καθετές, τις συρτές και τ' άλλα σύνεργα της ψαρικής που χρησιμοποιούσε ο πατέρας του.

Ο περσινός του δάσκαλος τους είχε πάει με καϊκι σε μια τοποθεσία που την έλεγαν

«Παναγιά» και είδαν πώς γίνεται το όργωμα στους αγρούς.

Είχε βρέξει και το χώμα ήταν μουσκεμένο. Το νερό είχε αρωματίσει το έδαφος, είχε χωθεί βαθιά και το είχε ετοιμάσει για τη σπορά.

Ο αγρότης οδηγούσε το τρακτέρ από τη μια άκρη του χωραφιού ίσαμε την άλλη και γυρνούσε πάλι πίσω προσπαθώντας να μην αφήσει άσκαφτη ούτε μια σπιθαμή γης. Το χωράφι γέμισε λοφάκια από χώμα, καθώς οι δαγκάνες του τρακτέρ το έσκαβαν κι έφερναν το κάτω επάνω για να πάρει αέρα και να φρεσκοριστεί.

Σ' αυτό το χώμα που το ζωντανεύει ο ήλιος κι ο αέρας πρέπει να πέσουν οι σπόροι για να πιάσουν καλά.

– Ε, μπαρμπα-Θωμά, τώρα η δουλειά είναι πιο εύκολη, έτσι; ρώτησε ο δάσκαλος τον αγρότη που όργωνε.

Ο μπαρμπα-Θωμάς κατέβηκε για λίγο από το τρακτέρ και άρχισε να διηγείται στα παιδιά σαν παραμύθι πώς όργωνε τα παλιά χρόνια με το αλέτρι και τα βόδια και πόσο κουραζόταν και ιδρώνε για να κάνει καρπερή τη γη.

13. Η ώρα του φαγητού

Η ώρα του φαγητού είναι για το Γιάννη η καλύτερη ώρα. Γύρω από το τραπέζι βλέπει τους δικούς του όλους μαζί. Τους ακούει να κουβεντιάζουν. Α

Όσες είναι μικρός. Χαίρεται ν' ακούει τους μεγάλους να μιλούν για τις χαρές και τις λύπες τους. Ο

Θυμάται πόσο μεγάλη στενοχώρια πέρασαν, όταν ο πατέρας έχασε τα δίκτυα σ' εκείνο το δυνατό μελτέμι. Θυμάται ακόμα πόση χαρά ένωσαν, όταν η μητέρα τους είπε ένα βράδυ, εκεί που έτρωγαν, ότι θα έχουν κι άλλο ένα αδερφάκι. Ο Γιάννης το θυμάται, γιατί ένωσε μεγάλη χαρά.

Όταν έρχεται ο θείος γελάνε πολύ. Τους λέει διάφορες ιστορίες. Το μωρό χτυπά το κουτάλι στο καρεκλάκι του και η μάνα διασκεδάζει με τη χαρούμενη φασαρία που γίνεται.

Εκείνο το βράδυ ο πατέρας είχε καλή ψαριά κι ο θείος ευχαριστήθηκε φρέσκο ψάρι. Η γιαγιά είχε βάλει όλη την τέχνη της στο τηγάνισμα. Η ντοματοσαλάτα μοσχοβολούσε με το φρέσκο αγγουράκι και το μαϊντανό. Το κρασί έλαμπε μέσα στα ποτηράκια. Για χατίρι του θείου φτιάχτηκε και μουσταλευριά.

– Μητέρα, στην υγεία σου, σήκωσε το ποτηράκι του ο θείος Χαραλάμης.

Και κοίταξε με αγάπη τη μάνα του, δηλαδή τη γιαγιά του Γιάννη. V

14. Σε ποιον χρωστάμε το κρασί!

Την ώρα που ο θείος έπινε το κρασάκι του, ο Πάνος άρχισε να διηγείται:

– Μια φορά κι έναν καιρό ήταν ένας βοσκός που τον έλεγαν Στάφυλο...

• Πόσο τον θαύμαζε ο Γιάννης τον αδερφό του για τις ιστορίες που ήξερε. Τον άκουγε μ' ανοιχτό το στόμα.

– Λοιπόν, Πάνο;

– Λοιπόν, εκεί που έβοσκε τις κατσίκες του, παρατήρησε ότι μία απ' αυτές πήγαινε σε μian άκρη, έτρωγε ένα φυτό που φύτρωνε στην πλαγιά και μετά άρχιζε να χοροπηδά γεμάτη χαρά και κέφι. Ο Στάφυλος παρακολούθησε από περιέργεια την κατσίκα του δυο τρεις φορές και κάθε φορά την έβλεπε να χοροπηδά σαν τρελή.

«Μη χειρότερα!» αναρωτιόταν ο Στάφυλος, «τρελό είναι το κατσίκι μου και χορεύει; Ας φάω κι εγώ να δοκιμάσω». Πήγε κοντά, έκοψε το γλυκό καρπό και δοκίμασε. Ξετρελάθηκε. Έφαγε, ξανάφαγε, ώσπου στο τέλος άρχισε κι εκείνος τα χοροπηδητά.

Ο Πάνος διηγόταν κι ο Γιάννης γελούσε.

– Λοιπόν, Πάνο;

– Ο Στάφυλος σκέφτηκε να πάει τον καρπό στο βασιλιά του τον Οινέα. «Βασιλιά μου», του είπε, «φάε απ' αυτό το φρούτο, να δεις τι γλυκό και νόστιμο που είναι!»

– Κι έφαγε ο βασιλιάς;

– Έφαγε λέει; Όχι μόνο έφαγε, αλλά το έστιψε και ήπια και τό χυμό του κι έτσι κάπως έμαθε ο κόσμος το κρασί. Ο βασιλιάς Οινέας έδωσε τ' όνομά του στο χυμό, γι' αυτό και το κρασί λέγεται «οίνος» και το φρούτο πήρε τ' όνομά του από το Στάφυλο και ονομάστηκε «σταφύλι».

– Για σκέψου, είπε ο θεός, δηλαδή στο Στάφυλο χρωστάμε το κρασί; Να, που όλο και κάτι μαθαίνω! γ

15. Ο Τρυγητής

πΑ Μοσκοβόλησαν τ' αμπέλια
από τους ροδίτες.
Τρέχουμ' όλοι εκεί με γέλια
σαν τρελοί σπουργίτες. Α

Θ Με κλωνιά στεφανωμένοι
πρόσχαρα τρυγάμε
κι ένα γύρο αγκαλιασμένοι
όλο τραγουδάμε. κ π

Ο χορός μας θε ν' αρχίσει
μες στο πατητήρι.
Μούστος θα μοσκομυρίσει.
Ω! τι πανηγύρι!

Τα βαρέλια αράδα αράδα
τώρα θα γιομίσουν
και του τρύγου τη λιακάδα
στο κρασί θα κλείσουν.

Γιώργης Κρόκος

«Παιδικά χαμόγελα»

16. Καληνύχτα, Γιάννη...

Ο ύπνος είναι ένας καλός φίλος του Γιάννη. Ένας φίλος σαν το Μανόλη. Μόνο που ο Μανόλης τον ξυπνά, ενώ ο ύπνος τον αποκοιμίζει. Μόλις πέσει στο κρεβάτι του, τον παίρνει αγκαλιά.

– Είσαι κατάκοπος, Γιάννη. Έσκαβες όλη μέρα. Κλείσε τα μάτια σου. Καιρός να ξεκουραστείς.

Ο Γιάννης ξέρει πως αυτό δεν είναι αλήθεια, αλλά, πριν προλάβει να το σκεφτεί, έχει κιόλας κοιμηθεί.

Απόψε τα μάτια του μένουν ανοιχτά. Κρατά αγκαλιά την τσάντα του. Σκέφτεται το θείο του. Πόσο τον αγαπάει και πόσο κουράζεται μ' αυτά τα ταξίδια χειμώνα καλοκαίρι.

Ύστερα συλλογιέται τον πατέρα του. Ψάρια, δίχτυα, φουρτούνες, αρμύρα, αγωνία. Η μάνα του κουράζεται όρθια όλη μέρα στο κα-

φενεδάκι τους. Η γιαγιά πάλι στο σπίτι, με το νοικοκυριό και το μωρό.

– Δύσκολη η ζωή, σκέφτεται ο Γιάννης.

Σε μια γωνιά του τοίχου είναι το εικονοστάσι. Από κει τον βλέπει η Παναγιά, τον προστατεύει και τον παρηγορεί. Ο Γιάννης της λέει την προσευχή του, τις επιθυμίες του και τα παράπονά του. Την παρακαλά να έχει καλά κι αυτόν και τους δικούς του.

Η Παναγιά σαν να του γνέφει:

– Άντε τώρα, καληνύχτα, Γιάννη. Είναι αργά.

17. Στείλε μου, Θεέ μου...

Στείλε μου, Θεέ μου, έν' αγγελάκι
μ' άνθινα φτερούγια ροδαλά.
Νά' χει το φεγγάρι Σου για στέμμα.
Ήλιος να 'ναι, σαν χαμογελά.

Πλάι μου θα στέκει, σαν διαβάζω.
...Χέρι χέρι βόλτα εγώ κι αυτό.
Δίχως ζαβολιές θε να του παίζω:
μια κρυφτούλι, μια κυνηγητό.

Όταν θα χορταίνουμε τρεχάλα,
έχω μια τραμπάλα στην αυλή.
Πάνω εκεί θα παίζουμε τα δυο μας,
άγγελος αυτός κι εγώ πουλί.

.....
Κι όταν στο κρεβάτι θα πλαγιάζω
σαν πουλί σε πρόσχαρη φωλιά,
δυο θ' αποσκεπάζει τότε η μάνα
μες στις σιγαλιές την αγκαλιά.

Γιώργης Κρόκος

(απόσπασμα)

Από το «Χρυσό Ρόδι»

18. Ένας γάτος...

Ο γάτος του Γιάννη είναι πολύ έξυπνος. Τα παιδιά τον αγάπησαν από την πρώτη στιγμή που τον βρήκαν έξω από την πόρτα τους να τρέμει από το κρύο. Έχει παχύ τρίχωμα και παχιά ουρά. Είναι η αχώριστη παρέα τους.

Χωρίς να κρατά ρολόι, ξέρει τι ώρα είναι. Στη μία ακριβώς κάθε μεσημέρι περιμένει τα παιδιά στην άκρη του δρόμου, να γυρίσουν από το σχολείο, και πηγαίνουν όλοι μαζί στο σπίτι.

Από την άλλη μεριά είναι και σπουδαίος... ποδοσφαιριστής. Όταν του δώσεις κουβάρι ή μπαλάκι μπορεί να σου παίξει το καλύτερο ματς του κόσμου. Πρώτα το κοιτάζει καλά. Μετά το σπρώχνει, το κυλά, το κλοτσά, το πάει παρακάτω, το γραπώνει, κάνει τρίπλες και βάζει γκολ!

– Πού το ξέρεις, λέει ο Μανόλης στο Γιάννη. Μπορεί οι γάτες ν' ανακάλυψαν πρώτες το ποδόσφαιρο.

Αυτό ο Γιάννης δεν το ξέρει. Ξέρει όμως καλά ότι ο γάτος του ανακάλυψε πρώτος

εκείνο τον κλέφτη τον ποντικό, που χώθηκε στην αποθήκη του χασάπη, για να φάει το στάρι και τα λουκάνικα.

Ο καημένος ο ποντικός πλήρωσε με τη ζωή του αυτά τα λουκάνικα. Του γάτου όμως του βγήκε σε καλό. Ο Δημήτρης, το παιδί του χασάπη, του έδινε από τότε κάθε Σάββατο ένα μικρό πλεμόνι.

Ο Δημήτρης είπε για πρώτη φορά στο Γιάννη ότι ο γάτος αυτός μπορεί να είναι «της Περσίας». Ο Γιάννης όμως, που δεν ήξερε ότι υπάρχουν πολλών ειδών γάτες, θύμωσε πολύ και είπε:

– Ο γάτος αυτός είναι δικός μου και του Πάνου. Τον βρήκαμε έξω από την πόρτα μας. Αν ήταν της Περσίας, ας μην τον άφηνε να της φύγει.

VA 19. Σαν ξυπνάς Κυριακή...

Κάθε πρωί κάτι περίεργες ηλιαχτίδες, περίεργες να δουν τι κάνει ο Γιάννης, μπαίνουν από μια χαραμάδα στο δωμάτιό του και τον ξυπνούν. Ο Γιάννης δε θυμώνει με τις αχτίνες της Δευτέρας, της Τρίτης, της Τετάρτης, της Πέμπτης και της Παρασκευής. Στο κάτω κάτω καλό του κάνουν, γιατί δεν πρέπει ν' αργήσει στο σχολείο.

Θυμώνει όμως πολύ με τις ηλιαχτίδες του

Σαββάτου και της Κυριακής. Είναι ανάγκη να τον ξυπνούν τόσο νωρίς;

Αμέσως μετά αρχίζουν οι θόρυβοι.

Ένα βαπόρι σφυρίζει. Ο Πάνος βγαίνει να πάει στο καφεενεδάκι και χτυπά την εξώπορτα. Ο γάτος νιαουρίζει έξω από την πόρτα του. Ο Φίλος γαβγίζει. Η καρδερίνα κελαηδάει. Το μωρό τους κλαίει...

Σ' αυτό το σπίτι λοιπόν – το έχει προσέξει ο Γιάννης – ούτε ένα Σαββατοκύριακο δεν μπορείς να ευχαριστηθείς ύπνο.

Ο Γιάννης είναι έτοιμος να θυμώσει πολύ. Αλλά εκείνη την ώρα τον σταματά η κυριακάτικη καμπάνα του Αϊ-Δημήτρη. ▽

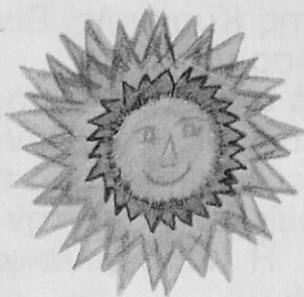
– Νταν! Γιάννη, όχι θυμούς!

Σιγά σιγά το κάλεσμα της καμπάνας γίνεται πιο χαρωπό.

– Νταν! Νταν! Νταν! Νταν!

Ο Γιάννης τινάζεται από το κρεβάτι. Τώρα πια ξύπνησε. Πλένεται, ντύνεται, βάζει το καλό του κυριακάτικο παντελόνι, τα καλά του παπούτσια και πάει στην εκκλησία.

Στον αυλόγυρο μετά τη λειτουργία θα πάρει σουσαμένιο κουλούρι κι έχει και λεφτά στην τσέπη του, για ν' αγοράσει ένα μεγάλο κόκκινο μπαλόνι. √

20. Καλημέρα!

Τον ήλιο άνοιξε ομπρέλα
η μέρα

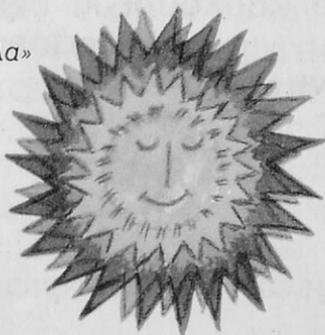
χρυσά μαλλιά και φως κορδέλα
η μέρα

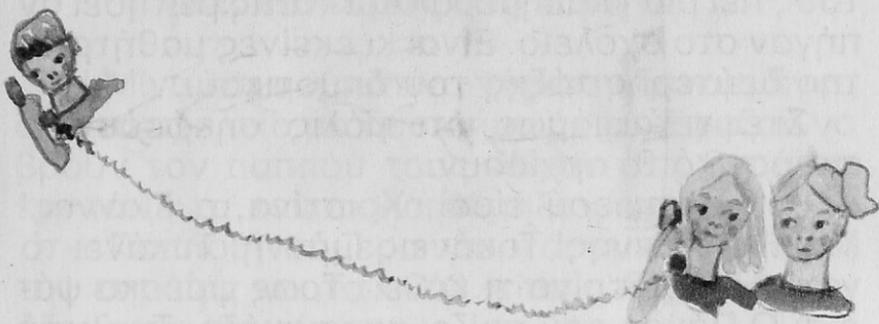
αχτίδες φόρεμα δαντέλα
η μέρα.

Χαρά μου, σαν τον ήλιο γέλα
σαν μέρα.

Θέτη Χορτιάτη

«Τα μήλα τα φύλλα»

21. Τηλεφωνήματα

Όταν η μητέρα του Γιάννη τηλεφωνεί στη θεία Άννα στην Αθήνα, σχηματίζει πρώτα τον αριθμό 01 και μετά παίρνει το νούμερο του τηλεφώνου της. Ξαφνικά η θεία Άννα βρίσκεται δίπλα τους, μέσα στο σπίτι και τους διηγείται τα νέα της.

Η θεία Άννα είναι αδερφή του πατέρα και του θείου Χαραλάμπη. Έχει δίδυμα κοριτσάκια που μοιάζουν πολύ μεταξύ τους, την Ασημίνα και τη Χριστίνα. Το καλοκαίρι ο θείος Χαραλάμης τις είχε φέρει στο νησί να παραθερίσουν. Η θεία Άννα τότε τηλεφωνούσε κάθε μέρα για να μαθαίνει αν το σπίτι έστεκε ακόμα όρθιο. Η αλήθεια είναι πως τα κορίτσια της ήταν πολύ άταχτα.

Ο Γιάννης θα' θελε σήμερα που είναι Κυριακή να τις πάρει να μιλήσουν λιγάκι, να

τους πει μια «καλημέρα» και να τις ρωτήσει αν πήγαν στο σχολείο. Είναι κι εκείνες μαθήτριες της δεύτερης τάξης του δημοτικού.

Σκέφτεται όμως ότι μόλις σηκώσουν τ' ακουστικό θ' αρχίσουν:

– Γιάννη, εσύ είσαι; Χριστίνα, ο Γιάννης! Μίνα, ο Γιάννης! Τι κάνεις Γιάννη; Τι κάνει το γατί; Η καρδερίνα τι κάνει; Τρως φρέσκα ψάρια; Ο Πάνος σου παίζει караγκιόζη; Το μωρό σας; Κλαίει; Γελάει; Τι κάνει; Γιάννη, πες στη γιαγιά Ασημίνα να μας στείλει μουσταλευριά, που μας αρέσει...

– Άσε, αποφασίζει ο Γιάννης, καλύτερα να τις πάρω τα Χριστούγεννα, να τους πω και «χρόνια πολλά»...

Α 22. Πόλεμος και ειρήνη

Α Η Μίνα και η Χριστίνα γύρισαν ξαναμμένες από το σχολείο με δυο σημαϊάκια. Έψαξαν να βρουν τον παππού τους. Ήταν στη βεράντα και τάζε τα καναρίνια. Χίμηξαν επάνω του. -

- Παππού, σήμερα γιορτάσαμε τη γιορτή της σημαίας και του ΟΧΙ, είπε η Μίνα και του έδειξε τη σημαία της. -

- Η Στέλα μάς έφερε στο σχολείο μια κούκλα - τσολιά, συμπλήρωσε η Χριστίνα. Ξέρεις γιατί; Γιατί ο τσολιάς έδωξε με την ξιφολόγχη του τους Ιταλούς από τα βουνά μας... -

- Κι ο Μίμης, ο γείτονάς μας, είχε φέρει ένα δίσκο με τραγούδια εκείνης της εποχής, τον βάλουμε στο πικάπ και τον ακούσαμε, ξανάπε η Μίνα ενθουσιασμένη. -

- Πες και για την Ελένη, που μας είπε εκείνο το ποίημα... -

- Α, ναι... -

Να με κι εγώ Ελληνόπουλο
στη γαλανή τη μέρα
τη φουστανέλα μου φορώ
και τραγουδώ «ΑΕΡΑ!»

Ο παππούς τις άκουγε χαμογελαστός. Τα καναρίνια είχαν πάψει το κελάηδημα.

- Είδες, Μίνα; έκανε σκεφτική η Χριστίνα. Μόνο εμείς δεν πήγαμε τίποτε στο σχολείο. Κι όμως είχαμε μια φωτογραφία του παππού, που τον δείχνει φαντάρο μέσα στα χιόνια...

– Και γιατί να πάμε τη φωτογραφία και να μην πάμε τον ίδιο τον παππού; είπε η Μίνα στενοχωρημένη. Είδες; Δεν το σκεφτήκαμε... Αν σε παίρναμε, παππού, στο σχολείο, τι θα έλεγες για τον πόλεμο στα παιδιά;

A Ο παππούς άργησε ν' απαντήσει. Κάθε φορά που ερχόταν αυτή η μέρα, η 28η Οκτωβρίου, θυμόταν τις ιστορίες που έζησε κι έβιωθε μια πολύ βαθιά συγκίνηση. Κι όμως...

0 – Δε θα τους έλεγα τίποτε για τον πόλεμο, είπε. Θα τους μιλούσα για την ειρήνη. A 0

(Το τετράστιχο είναι της
Στ. Κομνηνού-Καρυτινού.)

23. Η σημαία

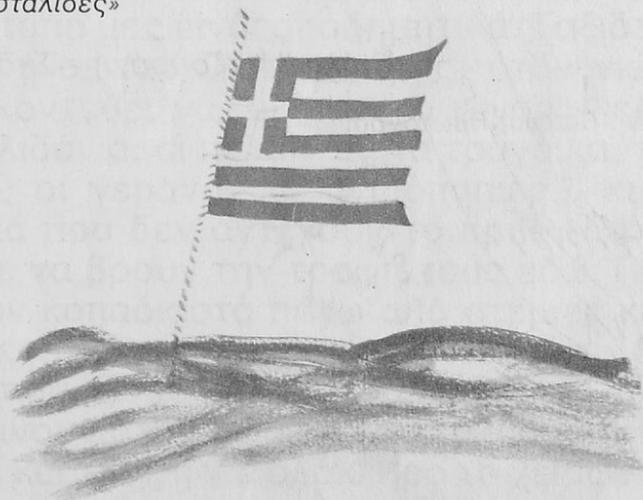
Απ' τον αφρό της θάλασσας
και τ' ουρανού τη χάρη
πρόβαλε η γαλανόλευκη,
του Έθνους το καμάρι.

Τη γνώρισαν τα κύματα
την ξέρουν τα βουνά μας
και συμβολίζει πάντοτε
τη δόξα τη δικιά μας.

Απλώνεται περήφανη
λευκή, γαλάζια, ωραία
δόξα και φως παντού σκορπά
η Ελληνική Σημαία...

Βασίλης Χαρωνίτης

«Δροσοσταλίδες»

- Α - Γιάννη, πού πας;
 - Κανένας δεν το ξέρει.
 - Πότε θα 'ρθεις;
 - Θε νά 'ρθω το Νοέμβρη. Α

- Γιαννάκη, τι θα φέρεις;
 Γιάννη, Γιαννάκη.
 - Το δυνατό το κρύο,
 τα κάστανα στο τζάκι.

- Ο - Γιάννη, πού πας;
 - Μακριά σε ξένα μέρη.
 - Πότε θα 'ρθεις;
 - Θε νά 'ρθω το Δεκέμβρη. Ο

- Γιαννάκη, τι θα φέρεις;
 Γιάννη, Γιαννάκη.
 - Χριστούγεννα θα φέρω,
 χαρές και τραγουδάκι.

Στέλα Ματζουράνη - Σκαλτσάρη

Από την «Παιδική Πρωτοχρονιά»

93 43 395

Γιάννη

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ

25. Έρχονται τα κρύα και η χειμωνιά

Εγώ, η Μίνα, κοιτάζω έξω απ' το παράθυρο της τάξης μας.

Στην αυλή του σχολείου υπάρχει ένα δέντρο μονάχα. Είν' ένα πεύκο, ψηλό και ολόισιο. Στα κλαδιά του μαζεύονται και κουρνιάζουν τα πουλιά, και είναι τότε σαν να κελαηδούν ακόμα και οι πευκοβελόνες.

Μα εδώ και λίγο καιρό το πεύκο μας άπομεινε βουβό. Τα πουλιά έφυγαν και το άφησαν ολομόναχο. Μαζεύτηκαν πρώτα κοπάδια κοπάδια κι έκαναν συμβούλια, τιτιβίζοντας ολόενα. Μετά, κάθε πρωινό, ένα ένα κοπάδι έφευγε, πετώντας κατά το νοτιά. Γιατί έφυγαν, γιατί; Γυρεύαμε να μάθουμε.

0 - Γιατί έρχονται τα κρύα και η χειμωνιά, εξήγησε η δασκάλα μας. Και πολλά πουλιά στον τόπο μας είναι αποδημητικά. Ταξιδεύουν δηλαδή σε πιο ζεστές χώρες, όταν νιώσουν πως κοντεύει νά 'ρθει ο χειμώνας. Φεύγουν τα χελιδόνια, οι πελαργοί, τα τρυγόνια, τα ορτύκια, οι γερανοί, οι αγριόπαπιες... κι άλλα πουλιά που δεν αντέχουν το κρύο, δεν μπορούνε να βρουν την τροφή τους εδώ. Πετάνε λοιπόν κοπαδιαστά πάνω από στεριές και θάλασσες, πάνω από νησιά, πάνω απ' τη Μεσόγειο που είναι θάλασσα μεγάλη και πλατιά. Πηγαίνουν στην Αφρική όπου θα βρουν ζεστό κλίμα και τροφή για ολόκληρο το χειμώνα. Την

άνοιξη θα ξαναγουρίσουν για να φτιάξουν πάλι τις φωλιές τους.

– Και πού το ξέρουν, κυρία, πότε έρχεται η άνοιξη; είπε ο Πέτρος. Έχουν ημερολόγιο μαζί τους;

– Όχι, δεν έχουν ημερολόγιο, Πέτρο. Έχουν όμως κάτι πιο πολύτιμο: το ένστικτο. Το ένστικτο είναι σαν μια μυστική φωνούλα βαθιά μέσα τους, που τα ειδοποιεί για κάθε αλλαγή. Έτσι, σε κάποια στιγμή τους ψιθυρίζει: «Έι, σηκωθείτε! Στην πατρίδα έφτασε η άνοιξη! Ήρθε η ώρα για το ταξίδι της επιστροφής»!

– Κυρία, όλα τα πουλιά φεύγουν; ρώτησε η Κατερίνα.

– Όχι όλα. Όσα πουλιά δεν είναι αποδημητικά περνούν το χειμώνα εδώ. Ας πούμε, τα σπουργίτια, τα κοτσύφια, τα περιστέρια, οι αετοί, τα γεράκια, οι πέρδικες, οι δρυοκολάπτες... Κρυώνουν, βέβαια, και πεινούν. Γι' αυτό μην ξεχνάτε να τους ρίχνετε κανένα ψιχουλάκι, λίγο φαΐ.

Η Χριστίνα ρώτησε ανήσυχη:

– Κυρία, κυρία, μήπως τα καναρίνια είναι αποδημητικά;

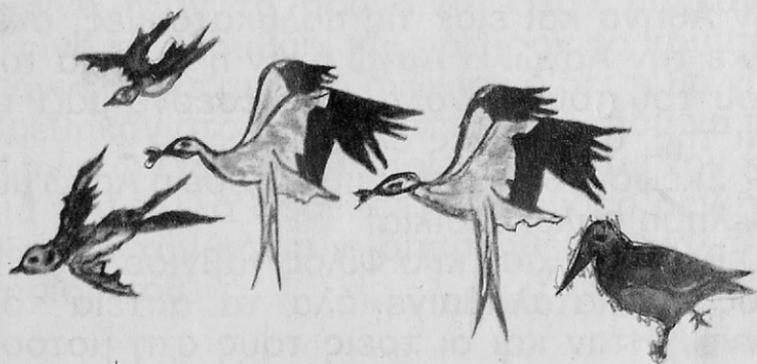
– Εννοείς τα καναρίνια που έχουμε στα κλουβιά; Μα όχι, φυσικά. Τα κατοικίδια πουλιά δε φεύγουν από τον τόπο μας.

Λοιπόν, ξέρετε τι συμβαίνει με την παγω-

νιά; Διώχνει τα πουλιά, μα φέρνει πίσω τον πατέρα που ταξιδεύει στην επαρχία, πουλώντας βιβλία. Ναι, ναι, την τελευταία φορά που τηλεφώνησε, μας το είπε ξεκάθαρα:

– Παιδιά μου, όπου να 'ναι πιάνουν τα μεγάλα κρύα. Έρχεται ο χειμώνας! Θα γυρίσω στη φωλιά μας, στο σπίτι μας!

Α Να λοιπόν που, αντίθετα με τα πουλιά, ο μπαμπάς μας θα έρθει με τα κρύα και θα φύγει όταν πιάσουν οι ζέστες! *VA*

26. Ένας νησιώτης στην Αθήνα

Όταν ο Γιάννης ήρθε πέρσι το καλοκαίρι στην Αθήνα και είδε τις πολυκατοικίες, σκέφτηκε την Αργώ. Η Αργώ ήταν η χελώνα του φίλου του του Μανόλη, που έσερνε μαζί το σπίτι της, όπως όλες οι χελώνες.

– Σκέψου, θείε, να κουβαλούσε η Αργώ μια ολόκληρη πολυκατοικία!

Ο θείος γέλασε κι ο Φίλος γάβγισε, γιατί ο Φίλος τα καταλάβαινε όλα τα αστεία του Γιάννη. Ήταν και οι τρεις τους στη μοτοσικλέτα. Είχαν περάσει το κέντρο της Αθήνας και πήγαιναν για το σπίτι της θείας Άννας.

– Δε σε βλέπω ενθουσιασμένο με την Αθήνα, Γιάννη, είπε ο θείος Χαραλάμης.

Ο καημένος ο Γιάννης δε μιλούσε καθόλου.

Τον είχαν τρομάξει οι θόρυβοι, η μεγάλη κίνηση, τα κορναρίσματα των αυτοκινήτων, και δεν έβγαζε άχνα. Τα 'χε χάσει από τη στιγμή που έφτασαν με το φεριμπότ στο λιμάνι του Πειραιά. Αυτό δεν ήταν λιμάνι! Ήταν λιμάνι - λιμάνι μέ Λ κεφαλαίο. Ούτε ένα βαρκάκι, ούτε μια ανεμότρατα, ούτε ένα ψαροκάικο. Όλο μεγάλα πλοία με φουγάρα και στρογγυλά φινιστρίνια στη σειρά, σαν αποσιωπητικά...

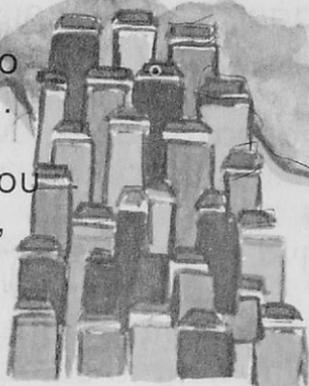
Η Αθήνα – πρόσεξε ο Γιάννης – όλα πολλά τα είχε. Πολλά αυτοκίνητα, πολλά μαγαζιά, πολλά τρόλει, πολλά ζαχαροπλαστεία. Είχε μετρήσει πάνω από είκοσι. Αμ' τα περίπτερα; Τι τα ήθελαν τόσα περίπτερα; Στο νησί ένα είχαν κάτω στην πλατεία και τους έφτανε και τους παραέφτανε.

Εκείνο όμως που έκανε εντύπωση στο Γιάννη ήταν το ασανσέρ. Όταν μπήκαν σ' εκείνο το κλουβάκι και πάτησαν το κουμπί, ο Γιάννης είχε μεγάλη αγωνία να δει τι θα γίνει. Βρέθηκαν στο πέμπτο πάτωμα ώσπου να πεις κίμινο. Ο Γιάννης ευχαριστήθηκε με την καρδιά του, αλλά φυσικά ένα ασανσέρ δεν ήταν άξιο να τον κάνει ν' απαρνηθεί τα καλά του νησιού του.

A 27. Το νησί μου

A Με φτερά ταξίδεψα
θάλασσοπουλιού
πάνω στον ακύμαντο
χάρτη του σχολείου.

Κάτω από το χέρι μου
θάλασσες και τόποι,
σε μian ώρα γύρισα
όλη την Ευρώπη!

Ψάχνοντας στις θάλασσες,
στις στεριές, στους πόλους,
τόπο ένα ξεχώρισα
πιο όμορφον απ' όλους.

Κι αν μπροστά μου απλώνονται
οι μεγάλες χώρες
με τα τόσα χρώματα,
εγώ στέκομαι ώρες,

να κοιτώ κατάματα
το μικρό νησί μου,
με μια αγάπη αλλιώςτικη
μέσα στην ψυχή μου.

«Η μαγική φλογέρα»

Ρίτα Μπούμη-Παπά

28. Η ζωή στο διαμέρισμα

Η θεία Άννα κι ο θείος Γιώργος έμεναν σε μια συνοικία της Αθήνας, που ο Γιάννης ξεχνάει το όνομά της. Στους δρόμους δεν είχε δέντρο ούτε για δείγμα. Ούτε φυσικά ερχόταν η αύρα από τη θάλασσα το απογευματάκι να του δροσίσει το μέτωπο.

Εδώ στη συνοικία ήταν κάτι άλλο.

Το διαμέρισμα της θείας Άννας ήταν σαν κλουβί. Είχε τρία δωμάτια στον πέμπτο όροφο μιας πολυκατοικίας. Δεν είχε χώρο να παίξεις βόλους, γιατί κυλούσαν κάτω από τους καναπέδες κι άντε να τους βρεις. Το μόνο που του άρεσε ήταν μια μεγάλη βεράντα στο μπροστινό μέρος. Εκεί υπήρχε μια κούνια, ένα τραπέζι, μερικές καρέκλες και – επιτέλους – λίγες γλάστρες με γεράνια.

Ο Γιάννης στην Αθήνα έμαθε το «μη».

- Ασημίνα, μην ενοχλείς τους αποκάτω.
- Μην τραγουδάς, Χριστίνα, δεν είναι κατάλληλη ώρα.
- Μη, και θα σπάσετε τα βάζα!
- Μη, και θα λερώσετε τα έπιπλα!
- Μην κάθεστε τόσο κοντά στην τηλεόραση. Θα κουράσετε τα μάτια σας.

Ο Γιάννης παρομοίαζε τις ξαδέρφες του με τα καναρινάκια που είχαν. Ήταν κι αυτές σαν φυλακισμένες μέσα στο μικρό τους διαμέρισμα, όπως τα καναρινάκια στο κλουβί τους.

Μόνο που τα καναρίνια δεν παρακολουθούσαν προγράμματα στην τηλεόραση.

Του Γιάννη όμως του φαινόταν ότι δε θα μπορούσε να συνηθίσει ποτέ μια τέτοια ζωή, κλεισμένος σε τέσσερις τοίχους, χωρίς το πλακόστρωτο του νησιού του, χωρίς την προκυμαία και το θαλασσινό αγιάζι.

Βέβαια στην Αθήνα είδε πολύ ωραία πράγματα και τον περιποιήθηκαν πολύ, αλλά η καρδιά του πέταξε από χαρά, όταν διάβηκαν οι μέρες και ήρθε η ώρα να γυρίσει στο νησί του.

429. Κάτι πρέπει να γίνει...

Η Μίνα και η Χριστίνα είχαν και χρυσόψαρα. Μέσα στη γυάλα τους βασίλευε ησυχία και σιωπή. Ο Γιάννης δεν είχε ξαναδεί χρυσόψαρα. Εκείνος ήξερε τα ψάρια του νησιού που είχαν όλη τη θάλασσα δική τους για να κάνουν περίπατο, και λυπόταν τα χρυσόψαρα μ' όλη του την ψυχή.

Οι ξαδέρφες του Γιάννη έκαναν ό,τι μπορούσαν για να ζουν ευτυχισμένα «σαν τα ψάρια στο νερό». Φαίνεται όμως πως υπάρχουν και δυστυχισμένα ψάρια. Αυτά που ζουν σε βρώμικα νερά. Ο Γιάννης το έμαθε στην Αθήνα.

Μια μέρα ο θείος Γιώργος τους φώναξε εκεί που διάβαζε και τους έδειξε μια φωτογραφία.

Τα παιδιά έσκυψαν πάνω στην εφημερίδα. Στοιβαγμένα στην ακτή χιλιάδες ψάρια έστεκαν ασάλευτα, ακίνητα, νεκρά κάτω από τον ήλιο. Με μεγάλα γράμματα στην πρώτη σελίδα της εφημερίδας έγραφε:

«Η θάλασσα ξέβρασε ψόφια ψάρια».

«Μολυσμένα τα νερά της περιοχής».

Ο Γιάννης έκανε ένα βήμα πίσω τρομαγμένος. Σκέφτηκε πως αυτά τ'α ψάρια θα μπορούσαν τώρα να κολυμπούν, να γεννούν άλλα ψαράκια και να γεμίζουν τη θάλασσα ζωντάνια.

Με απλά λόγια ο θείος Γιώργος τους εξήγησε τι σημαίνει ρύπανση του περιβάλλοντος. Τους είπε για τα καυσαέρια των αυτοκινήτων και τους καπνούς των εργοστασίων που μολύνουν την ατμόσφαιρα. Τους μίλησε για τη θάλασσα που κινδυνεύει από τις βρωμιές των πλοίων, από τις κηλίδες του πετρελαίου και τα

απόβλητα των εργοστασίων. Τους κουβέντιασε αρκετή ώρα.

Ο Γιάννης ανησύχησε.

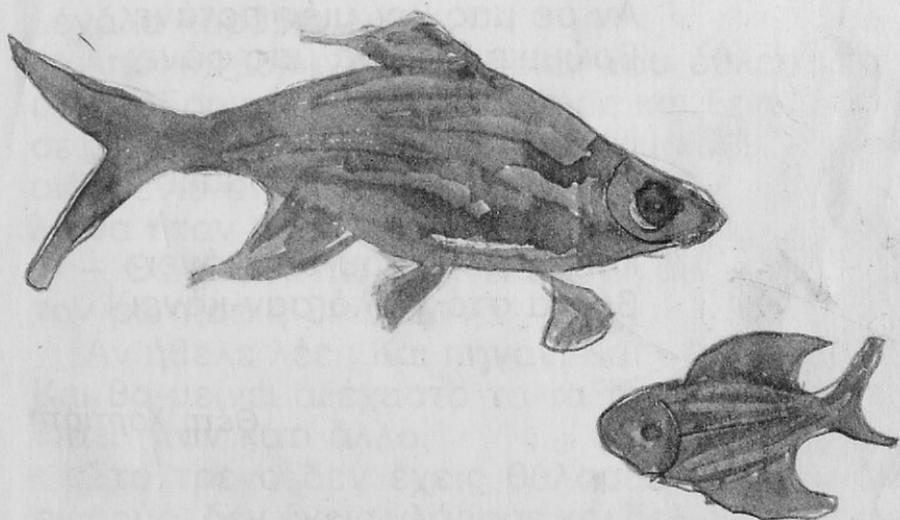
– Υπάρχει φόβος να πάθουν κάτι τέτοιο και τα ψάρια του νησιού μου; ρώτησε με αγωνία.

– Για την ώρα δεν υπάρχει, τον ησύχασε ο θεός. Η ρύπανση δεν έφτασε ίσαμε εκεί. Όμως μπορεί και να φτάσει.

– Και τι πρέπει να γίνει; Ξαναρώτησε ο Γιάννης.

▲ – Κάτι πρέπει να γίνει απ' όλους μας, είπε ο θεός Γιώργος, τονίζοντας μια μια τις λέξεις.

– Κάτι πρέπει να γίνει, επανέλαβαν σαν ηχώ και τα παιδιά.▲

30. Η προσευχή των ψαριών,

Τα ψαράκια τα καημένα
με πτερύγια σταυρωμένα

στην ψαρίαση τη σιωπή τους
λεν βουβά την προσευχή τους:

Παναγιά μας κι Αϊ- Νικόλα
σας παρακαλούμε όλα

πείτε στους τρελούς ανθρώπους
που βρωμίζουνε τους τόπους

να προσέξουνε λιγάκι
το γαλάζιο μας νεράκι.

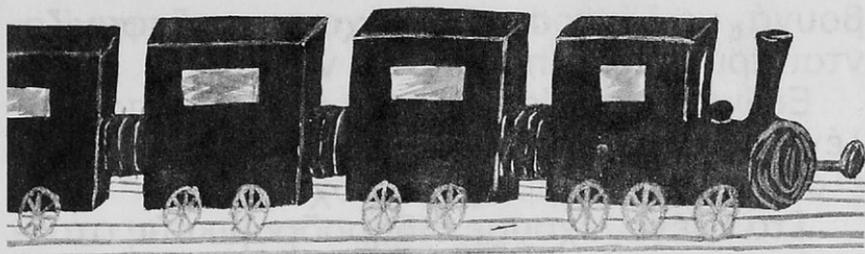
Αν σε μας βρωμιές πετάνε
βρώμικα πώς θα μας φάνε;

Κι ούτε ο ήλιος θα βουτάει
σε νερό που θα βρωμάει

και τη μύτη του θα πιάνει
βόλτα στο γιαλό σαν κάνει.

Θέτη Χορτιάτη

«Τα μήλα τα φύλλα»

A31. Τσαφ τσουφ, το τρένο περνά A

ΑΌταν ο Γιάννης έβγαινε στη μικρή πλατεία του νησιού, είχε μπροστά του τον ανοιχτό ορίζοντα της θάλασσας. Εκείνος ο ορίζοντας τον έκανε να ονειρεύεται ταξίδια μακρινά με μεγάλα καράβια.Λ

Από τη βεράντα της θείας του έβλεπε το σιδηρόδρομο. Έβγαζε καπνούς και ξεφυσούσε. Τσαφ τσουφ, τσαφ τσουφ. Έμοιαζε μ' ένα σιδερένιο φίδι που αγκομαχούσε. Πώς θα 'θελε να ήταν μέσα στο τρένο και να ταξίδευε!

– Θέλεις να πάμε μια εκδρομή με το τρένο; τον ρώτησε η θεία Άννα.

Αν ήθελε λέει; Και πήγαν. Και ήταν θαύμα. Και θα μείνει αξέχαστο το ταξίδι στο Γιάννη. Γιατί ήταν κάτι άλλο.

Στο τρένο δεν έχεις θάλασσα, ακτές και αφρούς, δεν έχεις γλάρους και δελφίνια να σ' ακολουθούν. Έχεις να κάνεις με κάμπους, με

βουνά, με δέντρα που τρέχουν κι εξαφανίζονται πριν ακόμα προλάβεις να τα δεις.

Εδώ προχωρείς πάνω σε γραμμές που τις λένε ράγες, κι όχι πάνω σε κύματα. Αν βγεις έξω από τις γραμμές, εκτροχιάζεσαι.

Στα τρένα, έχουμε σιδηροδρομικούς σταθμούς και σταθμάρχες. Ο Γιάννης ήξερε μόνο τα λιμάνια και τους λιμενάρχες. Εδώ έχεις σφυρίχτρες και όχι φουγάρα και τσιμινιέρες.

Έχεις τούνελ μέσ' από βουνά και περάσματα από κοιλάδες. Διαβαίνεις γέφυρες, ποτάμια και γκρεμούς, κι όλ' αυτά μ' ένα μονότονο τσαφ τσουφ, τσουφ τσαφ.

Εδώ έχεις να κάνεις με βελούδινα καθίσματα και σήματα κινδύνου, με βαλίτσες πάνω στο πλεχτό δίχτυ. Αναρωτιέσαι σε κάθε κούνημα: «Τι να κάνω, αν πέσει καμιά βαλίτσα στην κεφάλι μου;».

Τα παιδάκια έξω από το τρένο κουνούν τα χέρια πρόσχαρα. Οι γελάδες μουγκανίζουν σαν να σε χαιρετούν. Οι βοσκοί βόσκουν τα πρόβατά τους στις ραχούλες, και σε κάθε στροφή βλέπεις κι άλλη εικόνα. Άλλοτε χωριουδάκια, άλλοτε μια πλαγιά, άλλοτε μια χαράδρα. Αυτό λοιπόν είναι το σπουδαίο με το τρένο. Πως αλλάζεις εικόνες.

Τσαφ τσουφ, τσουφ τσαφ. Μόνο το τραγούδι δεν αλλάζει και είναι πάντα ίδιο, τσαφ τσουφ, τσουφ τσαφ, στον ίδιο ρυθμό.

32. Εκδρομή με το τρένο

Ο Εκδρομή με το τρένο,
σε παράδεισο μπαίνω!
Ένας ήλιος που λάμπει,
μοσκομύριστοι οι κάμποι...

Τι χαράδρες, τι δάση,
πού η ματιά να προφτάσει!
Να κι ο τρύγος στ' αμπέλια,
τι χαρές και τι γέλια...

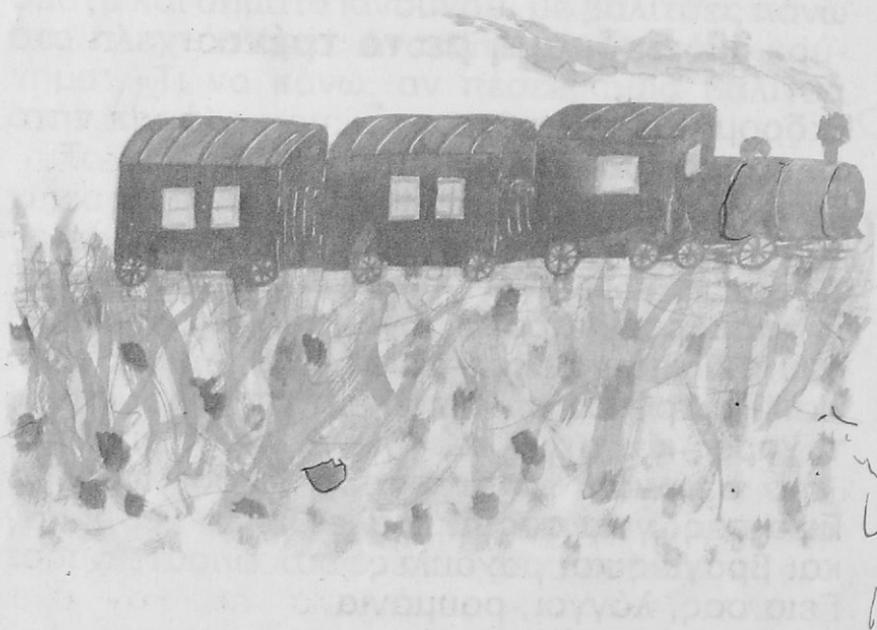
Γεια σας, γεια σας πηγούλες
και βραγιές και ραχούλες!
Γεια σας, λόγγοι, ρουμάνια
και δροσάτα πλατάνια!

Κελαηδίστρα η βρύση
στο λευκό ερημοκλήσι...
Η ομορφιά σας περίσσια,
ζηλευτά κυπαρίσσια!

Φεύγει ο δρόμος σαν φίδι
στο γοργό σας ταξίδι...
Εκδρομή με το τρένο,
τι ομορφιά π' ανασαίνω!

Ντίνα Χατζηνικολάου

«Τα κυκλάμινα»

✓ 33. Οι εκατό πάστες του Γιάννη ✓

✓ Και οι γάτες του νησιού το ξέρουν πως ο Γιάννης είναι λιχούδης. Ο περιπτεράς τού δίνει καραμέλες, ο κυρ Ιορδάνης τον κερνάει λουκούμια και οι γειτόνισσες τον φωνάζουν όταν κάνουν γλυκό του κουταλιού, για να καθαρίσει με το κουτάλι τον τέντζερη.

– Θα χοντύνεις και δε θα σε χωράνε οι πόρτες, τον μαλώνει ο Πάνος.

Κι ωστόσο αν ρωτήσεις το Γιάννη θα σου πει ότι δεν έχει χορτάσει γλυκά στη ζωή του.

– Πόσες πάστες θα 'θελες να φας για να ευχαριστηθείς; τον ρώτησε όταν ήταν στην Αθήνα ο θεός Χαραλάμης.

Είχαν πάει στον Εθνικό Κήπο και γύριζαν με τη μοτοσικλέτα.

– ~~Α~~Εκατό! έκανε πλαταγίζοντας τη γλώσσα του ο Γιαννάκης. Θέλω να δοκιμάσω μια πάστα απ' όλα τα ζαχαροπλαστεία της Αθήνας! A

Ο θεός άνοιξε τα μάτια γεμάτος απορία, αλλά δέχτηκε.

– Είσαι σίγουρος πως θα μπορέσεις να τις φας;

– Ου...

– Εντάξει. Κάθε φορά που θα βλέπουμε ζαχαροπλαστείο, θα σταματάμε να σε κερνάω ένα γλύκισμα.

Μπήκαν στο πρώτο ζαχαροπλαστείο και παράγγειλαν έναν μπακλαβά. Μπήκαν στο δεύτερο, παράγγειλαν ένα γαλακτομπούρε-

κο, μπήκαν και στο τρίτο και παράγγειλαν μια πάστα. Αυτό ήταν. Ο Γιάννης δεν μπορούσε να βάλει στο στόμα του ούτε ψίχουλο παραπάνω.

– Μα έχεις ακόμα να φας ενενήντα εφτά πάστες, είπε ο θείος προσπαθώντας να κρατήσει τα γέλια του.

– Δεν μπορώ, θείε, κλαψούρισε ο Γιάννης. Θα σκάσω. Τι είναι οι πάστες; Πασατέμπος είναι, να τις φάω άντε άντε;

Ο θείος δεν επέμεινε, γιατί έβλεπε ότι ο Γιάννης το είχε πάρει το μάθημά του. Πάτησε γκάζι, τον πήγε γρήγορα σπίτι και τον ξάπλωσε στο κρεβάτι. Ο παιδίατρος που ήρθε, είπε ότι ήταν το στομάχι του.

– Όχι, γιατρέ, είπε χωρίς πνοή ο Γιάννης, δεν είναι το στομάχι μου. Η λαιμαργία μου είναι... $\gamma\delta$

34. Ο ζαχαροπλάστης

Α Έχω μέσα στην καρδιά
–μη σας φαίνεται αστείο–
όπως όλα τα παιδιά
ένα ζαχαροπλαστείο. Α

Με τ' αγνότερα υλικά
–ζάχαρη και σοκολάτα–
φτιάχνω της χαράς γλυκά,
της αγάπης μαντολάτα.

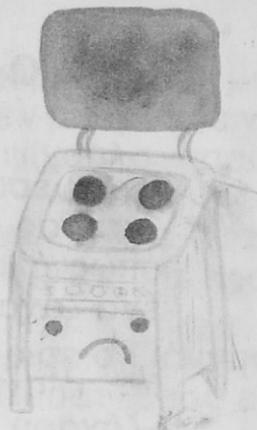
Ένα γύρο τα σκορπώ
–και μ' αρέσει αυτό που κάνω–
γιατί το 'βαλα σκοπό
τους ανθρώπους να γλυκάνω.

Ο Κι όταν όλοι τους γευτούν
–τα σορόπια και τις πάστες–
θα ζητάνε να γενούν
σαν κι εμέ ζαχαροπλάστες. Ο

Δημήτρης Μανθόπουλος

«Η κιθάρα της αγάπης»

A 35. Παράπονα, παράπονα...

Μια νύχτα το ηλεκτρικό ψυγείο ρώτησε την ηλεκτρική κουζίνα που δεν έλεγε «να κλείσει μάτι»:

– Μα τι έχεις και δεν κοιμάσαι;

– Αχ, έχω μεγάλη έγνοια γι' αυτά τα παιδιά! Α είπε η κουζίνα κι αναστέναξε. Τις δίδυμες θέλω να πω. Είναι πολύ άταχτες και κάποια ώρα θα πάθουν κανένα κακό.

– Τι σου κάνουν;

– Να, έρχονται κρυφά από τη μητέρα τους και γυρίζουν τα κουμπιά μου. Ανάβουν και σβήνουν το φούρνο χωρίς λόγο, έτσι για παιχνίδι. Και δεν ξέρουν ότι μπορεί να πάθω βραχυκύκλωμα, να καώ και νά κάψω κι άλλους:

– Αμ' και μένα θαρρείς πως μ' αφήνουν ήσυχο; είπε το ψυγείο. Ανοιγοκλείνουν την πόρτα μου χωρίς λόγο και μου χαλάνε την ψύξη. Παιχνίδια είν' αυτά;

– Εμείς να δείτε τι τραβάμε, είπαν οι διακόπτες του ηλεκτρικού ρεύματος. Διαρκώς μας πειράζουν. Μας ζουλάνε, μας πατάνε, αναβοσβήνουν τα φώτα χωρίς αιτία. Άσε που μας αγγίζουν με βρεγμένα χέρια. Δεν ξέρουν πως έτσι κινδυνεύουν να πάθουν ηλεκτροπληξία;

– Ναι, ναι, ποτέ νερό πάνω μας! φώναξε το καλώδιο από το ηλεκτρικό σίδερο.

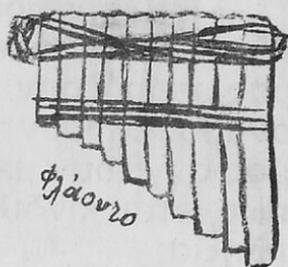
Παράπονα είχε και το ηλεκτρικό πλυντήριο και η ηλεκτρική σκούπα και ο δέκτης της τηλεόρασης. Μονάχα οι πρίζες δεν είπαν τίποτε. **Α, όλα κι όλα**, η Μίνα και η Χριστίνα δεν πείραζαν ποτέ τις πρίζες. Από πολύ μικρές είχαν μάθει πόσο επικίνδυνο είναι αυτό.

Για να μην πολυλογούμε, ολόκληρη τη νύχτα οι ηλεκτρικές συσκευές του σπιτιού συζητούσαν. Πώς θα έλεγαν στις δίδυμες τα παράπονά τους, αφού τα παιδιά δεν καταλάβαιναν τη λαλιά τους;

Ευτυχώς όμως την άλλη κιόλας μέρα η δασκάλα μίλησε στην τάξη για τον ηλεκτρισμό και το ηλεκτρικό ρεύμα. Εξήγησε πόσο χρήσιμο είναι αλλά και πόσους κινδύνους κρύβει όταν δεν προσέχουμε.

Με τον ηλεκτρισμό δεν παίζουν. Είναι πολύ απλό.

Κι έτσι από τότε κανένας δεν είχε παράπονα μέσα στο σπίτι. Και η καημένη η κουζίνα κοιμάται πια ήσυχη κάθε νύχτα, με όλα της τα «μάτια» κλειστά.

36. Αγαπάμε τη μουσική.

Ένα μεσημέρι η Χριστίνα και η Μίνα γύρισαν σπίτι χοροπηδώντας από χαρά. Η μητέρα μόλις είχε γυρίσει από τη δουλειά.

— Μανούλα, μανούλα, ξέρεις τι μας είπαν στο σχολείο; Είπαν ότι θα φτιάξουμε ορχήστρα και θα παίζουμε στις γιορτές του σχολείου!

— Αυτό είναι πολύ ωραίο! Όμως τι όργανο θα παίζετ' εσείς;

— Δεν ξέρουμε ακόμα, είπε η Μίνα. Αυτό θα το κανονίσει ο δάσκαλος της μουσικής. Εμένα θα μου άρεσε να παίζω φλάουτο, μα θα χρειαστεί πολύς καιρός για να μάθω. Είναι δύσκολο, μαμά;

— Όταν αγαπάς τη μουσική, τίποτα δεν είναι δύσκολο.

Η Χριστίνα είπε τότε πως ήθελε να παίξει ταμπούρο ή ντέφι στην ορχήστρα, και η μητέρα ρώτησε να μάθει τι άλλα μουσικά όργανα θα υπήρχαν.

– Θα έχουμε φουσαρμόνικες, ακορντεόν και κιθάρα, που ξέρουν μερικά παιδιά μεγαλύτερα. Άλλα παιδιά θα παίζουν ξυλάκια, πιατίνια σιδερένια, κάτι αυγά που τα λένε και μαράκες, θα παίζουν μελόντικα, ξυλόφωνο... Δε θα είναι ωραία;

– Ωραία θα είναι, είπε η μητέρα. Αλλά εγώ θα ήθελα να μάθετε περισσότερα για τα λαϊκά μας μουσικά όργανα. Δηλαδή για τα λαγούτα, τα βιολιά, τη λύρα, τις φλογέρες, το σαντούρι, την τσαμπούνα και τόσα άλλα! Όταν χορεύαμε στο νησί μου, η μουσική τους μας έδινε φτερά στα πόδια.

- Όλα θα τα μάθουμε, μαμά!
- Θα γεμίσουμε το σπίτι μας νότες!
- Και τραγούδια και χορούς!
- Θα γεμίσουμε το σπίτι μουσική!

37. Παιδική συναυλία

Τα παιδάκια είχανε κέφι
και για μουσική λαχτάρα.
Πήρ' ο Κωνσταντής το ντέφι
κι ο Γιωργάκης την κιθάρα.

Ο Κυριάκος την τρομπέτα,
φυσαρμόνικα ο Σταυρής
και με μια κομψή μπαγκέτα
τι μαέστρος ο Ριρής!

Τραγουδούσε η Ροζαλία
και σπαίναν τα πουλιά...
Τι ωραία συναυλία
κάτω απ' την αμυγδαλιά!

Ντίνα Χατζηνικολάου

«Χαμόγελα»

38. Ένα σπουργίτι μου είπε...

– Παιδιά, είπε η δασκάλα, σήμερα είμαι στενοχωρημένη, γιατί ένα σπουργίτι μου έκανε παράπονα.

Η Ασημίνα και η Χριστίνα και τ' άλλα παιδιά στην τάξη τέντωσαν τ' αυτιά τους. Ένα σπουργίτι μίλησε στη δασκάλα; Πώς; Και τι της είπε;

– Το σπουργίτι λοιπόν καθόταν πάνω σ' ένα φωτεινό σηματοδότη του δρόμου μας, στη διασταύρωση με τη λεωφόρο. Από κεί έβλεπε όλη την κίνηση. Τα τροχοφόρα – δηλαδή λεωφορεία, φορτηγά, αυτοκίνητα μικρά και μεγάλα, μοτοσικλέτες, ποδήλατα – έτρεχαν στο δρόμο. Οι πεζοί βάδιζαν στα πεζοδρόμια, κι όταν ήθελαν να περάσουν απέναντι, περίμεναν ν' ανάψει το πράσινο φως.

– Τον τροχονόμο έκανε το σπουργίτι, κυρία;

– Στην αρχή το σπουργίτι μας ήταν ευχαριστημένο, γιατί όλα πήγαιναν καλά. Όσοπου είδε από μακριά μερικά παιδιά του σχολείου μας. Έτρεχαν απρόσεχτα και χοροπηδούσαν, και μερικά ανεβοκατέβαιναν από το πεζοδρόμιο στο δρόμο χωρίς να λογαριάζουν τ' αυτοκίνητα. Η καρδούλα του σπουργιτιού άρχισε να τρέμει από αγωνία. Όταν τα παιδιά έφτασαν στη διασταύρωση, δεν περίμεναν καθόλου ν' ανάψει το κόκκινο φως που σταματάει τ' αυτοκίνητα. Δεν περίμεναν να δουν το

πράσινο ανθρωπάκι στη διάβαση. Όρμησαν με γέλια και φωνές να διασχίσουν το δρόμο. Εκείνη τη στιγμή φάνηκαν δυο αυτοκίνητα τρέχοντας με μεγάλη ταχύτητα, το ένα από τη μια κατεύθυνση, το άλλο από την άλλη. Τα παιδιά βρέθηκαν ξάφνου ανάμεσά τους!

– Αααα! Και τι έγινε;

– Το ένα αυτοκίνητο πρόλαβε και φρενάρισε. Το άλλο όμως δεν πρόλαβε. Με την άκρη του φτερού του χτύπησε δυο παιδιά, ευτυχώς ελαφρά. Τα πήγαν αμέσως στο Σταθμό Πρώτων Βοηθειών. Τώρα βρίσκονται στα σπítια τους, όσο να γιατρευτούν εντελώς τα τραύματά τους.

Τα παιδιά ήξεραν βέβαια πως τα πουλιά δε μιλούν παρά μόνο στα παραμύθια. Κατάλαβαν όμως για ποιο λόγο η δασκάλα τούς διηγήθηκε αυτή την ιστορία και αγάπησαν το καλοσυνάτο σπουργίτι.

39. Στο τσίρκο

Ένα απόγευμα, τα κορίτσια πήγαν με τον παππού στο τσίρκο.

Το τσίρκο «Μπομπολίνο» είχε μια πελώρια στρογγυλή σκηνή με θόλο πανύψηλο. Γερά σκοινιά δεμένα σε πασσάλους μπηγμένους

στο χώμα στηρίζανε τη σκηνή γύρω γύρω. Πάνω στα σκοιινιά κυμάτιζάν ένα σωρό πολύχρωμα σημαιάκια.

Ο Έξω από τη σκηνή ήταν το ταμείο. Ο παπούς πλήρωσε στην ταμία δυο παιδικά εισιτήρια για τα κορίτσια κι ένα κανονικό δικό του. Ο

Περνώντας ένα μακρύ διάδρομο βρέθηκαν

στο εσωτερικό της σκηνής, στην πλατεία. Καταμεσής, μια τεράστια στρογγυλή πίστα με άμμο. Ολόγυρα πολλές σειρές καθίσματα, βαλμένες κυκλικά, η μια σειρά ψηλότερα από την άλλη.

Κόσμος πολύς έμπαινε από την είσοδο συνέχεια. Ολόκληρη η πλατεία γέμισε από μεγάλους και παιδιά, πολλά παιδιά. Στις εφτά και μισή ακριβώς άρχισε η παράσταση.

Πρώτοι πρώτοι βγήκαν οι γελωτοποιοί με τα παρδαλά τους ρούχα και τα αστεία βαμμένα πρόσωπα. Τάχασε σοβαροί έπαιρναν τούμπες, γλιστρούσαν κι έπεφταν και πάλι σηκώνονταν. Κατάβρεχαν ο ένας τον άλλον κι έκαναν τόσα καμώματα τρελά, που ο κόσμος ξεκαρδιζόταν στα γέλια.

Κατόπιν ήρθαν ισορροπιστές πάνω σε ποδήλατα και σε ψηλές ρόδες. Έτρεχαν γύρω γύρω στην πίστα κι έκαναν ισορροπία και γυμνάσματα διασκεδαστικά μα και δύσκολα.

Έπειτα βγήκε ένας ταχυδακτυλουργός μ' ένα ραβδάκι στα χέρια. Και τι δεν έκανε μ' αυτό το μαγικό ραβδί! Μέχρι που έβγαλε από μέσα του πολύχρωμα μαντίλια, δεμένα κόμπους! Μετά εξαφάνισε το ρολόι ενός κυρίου – που του το ξανάδωσε, φυσικά, γιατί αλλιώς ο κύριος θα στενοχωριόταν πολύ. Τέλος, βούτηξε το χέρι μέσα στο ψηλό του καπέλο κι έβγαλε ένα λαγό!

Ύστερα όρμησαν στην πίστα τέσσερα όμορφα άλογα, κάτασπρα σαν χιόνι. Η ορχή-

στρα έπαιζε και τ' άλογα έτρεχαν με χάρη και χόρευαν στο ρυθμό της μουσικής.

Κι έπειτα ήρθαν οι ακροβάτες για τα δύσκολα νούμερα, γυναίκες κι άντρες μ' αστραφτερές στολές. Από τις σκοινένιες σκάλες σκαρφάλωσαν τόσο ψηλά που σχεδόν άγγιζαν την οροφή. Πηδούσαν από το ένα μονόζυγο στο άλλο, κρέμονταν ανάποδα από τους κρίκους και στριφογύριζαν στον αέρα έτσι, που σου κοβόταν η αναπνοή! Όταν τέλειωσαν, ο κόσμος χειροκρότησε φωνάζοντας «μπράβο, μπράβο»!

Έπειτα έγινε διάλειμμα και σε λίγο άρχισε το δεύτερο μέρος. Τώρα, στο πρόγραμμα του τσίρκου είχαν σειρά τα θηρία.

Πρώτοι βγήκαν οι ελέφαντες, πελώριοι κι αργοκίνητοι. Παρ' όλο το βάρος τους όμως ανέβηκαν και στάθηκαν μ' ευκολία πάνω σε στρογγυλά σκαμνάκια. Μετά μπήκαν σε σειρά κι ο καθένας έπιασε με την προβοσκίδα του την ουρά του άλλου.

Ο Παρουσιάστηκε μετά ένας χίμπαντζής, παρέα μ' έναν ουρακοτάγκο. Μα δεν είχαν κέφι και βαρέθηκαν να κάνουν το νούμερό τους. Οι φώκιες όμως είχαν μεγάλο κέφι κι έπαιξαν με πολύχρωμες μπάλες και οι θεατές διασκέδασαν αφάνταστα.

Ἄπειτα οι βοηθοὶ ἔστησαν στην πίστα ἕνα πελώριο κλουβί. Κι ἐκεῖ μέσα μπήκαν τα λιοντάρια και οι τίγρεις, περνώντας ἀπὸ ἕνα σιδερόφραχτο διάδρομο. Ἀτελευταῖος μπήκε στο κλουβί ο θηριοδασαστής, κρατώντας ἕνα μαστίγιο κι ἕνα σκαμνί στα χέρια του. Τ' ἄπλωνε μπροστά στα θηρία και τους φώναζε κάτι περιέργες κραυγές: «Ἐι!» «Ὅου!» «Χοπ χοπ!» Οι τίγρεις και τα λιοντάρια υπάκουαν σ' ὅλες τις προσταγές του.

Ἐκαναν τα γυμνάσματά τους με μεγαλοπρέπεια και χάρη. Ἀνεβοκατέβαιναν σε μεταλλινες σκάλες, πηδούσαν ἀπὸ το ἕνα τραπέζι στ' ἄλλο και περνούσαν μέσ' ἀπὸ ἕνα στεφάνι που ἔβγαζε φλόγες. Στο τέλος, το πιο μεγάλο λιοντάρι ἀνοίξε διάπλατα το στόμα του και ο θηριοδασαστής ἔχωσε μέσα το κεφάλι.

– Μα τι κοιτάζει ἐκεῖ μέσα; ρώτησαν ἡ Μίνα και ἡ Χριστίνα.

– Ξέρω κι ἐγώ; Φαίνεται πως το λιοντάρι τού παραπονέθηκε για πονόδοντο! εἶπε ο παππούς και γέλασε.

Ο κόσμος χειροκρότησε μ' ενθουσιασμό την επίδειξη του θηριοδασαστή. Αυτό ἦταν και το τελευταῖο νούμερο. Ἐπειτα ἔφυγαν τα θηρία, ἔφυγε και ο κόσμος, ἔφυγαν και τα κορίτσια με τον παππού πολύ χαρούμενα. γ

40. Χειμώνας στην πόλη

– Εγώ αγαπώ πολύ το χειμώνα, λέει η Χριστίνα.

Η Μίνα δε συμφωνεί.

– Γιατί; ρωτάει. Αφού φέρνει μονάχα κρύα, βροχές και παγωνιά. Εγώ είμαι πάντα συναχωμένη!

– Δε φέρνει μονάχα κρύα. Φέρνει και τα Χριστούγεννα και την Πρωτοχρονιά, που είναι οι πιο όμορφες γιορτές! λέει ο πατέρας που παρακολουθεί τη συζήτηση.

Και συνεχίζει:

– Έπειτα, πώς να το κάνουμε, το χειμώνα ξεκουραζόμαστε λιγάκι. Κι εσείς τα παιδιά ξεκουράζεστε με τις διακοπές· αλλά και οι περισσότεροι άνθρωποι, προπαντός στα χωριά, γιατί δεν υπάρχουν πολλές αγροτικές δουλειές αυτή την εποχή.

– Πολλή δουλειά έχει ο εκχιονιστήρας που βγάζει τα χιόνια από τους δρόμους, για να περνούν τ' αυτοκίνητα, λέει η μητέρα. Αυτός δουλεύει από το πρωί ως το βράδυ, γιατί σε πολλά χωριά το χιόνι κλείνει τους ανθρώπους μέσα στα σπίτια τους για κάμποσες εβδομάδες.

– Εμείς όμως δε βλέπουμε ποτέ χιόνι στην Αθήνα, παραπονιέται η Μίνα. Μονάχα τις κορυφές της Πάρνηθας βλέπουμε χιονισμένες, κι αυτές από μακριά.

– Κάτι είναι κι αυτό! Ο Γιάννης στο νησί δε βλέπει ούτε βουνοκορφές χιονισμένες. Βλέπει μόνο τρικυμίες.

Η μητέρα κλείνει την κουβέντα λέγοντας:
Ο – Ξεχάσατε δύο σπουδαία δώρα του χειμώνα! Τα χρυσά τα πορτοκάλια είναι το ένα· η γλυκιά χειμωνιάτικη λιακάδα, το άλλο. Πέστε μου, υπάρχει τίποτα πιο χαρωπό μέσα στην παγωνιά;

41. Το χιόνι

Ο Άσπρο, κάτασπρο το χιόνι
πέφτει και τριγύρω απλώνει
κι όλα τα σκεπά.
Απ' το τζάμι το κοιτούνε
τα παιδάκια και γελούνε
τώρα χαρωπά.ο

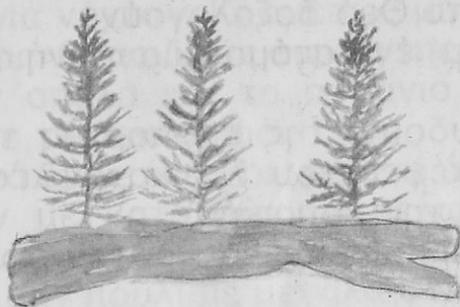
Τι λουλούδια κρουσταλλένια,
τι φουστάνια φουρβουρένια,
τι δαντελωτά!
Νύφες κάτασπρες μελίσσι
τον τρελό χορό έχουν στήσει
έξω στ' ανοιχτά.

Στρώθηκαν αυλές και δρόμοι
και πυκνοχιονίζει ακόμη,
δεν κρατά λεφτό.
Σαν κρατήσει, ευθύς θα τρέξουν
με το χιόνι όλοι να παίξουν
πόλεμο σωστό.

Το χιονάνθρωπο θα φτιάσουν
θα χαρούν και θα γελάσουν
τα μικρά παιδιά,
ώσπου αγάλια να βραδιάσει
κι όλα γύρω τα σκεπάσει
ήσυχη η βραδιά.

Χάρης Σακελλαρίου

«Χαρούμενες φωνές»

42. Η Άγια νύχτα

Μια παραμονή Χριστουγέννων, πριν από πολλά χρόνια, ο παπάς ενός μικρού χωριού στο Τυρόλο, πήγε να ευλογήσει ένα νεογέννητο μωρό. Το σπίτι ήταν μια φτωχική καλύβα κι ο πατέρας του παιδιού καρβουνιάρης. Μα η ευτυχία ήταν ζωγραφισμένη στο πρόσωπο των γονιών. Ο παπάς νόμισε για μια στιγμή πως βρισκόταν στο στάβλο της Βηθλεέμ μπροστά στο νεογέννητο Χριστό.

Όταν ευλόγησε το μωρό κι ευχήθηκε τους γονείς του, γύρισε στο σπίτι του με την καρδιά πλημμυρισμένη από αγάπη. Κάθισε στο γραφείο του, πήρε την πένα του κι άρχισε να γράφει ένα ποίημα. Οι ιδέες τού έρχονταν η μια πίσω από την άλλη.

Άγια νύχτα,
σε προσμένουν
με χαρά οι χριστιανοί

και με πίστη ανυμνούνε
το Θεό δοξολογούνε
μ' ένα στόμα, μια φωνή. Α

Το κουδούνι της εξώπορτας τον έβγαλε από τις σκέψεις του. Στο κατώφλι στεκόταν ο δάσκαλος της μουσικής.

– Τι συμβαίνει, Φράντς; τον ρώτησε ο παπάς.

– Το όργανο, πατέρα μου, το όργανο της εκκλησίας χάλασε εντελώς. Ήταν βέβαια παλιό, μα τώρα δεν ακούγεται καθόλου. Μπορεί κάποιο ποντίκι να τρύπησε με τα δόντια του το φυσερό, καθώς ροκάνιζε το ξύλο. Πώς θα τραγουδήσουν τώρα οι ενορίτες μας τους ύμνους των Χριστουγέννων;

– Μη στενοχωριέσαι, είπε ήρεμα ο παπάς. Θα τραγουδήσουμε χωρίς το όργανο. Τι να κάνουμε; Α, να! Πάρε κι αυτούς τους στίχους. Έβγαιναν από μέσα μου σαν το νερό της πηγής.

Ο δάσκαλος του σχολειού πήρε το χαρτί και διάβασε το ποίημα. Πριν ακόμα γυρίσει στο σπίτι του η μελωδία ήταν έτοιμη μέσα στο μυαλό του. Κάθισε στο πιάνο του, έγραψε τις νότες και φώναξε τα παιδιά της χορωδίας.

Η νύχτα άπλωσε τα πέπλα της πάνω από το χωριό και οι ενορίτες άρχισαν να έρχονται στην εκκλησιά μ' αναμμένες τις λαμπάδες τους. Ήξεραν πως το όργανο είχε χαλάσει κι όλοι τους ήταν άκεφοι και λυπημένοι.

Ξαφνικά ακούστηκε μια παιδική γλυκιά φωνή: «Άγια νύχτα». Κι αμέσως μετά ο ήχος μιας κιθάρας. Οι παιδικές φωνές της χορωδίας αντήχησαν απαλά και το ουράνιο τραγούδι πλημμύρισε την εκκλησιά.

Σιγά σιγά ένας ένας οι χωρικοί άρχισαν να ψιθυρίζουν με κατάνυξη τη μελωδία. Στην αρχή δειλά, μετά με θέρμη. Το τραγούδι απλώθηκε σαν πουλί με μεγάλα φτερά, βγήκε από την εκκλησιά και χύθηκε στους σκοτεινούς δρόμους του χωριού.

Από στόμα σε στόμα, από χωριό σε χωριό, από πόλη σε πόλη, από καρδιά σε καρδιά η «Άγια νύχτα», το απλό χριστουγεννιάτικο τραγούδι, κέρδισε τις ψυχές όλου του κόσμου.

43. Παραμονή Χριστουγέννων

Ο Παραμονή Χριστουγέννων σήμερα.

Ο βοριάς φυσάει παγωμένος και η θάλασσα μουγκρίζει, γεμάτη αφρούς ως πέρα. Ρίχνει φιλό φιλό χιονόνερο.

Ο πατέρας του Γιάννη δε θα βγει για ψάρεμα. Έμεινε στο καφενείο και το συμμαζεύει λιγάκι, που έρχονται γιορτές. Είναι και πέντε έξι φίλοι του εκεί και πίνουν κανένα ποτηράκι ρακί για να ζεσταθούν.

Ο Γιάννης και οι φίλοι του βγήκαν στις γειτονιές για τα κάλαντα, με το καράβι που έφτιαξαν όλοι μαζί. Ένα καράβι όμορφο από χαρτόνι χρωματισμένο με μπογιές. Ο θείος Χαραλάμπης τους χάρισε ηλεκτρικά πολύχρωμα φωτάκια με μπαταρία κι έτσι έκαναν το καράβι τους σαν αληθινό. Δηλαδή, περίπου σαν αληθινό. Δεν ήταν βέβαια σαν τη «ΧΑΡΑ» του θείου, μα τι να γίνει!

Κρατούσαν λοιπόν το καράβι ανάμεσά τους και τραγουδούσαν όλοι μαζί:

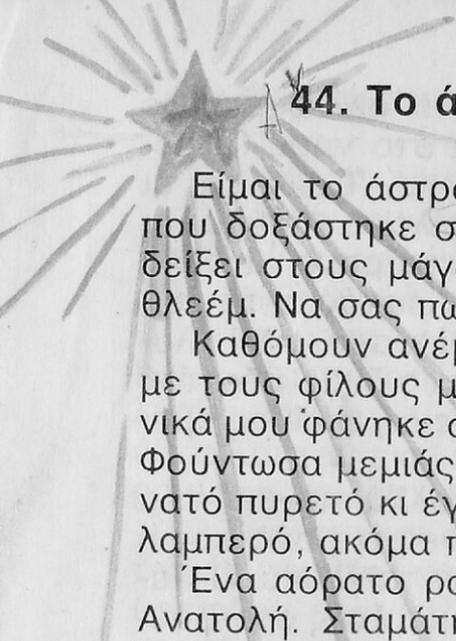
«Καλήν εσπέραν άρχοντες,
αν είναι ορισμός σας
Χριστού την θείαν γέννησιν
να ειπώ στ' αρχοντικό σας.
Χριστός γεννάται σήμερα
εν Βηθλεέμ τη πόλει,
οι ουρανοί αγάλλονται
χαίρει η κτίσις όλη...»

Βγήκαν και άλλες παρέες. Κάτι παιδιά με-

γαλύτερα έλεγαν τα κάλαντα αλλιώς, όπως τα τραγουδούσαν πιο παλιά στο νησί. Οι μεγάλοι τ' άκουγαν με νοσταλγία. Όμως και οι μικροί καλά τα πήγαν. Τους φιλέψανε σύκα ξερά, καρύδια, δίπλες, μελομακάρονα κι άλλα καλούδια. Μάζεψαν και κάτι λεφτά και τά μοιράστηκαν στα ίσια. Στο μοίρασμα των γλυκών όμως, ο Γιάννης είπε πως δίκιο θα ήταν να πάρει κάτι παραπάνω, επειδή εκείνος έβαλε τα φωτάκια στο καράβι.

Στο σπίτι του Γιάννη, πολλά πήγαιν'-έλα και κίνηση. Ανασκουμπωμένες η μάνα και η γιαγιά ζυμώνουν και πλάθουν τα γλυκά. Ο Πάνος πηγαίνει τις γεμάτες λαμαρίνες στο φούρνο για ψήσιμο. Σε λίγη ώρα τις ξαναφέρνει σπίτι, με τα γλυκά ροδοψημένα. Μμμ, μοσχοβολιά! Τώρα η μάνα θα ρίξει σιρόπι στα μελομακάρονα και ζάχαρη άχνη στους κουραμπιέδες. Ο Γιάννης δεν αντέχει τόση γλύκα! Συλλογιέται πως κάποιος πρέπει να δοκιμάσει πρώτος κι ετοιμάζεται να τσιμπήσει κανένα μελομακάρονο, έτσι «για το καλό», που λένε οι μεγάλοι...

—Τι μέρα γλυκιά, η παραμονή των Χριστουγέννων!» σκέφτεται ο Γιάννης.

44. Το άστρο το φωτεινό

Είμαι το άστρο το φωτεινό. Το αστεράκι που δοξάστηκε στους αιώνες γιατί έτυχε να δείξει στους μάγους το δρόμο προς τη Βηθλεέμ. Να σας πω την ιστορία μου; ^Α

Καθόμουν ανέμελα στον ουρανό κι έπαιζα με τους φίλους μου τ' άλλα τ' αστέρια. Ξαφνικά μου φάνηκε σαν να με άγγιξε κάτι απαλό. Φούντωσα μεμιάς. Φούντωσα σαν να είχα δυνατό πυρετό κι έγινα πιο λαμπερό, ακόμα πιο λαμπερό, ακόμα πιο φωτεινό.

Ένα αόρατο ραβδί μ' έσπρωχνε προς την Ανατολή. Σταμάτησα πάνω από ένα παλάτι. Τρεις λαμπροφορεμένοι άρχοντες με κοιτούσαν με θαυμασμό. Είπαν κάτι μεταξύ τους, πήραν κουτιά με δώρα και ξεκίνησαν με τις καμήλες τους.

Εγώ συνέχισα το δρόμο μου, ώσπου κουράστηκα και σταμάτησα να ξεκουραστώ. Στάθηκα πάνω από μια σπηλιά.

Ήταν μια ήσυχη βραδιά. Παράξενη. Ξαφνικά ο ουρανός γέμισε λάμπσεις. Οι πόρτες του άνοιξαν διάπλατες, γιορταστικές, και από μέσα τους άρχισαν να ξεχύνονται στρατιές αγγέλων με ανοιχτές φτερούγες, σάλπιγγες και τρομπέτες.

Τα είχα χαμένα. Έβλεπα βοσκούς να τρέχουν προς τη σπηλιά με τα ζώα τους. Είδα τους λαμπροφορεμένους μάγους να κατεβαίνουν από τις καμήλες τους και να μπαίνουν

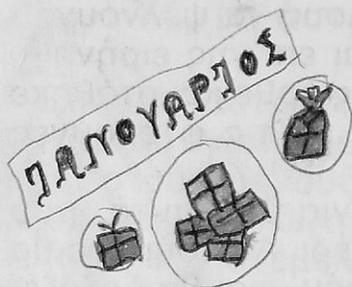
μέσα. Ἄκουσα τους αγγέλους να ψέλνουν:
«Δόξα εν υψίστοις Θεῷ και επί γης ειρήνη»
Ἐνας ἀπό τους αγγέλους ἦρθε και στάθηκε
δίπλα μου. Με αγκάλιασε με τις φτερούγες
του.

– Μην παραξενεύεσαι για ὅλα αὐτά, μου
εἶπε. Εἶσαι ἓνα τυχερό ἀστέρι. Ἀπό σήμερα θα
λέγεσαι «ἀστρο της Βηθλεέμ» και θα δοξάζε-
σαι στους αἰῶνες. Το φως σου θα προσφέρει
ἀγάπη. Σκόρπισέ το για να φτάσει παντού.

Ἐκανα ὅ,τι μου εἶπε ο ἄγγελος. Το φως μου
τρύπησε το βράχο και φώτισε τη σπηλιά. Και
τότε εἶδα μια γυναίκα μ' ἓνα νεογέννητο μω-
ρό στην αγκαλιά, και δίπλα ζῶα να το ζεσταί-
νουν με την ἀνάσα τους. Ἐνας ἀντρας ὄρθιος
έβλεπε με στοργή τη γυναίκα και το παιδί. Οἱ
μάγοι εἶχαν γονατίσει και πρόσφεραν στο βρέ-
φος χρυσάφι, σμύρνα και λιβάνι. Οἱ βοσκοί εἶ-
χαν σταθεί στο ἀνοιγμα της σπηλιάς και παρα-
κολουθούσαν με κομμένη την ἀνάσα.

Ἡ μητέρα σκέπασε το μωρό και το ακού-
μπησε πάνω στα ἀχυρα ευτυχισμένη. Εκείνο
κοιμήθηκε μ' ἓνα χαμόγελο και μ' ἓνα παρά-
ξενο φως ολόγυρα στο πρόσωπό του.

Σιγά σιγά ἐφυγαν οἱ ἀρχοντες, οἱ βοσκοί, οἱ
ἄγγελοι. Κι ἐγώ το ἄλλο πρωί ἤμουν και πάλι
φτωχό κι ἐπαιζα στη γειτονιά του ουρανοῦ. Μα
εἶχα ζήσει την πιο ἀληθινή ιστορία που ἔχει
ζήσει αὐτός ο κόσμος.

- Γιάννη, πού πας;
- Στ' αστέρια, στο φεγγάρι.
- Πότε θα 'ρθεις;
- Θε νά 'ρθω το Γενάρη.

- Γιαννάκη, τι θα φέρεις;
Γιάννη, Γιαννάκη.
- Πρωτοχρονιά και χιόνι
και δώρα στο παιδάκι.

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ

- Γιάννη, πού πας;
- Στο πράσινο χορτάρι.
- Πότε θα 'ρθεις;
- Θε νά 'ρθω το Φλεβάρη.

- Γιαννάκη τι θά φέρεις;
- Γιάννη, Γιαννάκη.
- Απόκριες θα φέρω,
το πρώτο το πουλάκι.

Στέλα Ματζουράνη-Σκαλτσάρη

Από την «Παιδική Πρωτοχρονιά»

46. Τα δώρα της Πρωτοχρονιάς

Στη βιτρίνα του μαγαζιού με τα παιχνίδια, κάτω στη λεωφόρο, βρισκόταν πριν από την Πρωτοχρονιά μια κούκλα γαλανομάτα δίπλα σ' ένα μεγάλο κουτί με μπογιές και πινέλα.

— Αχ! αναστέναζε η κούκλα. Θα με πάρουν από εδώ καμιά φορά; Βαρέθηκα να είμαι ακίνητη! Και ποιος άραγε θα με πάρει; Βλέπω ένα κοριτσάκι ξανθό, που όταν περνάει με κοιτάζει κατάματα. Το συμπάθησα. Θα ήθελα να γίνουμε φίλες.

Το κουτί με τις μπογιές έτριξε στενοχωρημένο.

— Αχ, κι εμένα τι να μου μέλλεται! Θα με πάρει κάποιος που ν' αγαπά τη ζωγραφική ή θα πέσω στα χέρια κανενός ατζαμή που θα σκορπίσει τα χρώματά μου και θα χαλάσει τα πινέλα; Ξέρεις, βλέπω κι εγώ ένα κοριτσάκι

ξανθό που με κοιτάζει με λαχτάρα. Λες ν' αγαπά τη ζωγραφική;

– Πού να ξέρουμε; Πώς να μάθουμε; είπε η κούκλα. Σαν θα ξαναπεράσουν, ας βάλουμε τα δυνατά μας να μας προσέξουν.

– Κοντεύει κι η Πρωτοχρονιά! μουρμούρισε το κουτί.

– Τώρα θα φανεί η τύχη μας! έκανε η κούκλα.

– Σσσσς! φώναξε ένα αυτοκίνητο της πυροσβεστικής. Μην κάνετε φασαρία νυχτιάτικα, γιατί θα βάλω μπροστά τη σειρήνα!

Τα δυο παιχνίδια δεν ξαναμίλησαν.

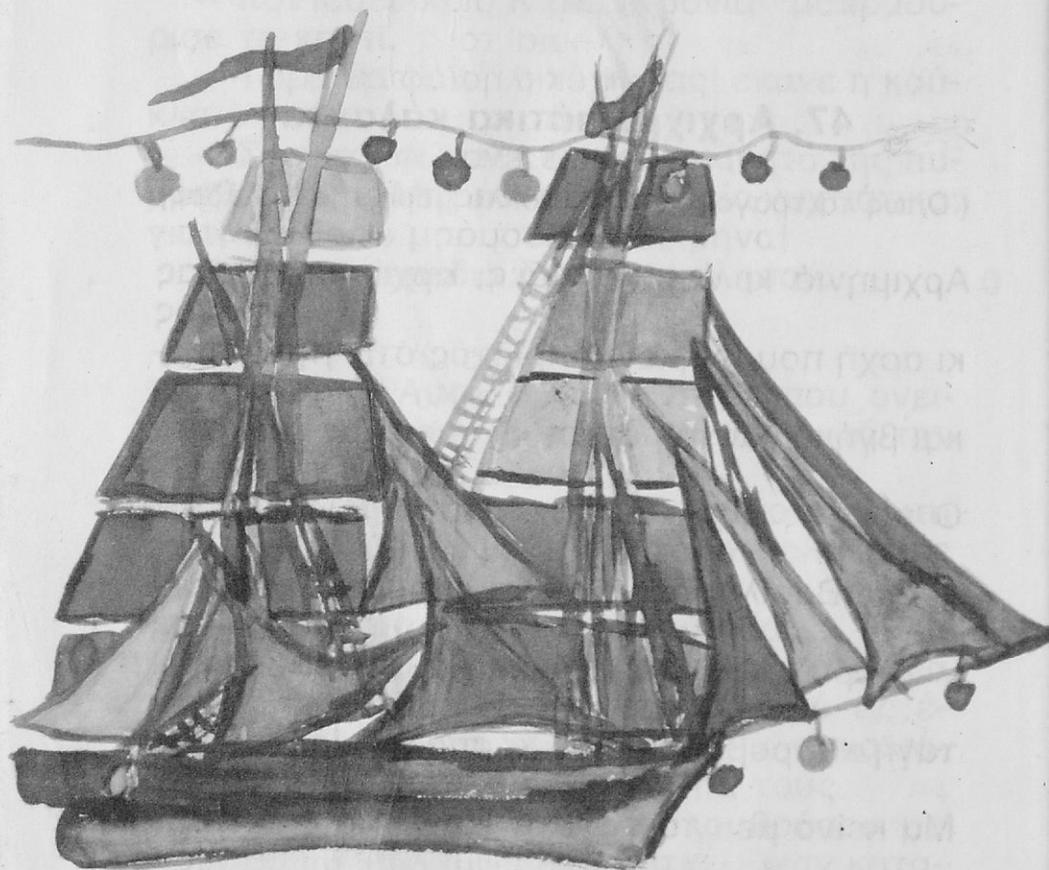

– Τι καλά! Αυτά είναι τα δώρα που ονειρευόμαστε! Εγώ είχα ξετρελαθεί μ' αυτή την κούκλα! φώναξε η Μίνα.

– Κι εγώ ήθελα τόσο πολύ τούτο το κουτί του μικρού ζωγράφου! Μα τόσο πολύ! είπε και η Χριστίνα.

Ήταν πρωί της Πρωτοχρονιάς και οι δίδυμες είχαν ανοίξει τα πακέτα που βρήκαν δίπλα στο προσκεφάλι τους. Η μεγάλη χαρά τις έκανε να γελάνε, να χοροπηδάνε, ν' αγκαλιάζονται και να χαϊδεύουν τα δώρα τους.

Οι γονείς τους τις παρακολουθούσαν με μια χαρούμενη λάμψη στα μάτια. Είχαν καταφέρει σαν Αϊ-Βασίληδες να μαντέψουν τις επιθυμίες των παιδιών τους.

48. Φώτα στο νησί

Φέτος την ημέρα των Φώτων η οικογένεια του Γιάννη δοκίμασε μεγάλη χαρά. Και να γιατί.

Όπως κάθε χρόνο, οι νησιώτες βρίσκονταν μαζεμένοι στην εκκλησία του Αϊ-Νικόλα, κοντά στην παραλία. Η εκκλησία έλαμπε στολισμένη με κλαδιά μυρτιάς και λεμονιάς, και μ' όλα τα καντήλια αναμμένα. Κάποια στιγμή βγήκαν τα παιδιά κρατώντας τα εξαπτέρυγα. Ακολουθούσε ο παπα-Κοσμάς με το Ευαγγέλιο, ο διάκος, οι ψαλτάδες, και πίσω τους το πλήθος του κόσμου.

Όταν η πομπή έφτασε στο μόλο, σχημάτισε κύκλο γύρω από τον παπα-Κοσμά, που διάβασε το Ευαγγέλιο για τη βάπτιση του Χριστού. Καμιά άλλη φωνή δεν ακουγόταν, κανένας ήχος. Μονάχα ο φλοίσβος από τη θάλασσα που χτυπούσε στα βότσαλα. Ήταν μια μέρα ηλιόλουστη. Ολόγυρα τ' αραγμένα καϊκια ήταν στολισμένα με σημαιούλες. Οι πεντακάθαρες βάρκες χόρευαν στα κυματάκια.

Σαν τέλειωσε το Ευαγγέλιο, ο παπα-Κοσμάς άρχισε να ψέλνει το τροπάριο των Θεοφανίων. Κι ενώ οι ψαλτάδες και ο κόσμος έλεγαν μαζί του το τροπάριο, ο παπα-Κοσμάς πήρε τον ασημένιο βαρύ σταυρό και τον πέταξε στη θάλασσα, όχι πολύ μακριά βέβαια. Αμέσως από τα καϊκια κι από τις βάρκες κι από το μόλο βούτηξαν στα κρύα νερά καμιά εικο-

σαριά παιδιά και παλικάρια, για να πιάσουν το σταυρό.

Από την τράτα τους, τον «Αϊ-Νικόλα», έπεσε στη θάλασσα κι ο Πάνος μ' ένα μακροβούτι· μα λες και τον κατάπιε το νερό! Ο Γιάννης πάσχιζε μ' αγωνία να ξεχωρίσει το κεφάλι του αδερφού του, όμως δεν το έβλεπε κι ανησυχούσε. Μέτραγε τα δευτερόλεπτα: «Πέντε... δέκα... είκοσι... σαράντα...» Κι εκεί που όλοι περίμεναν με ανυπομονησία, ξάφνου ο Πάνος πρόβαλε μέσ' από το κύμα εκεί μπροστά τους, σχεδόν στα πόδια του παπα-Κοσμά! Και – τι χαρά, τι χαρά! – βαστούσε τον ασημένιο σταυρό!

Κι ενώ οι καμπάνες της εκκλησιάς ηχούσαν χαρμόсуνα, κι ενώ οι σειρήνες των καϊκιών σφύριζαν χαρούμενα και ρυθμικά, ο Πάνος σκαρφάλωσε στο μόλο, έδωσε το σταυρό στον παπα-Κοσμά κι ασπάστηκε το χέρι του. Ο παπάς τον ευλόγησε και όλοι οι δικοί του τον αγκάλιαζαν και τον φιλούσαν χαρούμενοι.

– Να ζήσεις, γιε μου, να 'σαι καλά! έλεγε ο πατέρας συγκινημένος. Πρώτη φορά πιάνεις το σταυρό. Άμποτε και του χρόνου!

Μετά τη λειτουργία ο Πάνος πήρε το σταυρό μέσα σ' ένα δίσκο στρωμένο με κλωνιά βασιλικού και γύρισε τις γειτονίες. Όλοι έρι-

χαναν στο δίσκο λίγα κέρματα, για το καλό, και του έδιναν πολλές ευχές. Γιατί πιστεύουν πως είναι ευλογία Θεού να πιάσει κανείς το σταυρό και πως αυτό του φέρνει καλή τύχη.

Και ο Γιάννης καμάρωνε κι έλεγε ολοένα:

– Του χρόνου, εγώ θα πιάσω το σταυρό!

49. Αλκυονάκι μου...

Ο – Αλκυονάκι μου, με την μπλε σου φορεσιά, τι όμορφο που είσαι, είπε η Χριστίνα πρώτη, όταν είδε το πουλάκι ακίνητο στο βράχο. Ο

– Αλκυονάκι μου, να χαρώ εγώ την κόκκινή σου λαιμουδιά, είπε δεύτερη η Μίνα.

– Αλκυονάκι μου, πώς στέκεσαι έτσι ατάραχο σαν άγαλμα; είπε τρίτος ο μπαμπάς.

Και η μαμά τέταρτη συμπλήρωσε:

– Αλκυονάκι μου, δε θα κάνεις καμιά βουτιά να σε δούμε;

Είχαν πάει εκδρομή στο Αλεποχώρι κι από κει στις «Αλκυονίδες», που λέγονται αλλιώς και «Καλά Νησιά». Όλη εκείνη η θάλασσα λέγεται «Αλκυονίδα» γιατί είναι γεμάτη απ' αυτά τα ψαροπούλια.

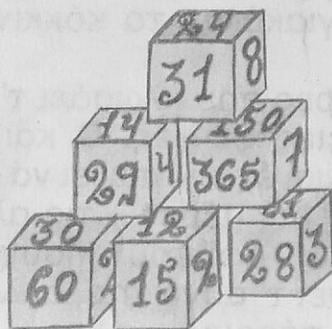
Ήρεμη περιμένει η αλκυόνα στο κλαδί, μα όταν αποφασίσει να βουτήξει, θα φέρει οπωσδήποτε στην επιφάνεια ένα μικρό ψαράκι. Δεν τη λένε μόνο ψαροπούλι, τη λένε και βασιλο-

πούλι και μπιρμπίλι της θάλασσας, γιατί έχει τον όμορφο γιακά με το κόκκινο χρώμα της φωτιάς.

Είναι οι μέρες που κλωσάει τ' αυγά της και σκάβει υπόγειες φωλιές. Ο καιρός είναι μαλακός. Οι άνεμοι έχουν πάψει να φυσάνε δυνατά. Δεκατέσσερις μέρες – τις αλκυονίδες μέρες – πρέπει ν' αφήσουν ήσυχη την αλκυόνα να κλωσήσει τ' αυγά της, αλλιώς τα ρεύματα θα της τα πάρουν.

Εκείνη τη στιγμή η αλκυόνα βούτηξε στα νερά και βγήκε μ' ένα μικρό ψάρι στο ράμφος, που κάθισε να το φάει με την ησυχία της στο βράχο.

✓ 50. Εμείς και ο χρόνος

Η Χριστίνα συλλογίζεται πως κάτι πολύ περίεργο συμβαίνει με την ώρα. Όταν παίζει, η ώρα τελειώνει πολύ γρήγορα. Μα όταν έχει μελέτη, περνάει πολύ αργά. Αυτό δεν το παθαίνει μόνο εκείνη· το παθαίνει και η Μίνα. Έτρεξαν λοιπόν στον παππού να τον ρωτήσουν αν του συμβαίνει το ίδιο πράγμα. Ο παππούς αναστέναξε και είπε:

○ – Δίκιο έχετε, κοριτσάκια μου. Σε όλους μας συμβαίνει αυτό. Βέβαια, ο χρόνος είναι ο ίδιος, παντού και πάντοτε. Η καθεμιά ώρα έχει την ίδια διάρκεια, είτε διασκεδάσεις είτε δουλεύεις. Μόνο που όταν δουλεύεις κυλάει δύσκολα, ενώ όταν διασκεδάσεις ούτε που την καταλαβαίνεις.

– Ναι, αλλά δεν είναι ωραία έτσι. Ανάποδα έπρεπε να γίνονται τα πράγματα αυτά, είπε η Χριστίνα.

Και η Μίνα συμφώνησε:

– Ναι, ναι! Και άλλα πράγματα δεν είναι σωστά στο ζήτημα του χρόνου και πρέπει να τα διορθώσουν.

– Σαν τι να διορθώσουν δηλαδή; ρώτησε ο παππούς.

– Το εικοσιτετράωρο! Όλες οι μέρες ας έχουν από 24 ώρες η καθεμιά. Η Κυριακή πρέπει να έχει είκοσι πέντε.

– Όχι, να 'χει είκοσι έξι ώρες, είπε η Χριστίνα.

– Σιγά να μην έχει τριάντα! γέλασε ο παππούς. Μα αν γινόταν αυτό θα μπερδεύονταν τα πράγματα και θα χάναμε το σωστό μέτρημα του χρόνου. Δε μάθατε στο σχολείο πως οι άνθρωποι χώρισαν το χρόνο σε κομμάτια μικρά ή μεγάλα; Δε μάθατε για τις ώρες, τις μέρες, τις εβδομάδες, τους μήνες;

– Πώς δε μάθαμε! Όλα τα ξέρουμε!

– Ρώτα μας, να δεις! Ρώτα, πόσες μέρες έχει...

– Α, όχι έτσι εύκολα! είπε ο παππούς. Θα σας ρωτάω με δικό μου τρόπο. Με το παιχνίδι των αριθμών. Ας πούμε: πού ταιριάζει το 60;

Εξήντα, εξήντα... η Μίνα έσπαζε το κεφάλι της. Τέλος, θυμήθηκε:

– Α, εξήντα λεπτά έχει η κάθε ώρα! φώναξε.

– Κι εξήντα δευτερόλεπτα έχει το κάθε λεπτό! φώναξε και η Χριστίνα. Και κάθε 15 λε-

πτά είναι ένα τέταρτο της ώρας, και κάθε 30 λεπτά είναι μισή ώρα!

– Αυτό δεν το ρώτησα! έκανε ο παππούς. Αλλ' αφού το ξέρεις, μπράβο σου. Τώρα: πού ταιριάζει το 24;

– Στις ώρες ενός μερόνυχτου!

– Και το εφτά;

– Στις μέρες της εβδομάδας!

– Και γιατί την εβδομάδα τη λέμε έτσι;

Εδώ τα κορίτσια μπερδεύτηκαν λιγάκι. Ο παππούς συνέχισε:

– Μα από τη λέξη εφτά, φυσικά! Επειδή έχει εφτά μέρες!

– Αααα, βέβαια... το ξέραμε...

A – Λοιπόν; Πού ταιριάζει ο αριθμός 12;

– Στους δώδεκα μήνες του χρόνου!

– Πού ταιριάζει ο αριθμός 30;

– Στις μέρες του μήνα. Όχι όμως σε όλους τους μήνες. Τριάντα μέρες έχουν ο Απρίλης, ο Ιούνιος, ο Σεπτέμβρης και ο Νοέμβρης. A

– Και το 31;

– Ταιριάζει στις μέρες των άλλων μηνών, που είναι ο Γενάρης, ο Μάρτης, ο Μάης, ο Ιούλιος, ο Αύγουστος, ο Οκτώβρης και ο Δεκέμβρης.

– Ξεχάσατε το Φλεβάρη.

– Δεν τον ξεχάσαμε, παππού! Αυτός έχει 28 μέρες, κουτσαίνει λιγάκι! είπε η Μίνα. Γι' αυτό τον λέμε και Κουτσοφλέβαρο.

– Και κάθε τέσσερα χρόνια, ο Φλεβάρης έχει 29 μέρες! είπε η Χριστίνα.

– Ωραιότατα! Και το 365 πού ταιριάζει; Εδώ φώναξαν και οι δυο μαζί:

– Στις μέρες ενός χρόνου, που τον λέμε και έτος!

– Πολλά τα έτη σας λοιπόν, μικρά μου ξεφτέρια, είπε ο παππούς και γέλασε χαρούμενος. v

51. Από το ένα ως το δέκα

Ένα μπουμπουκάκι
δυσμερών ζούλα,
το κορμί του ορθώνει
για να πιει δροσούλα.

Τρία δάκρυα αυγούλας
ήπια, ξεδιψάει.
Με τα τέσσερά του
βλέφαρα γελάει.

Πέντε δαχτυλάκια
πόσο το χαϊδεύουν!
Έξι πεταλούδες
γύρω του χορεύουν.

Τώρα επτά κλωνάρια
πλάι του καθένα
άνθια οχτώ πετάνε.
Τι χαριτωμένα!

Έκου εννιά παιδάκια!
Μίλα τους, λουλούδι.
Πες τους, δεν τους πρέπει
δέκα στο τραγούδι;

«Παιδικά χαμόγελα»

Γιώργης Κρόκος

52. Να φτιάξουμε κάτι όλοι μαζί

✓ ΑΣτην τάξη της Μίνας και της Χριστίνας έχουν σήμερα μεγάλη ανησυχία: Κουβεντιάζουν, φωνάζουν, κάνουν φασαρία. Η δασκάλα απορεί: Α

– Μα τι έχετε σήμερα; Τι σας απασχολεί;
– Κυρία, αποφασίσαμε να φτιάξουμε κάτι, όλη η τάξη μαζί.

– Να μια καλή ιδέα! Πώς τη σκεφτήκατε;
– Να, μάθαμε ότι η έκτη θα φτιάξει ένα βιβλίο δικό της με ιστορίες και με εικόνες από τα παιδιά. Η πέμπτη θα οργανώσει μια έκθεση χειροτεχνίας με αντικείμενα από ξύλο και χαρτόνι. Η τετάρτη θα φτιάξει ένα θεατρικό έργο και θα το παίξει. Η τρίτη θα κάνει μια έκθεση ζωγραφικής. Εμείς να μην κάνουμε τίποτε;

– Πολλά πράγματα μπορείτε να φτιάξετε, είπε η δασκάλα. Θέλετε να σας προτείνω ιδέες;

– Όχι, ευχαριστούμε κυρία, βρήκαμε μια ιδέα που μας αρέσει. Αλλά πρέπει και κάποιος άλλος να μας βοηθήσει. Θέλουμε να φτιάξουμε έναν κήπο. Γίνεται;

Η δασκάλα συλλογίστηκε λίγο πριν μιλήσει:

– Το βλέπω λίγο δύσκολο, αφού δεν υπάρχει χώμα. Πού θα φυτέψετε τα δέντρα; Η αυλή είναι τσιμεντένια. Παντού έχουμε τσιμέντο ή πλάκες.

– Μπορούμε όμως να φυτέψουμε λουλού-

δια και πρασινάδες σε γλάστρες. Μικρές, μεγάλες, πολλές γλάστρες. Θα τις βάλουμε παντού όπου μπορεί να μπουν.

– Εγώ θα σας βοηθήσω όσο μπορώ περισσότερο. Μα πρέπει να βρούμε κι ένα γεωπόνο ή κηπουρό.

– Κυρία, ο μπαμπάς του Θάνου θα μας βοηθήσει, ξέρει...

– Θαυμάσια, ν' αρχίσετε σήμερα κιόλας! Φτιάξτε τις ομάδες, που η καθεμιά θα έχει ορισμένη εργασία.

Έτσι έγιναν οι ομάδες. Μία για να συνεννοηθεί με το γεωπόνο, μία για να πληρώνει τα έξοδα από τον κουμπαρά της τάξης, μία για να βρει άδειες γλάστρες από τα σπίτια, μία... Μα για να μην πολυλογούμε, ολόκληρη η δεύτερη τάξη δούλεψε με κέφι. Στο φύτεμα πια, αφήστε τι έγινε! Ο καθένας ήθελε να φυτέψει τα πιο πολλά.

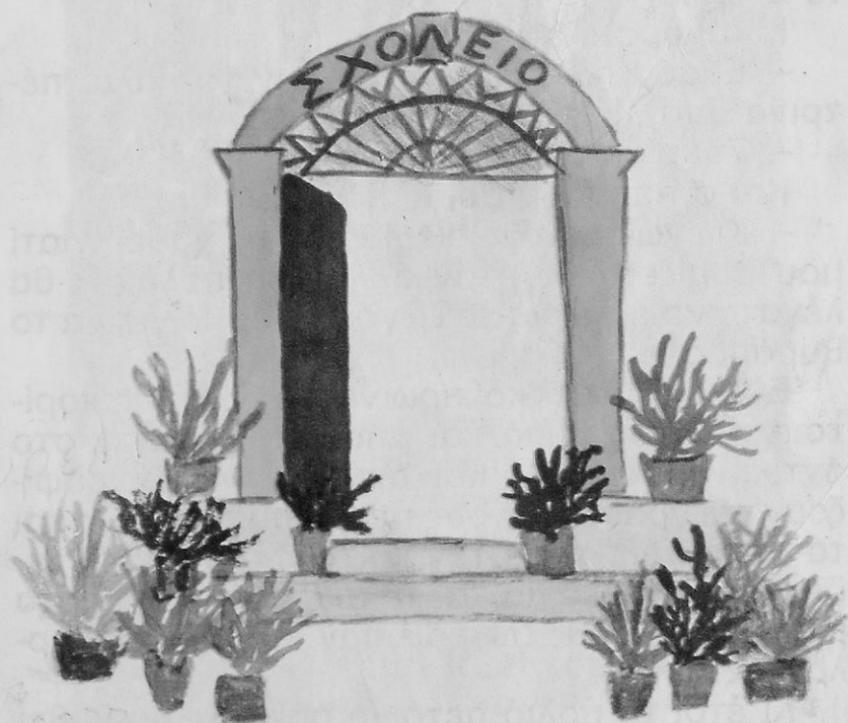
Όσα με το τέλος της χρονιάς η αυλή, τα πεζούλια και οι τaráτσες του σχολείου γέμισαν από γλάστρες πήλινες και τενεκέδες βαμμένους με όμορφα χρώματα. Βλογής λογής λουλούδια και πρασινάδες έκαναν το σχολείο να μοιάζει μ' ανθισμένο κήπο. Επιτέλους, τα παιδιά δεν έβλεπαν μονάχα τσιμέντο γύρω τους!

Οι άνθρωποι που έμπαιναν στο σχολείο έβλεπαν το θαύμα και ρωτούσαν:

Α- Μα ποιος έφτιαξε αυτό το μικρό παράδεισο;

- Τα παιδιά της δευτέρας! τους έλεγαν.

Και τα παιδιά της δεύτερης τάξης ένωσαν πολύ καμάρι για τον καταπράσινο παράδεισό τους. ✓Α

A 53. Το παλιό σπίτι A

A Καθώς πηγαίνουν στο σχολείο, η Χριστίνα και η Μίνα περνούν μπροστά από ένα παλιό σπίτι. Είναι ολόκληρο χτισμένο από καφετιά πέτρα πελεκητή κι έχει τη σκεπή κεραμιδένια. A Δε μοιάζει με κανένα άλλο εκεί γύρω. Είναι τόσο ωραίο, με την ξύλινη σκαλιστή του εξώπορτα και τα σιδερένια μπαλκόνια του! Πάνω από τα παράθυρα βλέπεις ζωγραφισμένες γιρλάντες άσπρες. Κάτασπρα, από μάρμαρο, είναι και τα σκαλοπάτια της πόρτας, το κατώφλι και το ανώφλι.

Μια μέρα ο πατέρας έφερε το νέο:

– Έμαθα πως θα γκρεμίσουν το παλιό πέτρινο σπίτι.

– Τι κρίμα! είπε η μητέρα.

Και ο παππούς συμπλήρωσε:

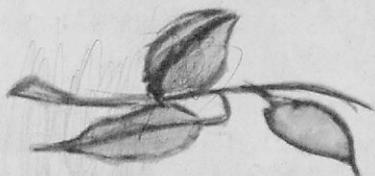
– Κι εγώ στενοχωριέμαι που θα χαθεί, γιατί μου θυμίζει πώς ήταν άλλοτε η πόλη. Τι θα λέγατε να πάμε να το ζωγραφίσουμε για να το θυμόμαστε;

Ένα κυριακάτικο πρωινό λοιπόν, τα κορίτσια πήραν χαρτιά και μπογιές, κάθισαν στο αντικρινό πεζούλι και άρχισαν να ζωγραφίζουν. Ζωγράρισαν τους πέτρινους τοίχους και τα κεραμίδια της στέγης, ζωγράρισαν τα σιδερένια μπαλκόνια και τη σκαλιστή εξώπορτα με τα μάρμαρα, ζωγράρισαν τις άσπρες γιρλάντες.

Κι έτσι το παλιό πέτρινο σπίτι δε θα χαθεί

ποτέ. Θα υπάρχει στις ζωγραφιές των παιδιών. Θα υπάρχει και μέσα στις καρδιές των παιδιών, που όταν μεγαλώσουν θα προσπαθήσουν να φτιάξουν κι άλλα σπίτια όπως αυτό.

54. Η τρελή μυγδαλιά

Όλες οι μυγδαλιές είναι ανυπόμονες.

Ήταν όμως μια μικρή μυγδαλιά που ήταν και ανυπόμονη και τρελοῦτσικη. Ανυπόμονη ήταν γιατί βιαζόταν ν' ανθίσει και τρελή γιατί ήθελε ν' ανθίσει με κόκκινο φόρεμα.

– Μη χειρότερα, της έλεγε η μητέρα της η φύση. Μα αν σου 'βαζα κόκκινο φουστάνι, παιδί μου, δε θα ήσουν μυγδαλιά. Πρέπει να σε ντύσω στα ροζ και στα άσπρα.

– Μα γιατί; Οι άνθρωποι γιατί αλλάζουν φορεσιές; Βαρέθηκα πια το ίδιο και το ίδιο με τα ροζ φιογκάκια, τα άσπρα λουλουδάκια και τις κορδελίτσες. Δεν έχεις άλλο φόρεμα να μου δώσεις, καλέ μάνα;

Η μητέρα η φύση έσκυψε κοντά της.

– Μην κοιτάζεις τι γίνεται με τους ανθρώπους. Στη φύση τα φουστάνια είναι μοιρασμένα καταπώς ταιριάζει στον καθένα. Εσύ

είσαι η νύφη του χειμώνα. Έχεις δει καμιά νύφη να πηγαίνει στην εκκλησιά με κόκκινο φουστάνι;

Η μυγδαλιά, μπορεί να ήταν τρελούτσικη, αλλά παραδέχτηκε πως δεν είχε δει καμιά νύφη να πηγαίνει στην εκκλησιά με κόκκινο φόρεμα.

Ύστερα η φύση φώναξε την πάχνη:

– Σε παρακαλώ, της είπε, μου δίνεις για το παιδί μου, τη μυγδαλιά, εκείνη τη ροζ ρόμπα που σου παράγγειλα;

Ο Γύρισε ψηλά και κοίταξε τον ήλιο:

– Ήλιε μου, σε παρακαλώ, χρυσώνεις το φόρεμα του παιδιού μου να γίνει πιο όμορφο; ○

Μετά, στράφηκε στο δειλινό:

– Στείλε σε παρακαλώ τα μενεξελιά σου χρώματα να παίξουν με τη μυγδαλίτσα μου!

Τ' άλλα δέντρα κοίταξαν τη μυγδαλιά απορημένα και είπαν:

– Μα γιατί παραπονιέται πως δεν έχει πολλά φουστάνια;

55. Η καθαριότητα είναι μισή αρχοντιά

Όταν βρίσκονταν το καλοκαίρι στο νησί, οι δίδυμες έπαιζαν με το Γιάννη ένα παιχνίδι που πολύ τους διασκέδαζε. Το παιχνίδι τού να 'σαι καθαρός. Επειδή ο Γιάννης ήταν άκατάστατος η Μίγα έπαιρνε τη βούρτσα και του έλεγε:

- Μια βούρτσα θέλει να σε ξεσκονίσει.
- Καλώς να ορίσει, έλεγε ο Γιάννης.

Η Χριστίνα πήγαινε με μια χτένα πάνω από το κεφάλι του.

- Σαν σκαντζόχοιρος είσαι. Μια χτένα θέλει να σου χτενίσει τα μαλλιά.
- Να μου τα χτενίσει!
- Η μπογιά των παπουτσιών θυμώνει όταν

βλέπει αγυάλιστα παπούτσια. |

– Και δε μου τα γυαλίζει;

– Και το ψαλιδάκι νευριάζει με τα μεγάλα
νύχια.

– Εμπρός λοιπόν, ας τα κόψει.

– Μάζεψε το χαρτάκι!

– Σου λείπει ένα κουμπί!

– Τα δόντια σου είναι κίτρινα! \

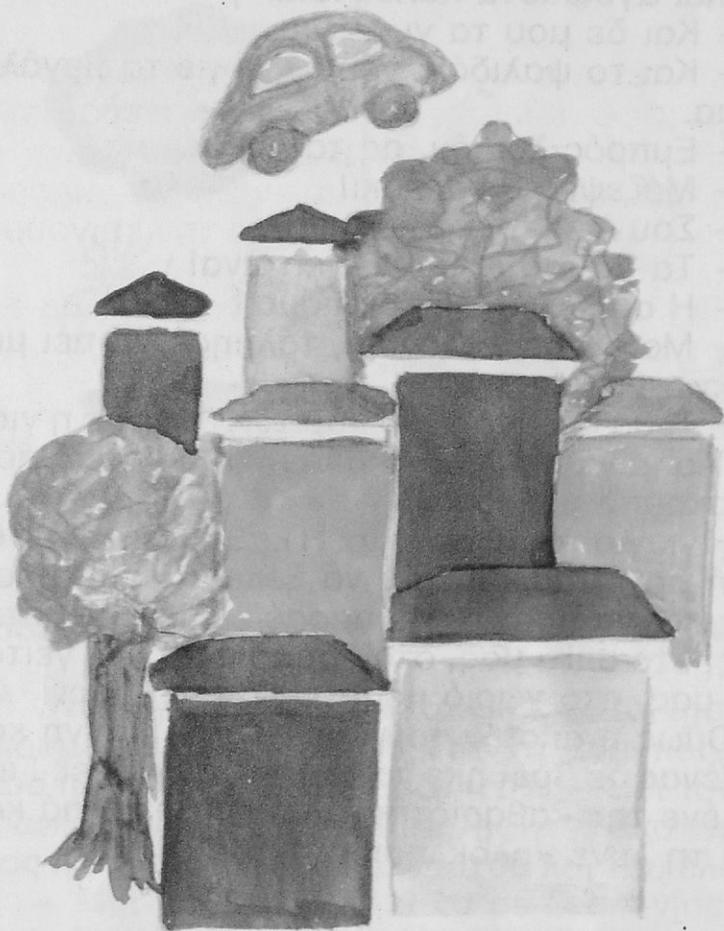
– Η αυλή θέλει σκούπισμα!

– Μα εγώ είμαι αγόρι, τόλμησε να πει μια
μέρα ο Γιάννης.

– Τι θα πει αγόρι και κορίτσι, θύμωσε η για-
γιά Ασημίνα που τον άκουσε να το λέει. Πάρε
τη σκούπα γρήγορα. #

Η γιαγιά του είχε δίκιο. Η καθαριότητα είναι
μισή αρχοντιά. Πρέπει να ξεκινάει από μέσα
μας και να προχωράει παραέξω. Στο δωμάτιό
μας, στο σπίτι μας, στο δρόμο μας, στη γειτο-
νιά μας, στο χωριό μας, στην πόλη μας. #

Όμως η απορία τού έμεινε του Γιάννη και
κανένας δε βρέθηκε να του την εξηγήσει. Για-
τί λένε την καθαριότητα «μισή» αρχοντιά και
δεν τη λένε «ολόκληρη»; #

Α 56. Αρχίζουν τα ταξίδια του πατέρα γ

Α^γ Κοντεύει ο Μάρτης, ο πρώτος μήνας της άνοιξης. Ο κύριος Γιώργος, ο πατέρας των κοριτσιών, ετοίμασε το μικρό του αυτοκίνητο, ετοίμασε και τα δέματα με τα βιβλία για πούλημα. Αύριο κιόλας ξεκινάει για την καινούρια του περιοδεία.

○ Οι κόρες του είναι λυπημένες που θα ξαναφύγει. Για να τις διασκεδάσει λίγο, ο μπαμπάς διηγείται τα ταξίδια του. ○

Η Χριστίνα λέει:

– Στο θείο Χαραλάμπη αρέσουν τα ταξίδια στη θάλασσα. Εσένα σου αρέσουν τα ταξίδια στη στεριά. Γιατί;

– Γιατί αυτή είναι η δουλειά μου. Κι έτσι γνωρίζω καινούρια μέρη και κάνω πολλούς καλούς φίλους.

– Αλήθεια; Για πες μας μερικούς!

– Ω, είναι τόσοι πολλοί! Για σταθείτε όμως. Θυμήθηκα τώρα δα δυο οικογένειες που έχουν παιδιά στην ηλικία σας, δηλαδή μαθητές της δεύτερης τάξης.

– Πού μένουν; Πώς τους γνώρισες;

– Είναι κορίτσια ή αγόρια; Πώς τους λένε;

– Α, σιγά σιγά και με τη σειρά οι πληροφορίες! Να πάρουμε πρώτα την οικογένεια του Βαγγέλη, που μένει σ' ένα χωριό στην Πελοπόννησο. Οι γονείς του Βαγγέλη έχουν πρατήριο βενζίνης, αλλά καλλιεργούν και το κτημάκι τους. Την πρώτη φορά που στάθηκα σ'

εκείνο το βενζινάδικο, γιατί είχε χαλάσει το ψυγείο του αυτοκινήτου, είδα να με τριγυρίζουν τέσσερα χαριτωμένα παιδιά. Ήταν ο Βαγγέλης με τ' αδέρφια του. Κοίταζαν τα βιβλία με μεγάλη λαχτάρα. Τους έδωσα δυο βιβλία και πιάσαμε κουβέντα. Γρήγορα γίναμε φίλοι! Οι γονείς τους με κάλεσαν στο σπίτι για ένα κέρασμα. Γνωριστήκαμε καλά και κάθε φορά που περνώ από εκεί, με φιλοξενούν στο σπίτι τους.

– Η άλλη οικογένεια πού μένει;

– Η άλλη οικογένεια ζει στην Ήπειρο, στα Γιάννενα, κι έχει μόνο ένα παιδί, τη Δέσπω. Αυτό το παιδί λατρεύει τα βιβλία. Της κρατάνε συντροφιά, βλέπετε. Γιατί η Δέσπω δεν έχει αδέρφια ούτε ξαδέρφια, και μένει πολλές ώρες μόνη. Ο πατέρας της είναι μηχανικός, η μητέρα της είναι γιατρός κι εργάζεται σε αγροτικό ιατρείο. Είναι κι αυτοί άνθρωποι ευγενικοί, εξαιρετικοί. Αλλά δεν έχουν κάνει ακόμα πολλές γνωριμίες εκεί, και η Δέσπω δεν έχει παρέα. Αν

της γράψετε ένα γράμμα, ξέρετε πόσο θα χαρεί; Της έχω μιλήσει για σας.

– Καλά, πώς γνωριστήκατε;

– Καθώς πήγαινα στα Γιάννενα, στο δρόμο ξεφούσκωσε ένα λάστιχο. Ο πατέρας της Δέσπως, που περνούσε με το αυτοκίνητό του, στάθηκε και με βοήθησε.

– Λοιπόν, ξέρεις κάτι, μπαμπά; Κάθε φορά που το αυτοκινητάκι μας παθαίνει κάτι, εσύ βρίσκεις κι έναν καινούριο φίλο! Είν' ένα αυτοκινητάκι πολύ τυχερό!

57. Ο Αίσωπος

Ο Βαγγέλης πήρε στα χέρια του το βιβλίο που του χάρισε ο κύριος Γιώργος, ο πατέρας των κοριτσιών.

«Μύθοι του Αισώπου» ήταν ο τίτλος του και από κάτω ήταν ζωγραφισμένος ο Αίσωπος. Ήταν ένας παράξενος άνθρωπος, μαυριδερός και άσχημος.

Του Βαγγέλη του φάνηκε πως μίλησε και του είπε:

- Βαγγέλη, είσαι αγράμματος!
- Και γιατί, κύριε; κατασυγχύστηκε ο Βαγγέλης.
- Είσαι αγράμματος, γιατί δε με ξέρεις.
- Και γιατί πρέπει να σας ξέρω οπωσδήποτε;
- Γιατί είμαι ο Αίσωπος, ο παραμυθάς.
- Χαίρω πολύ. Βαγγέλης Φουρλής.
- Εγώ δέν έχω επίθετο, Βαγγέλη. Είμαι ο Αίσωπος. Δεν υπάρχει παιδί που να μη με ξέρει. Εσένα πώς σου ξέφυγα; Στα παλιά τα χρόνια, όταν ήθελαν να πουν πως κάποιος είναι αγράμματος, έλεγαν: «Μα αυτός δεν ξέρει ούτε τον Αίσωπο!»
- Και πού να βρω τα παραμύθια σας;
- Στο βιβλίο που κρατάς. Τα παραμύθια μου τα λένε μύθους, κι έχουν πάντα διδακτικό σκοπό. Μα σοβαρά, δεν ξέρεις τον κόρακα και την αλεπού; Την αλεπού και τα σταφύλια; Το λύκο και τ' αρνί;
- Όχι!
- Διάβαζε λοιπόν...
- Ο Βαγγέλης άνοιξε το βιβλίο κι άρχισε να διαβάζει.

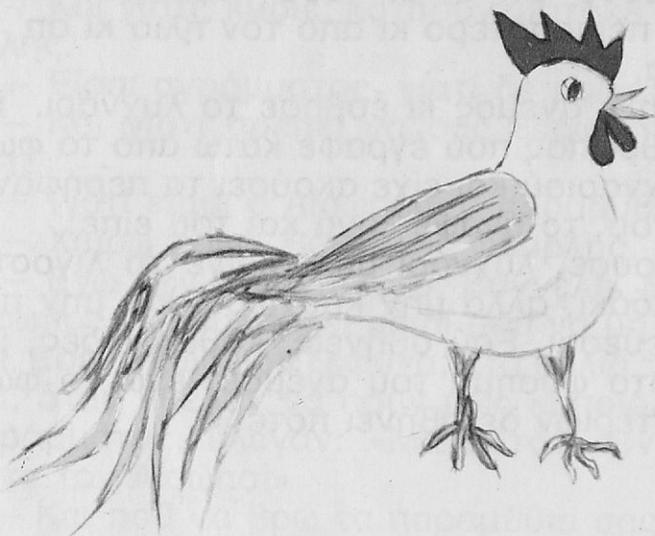
«Κάποτε σ' ένα τραπεζάκι επάνω έφεγγε ένα λυχνάρι. Είχε λιγοστό λαδάκι και το φως του ήταν κι εκείνο λιγοστό. Το λυχνάρι όμως αισθανόταν πολύ περήφανο και φώναζε και

διαλαλούσε ότι είναι τόσο λαμπερό, ώστε λάμπει περισσότερο κι από τον ήλιο κι απ' τ' αστέρια.

Φύσηξε άνεμος κι έσβησε το λυχνάρι. Ένας άνθρωπος που έγραφε κάτω από το φως του λυχναριού και είχε ακούσει τα περήφανα λόγια του, το άναψε ξανά και του είπε:

—Άκουσε, λυχνάρι μου, καίγε το λιγοστό σου λαδάκι, αλλά μην καυχιέσαι και μην περηφανεύεσαι. Εσύ σβήνεις, καθώς είδες, με το πρώτο φύσημα του ανέμου, ενώ το φως των αστεριών δε σβήνει ποτέ!✽

π 58. Κόκορας και γεράκι

Ένας κόκορας ολάσπρος
με ψηλό λειρί,
καμαρώνει και φουσκώνει
και λιλιά φορεί
και θαρρεί πως το κοτέτσι
μόλις τον χωρεί.

Άμα βρει κανένα σπόρο
μέσα στην αυλή,
το κεφάλι του σηκώνει
και το διαλαλεί,
να το μάθουνε σε δύση
και σ' ανατολή. π

Τη στιγμή που σουλατσάρει
με το βήμα αργό,
«δεν ξανάειδα», λεν οι κότες,
«τέτοιο στρατηγό...».
Μα κι ο ίδιος συλλογιέται:
«Μωρέ τ' είμ' εγώ»!

Ξάφνω βλέπει ένα γεράκι...
Αχ! την ώρα αυτή
το βαρύ περπάτημά του
έχει μπερδευτεί,
κι αστραπή μες στο κοτέτσι
τρέχει να κρυφτεί.

Ζαχαρίας Παπαντωνίου

«Τα ψηλά βουνά»

59. Αγαπημένη μας Δέσπω

Αγαπημένη μας Δέσπω,

εμείς είμαστε καλά. Εσύ τι κάνεις; Είσαι καλά; Αν δεν είσαι καλά να μας γράψεις τι έχεις.

Σου είπε ο μπαμπάς μας ότι είμαστε δίδυμες κι ότι μας λένε Ασημίνα και Χριστίνα; Ο μπαμπάς μάς είπε ότι δεν έχεις αδέρφια.

Εμείς αγαπάμε πολύ τα ζώα, αλλά επειδή δεν μπορούμε να έχουμε πρόβατα και κότες, ο θείος ο Χαραλάμπης μας χάρισε δυο καναρινία και δυο χρυσόψαρα. Τα καναρινία φλυαρούν πολύ και τα χρυσόψαρα δε φλυαρούν καθόλου. Τα καναρινία τα λένε Ερωτόκριτο και Αρετούσα, και τα χρυσόψαρα Κλειώ και Ερατώ.

Άκου, Δέσπω, αν μπορέσεις καμιά μέρα να μας γράψεις ή να μας τηλεφωνήσεις. Καλύτερα να μας τηλεφωνήσεις, γιατί στο τηλέφωνο δε φαίνονται οι ανορθογραφίες.

Εκτός κι αν έχεις λαθοπούλι να τρώει τα λάθη, όπως το λαθοπούλι που διαβάσαμε στο βιβλίο μας.

Με αγάπη και πολλά φιλιά
Ασημίνα και Χριστίνα

Και τώρα το γράμμα της Δέσπως:

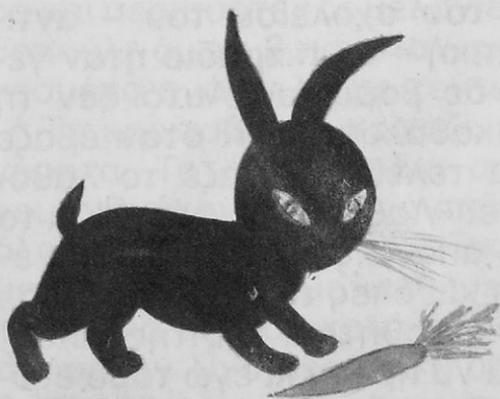
Αγαπημένες μου φίλες,

ΟΕίμαι πολύ καλά, ευχαριστώ, μόνο που δέν έχω παρέα. Εσείς θα κοιμόσαστε ασφαλώς στο ίδιο δωμάτιο και θα τα λέτε, πριν σας πάρει ο ύπνος. ΟΕγώ είμαι μόνη κι άλλη παρέα δεν έχω εκτός από τους συμμαθητές μου στο σχολείο, ένα σκαντζόχοιρο κι ένα κουνέλι. Το σκαντζόχοιρο τον λένε Βαλεντίνο και το κουνέλι Φαταούλα.

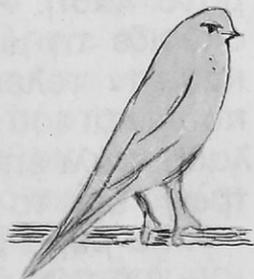
Θα ήθελα πολύ να έχω έναν αετό δικό μου να με παίρνει στα φτερά του και να με πηγαίνει στις κορυφές των βουνών ή ένα δελφίνι να με βάζει στη ράχη του και να σεργιανάμε στη θάλασσα.

Αλήθεια, τι είναι το λαθοπούλι; Θα μου γράψετε;

Με αγάπη
Δέσπω

Φαταούλα

Έρωτούριτος

Α60. Λαθοπούλι

✓ Κάποτε ζούσε ένα κοριτσάκι που έκανε πολλά λάθη. Κανείς όμως δεν μπορούσε να το καταλάβει. Ξέρετε γιατί; Γιατί το κοριτσάκι είχε το λαθοπούλι, ένα ωραίο μελανό πουλί που λαμποκοπούσε. Όταν τελείωνε το κοριτσάκι τα γραπτά του σχολείου του – αντιγραφή και αριθμητική – το τετράδιο ήταν γεμάτο λάθη. Αλλά δε βαριέσαι! Αυτό δεν τη σκότιζε τη μικρή καθόλου, γιατί όταν έβαζε και την τελευταία τελεία, φώναζε το λαθοπούλι και του έλεγε: «Λαθοπούλι, φάε!» Και το λαθοπούλι έπεφτε απάνω στα τετράδια και έτρωγε όλα τα λάθη και όλες τις μουντζούρες.

Μια μέρα μια συμμαθήτριά της της είπε:

– Αχ, πώς ήθελα να ήμουν κι εγώ τόσο έξυπνη όσο είσαι εσύ. Ποτέ δεν κάνεις λάθος στα

γραπτά σου, ενώ τα δικά μου τα τετράδια είναι γεμάτα λάθη.

– Μα εγώ έχω το λαθοπούλι μου, αποκρίθηκε το κοριτσάκι. Και όταν του λέω: «Λαθοπούλι, φάε» τρώει όλα τα λάθη και δεν αφήνει ούτε ένα στα τετράδιά μου.

– Τότε θα φέρω το απόγευμα και τα δικά μου τετράδια, να φάει το λαθοπούλι και τα δικά μου λάθη, είπε η συμμαθήτριά της. ✓

○ Αλλά το απόγευμα μαζί με τη συμμαθήτριά ήρθαν κι άλλα παιδιά, αγόρια και κορίτσια, κι έφεραν όλα τα τετράδιά τους. ○

Το λαθοπούλι άρχισε να τρώει και να τρώει τα λάθη από τα τετράδια και τα λάθη δεν τελείωναν. Όταν ξαφνικά, ακούστηκε ένα μπάμ! και το πουλί έσκασε. Κι επειδή ήταν παραγεμισμένο με λάθη και μελάνι, πετάχτηκαν τα λάθη πάλι στα απλωμένα τετράδια και τα φύλλα γέμισαν μελανιές. Τα παιδιά τα έχασαν. Τα τετράδιά τους είχαν περισσότερα λάθη τώρα και περισσότερες μελανιές από πριν. Το λαθοπούλι όμως βρισκόταν εκεί μπροστά τους πεσμένο ανάσκελα με τεντωμένα τα πόδια.

✦ Το κοριτσάκι το κοίταζε κι έκλαιγε απαρηγόρητα. Τα άλλα παιδιά σηκώθηκαν να φύγουν. Βγήκαν σιγά σιγά από την πόρτα. Ήταν όλα λυπημένα. ✦ Το μοναδικό λαθοπούλι που υπήρχε στον κόσμο, πέθανε τόσο σκληρά. Και τα παιδιά ήξεραν καλά πως δε θα πέθαινε αν πρόσεχαν λίγο περισσότερο την ώρα του μαθήματος και αν μελετούσαν λίγο περισσό-

τερο. Γιατί, τότε δε θα έκαναν τόσα λάθη στα τετράδιά τους, και δε θα έσκαζε το καημένο το λαθοπούλι.

(Διασκευή)

Αντουανέττα Βέρμαν

Από την «Παιδική Πρωτοχρονιά»

61. Μαγειρείο «Η ωραία γειτονιά»

Ο Βαγγέλης λαχταρούσε να ντυθεί πικουίνος, τώρα τις Απόκριες. Είχε δει τη φορεσιά σ' ένα περιοδικό και του είχε μπει στο μάτι. Από μπροστά είχε κάτασπρη γούνα κι από πίσω μαύρη με δύο φτερά. Η στολή είχε κι ένα καπελάκι ασπρόμαυρο με κίτρινο ράμφος.

Ας μπορούσε να ντυθεί πιγκουίνος και θα ήταν ο πιο ευτυχισμένος Βαγγέλης του κόσμου, αλλά πού! Ποιος να του την πάρει τη στολή;

Ο Βαγγέλης όμως δεν έσκαγε και πολύ. Επειδή δεν μπορούσε δηλαδή να ντυθεί πιγκουίνος δε θα γινόταν και μασκαράς; Θα γινόταν μάγειρας! Τι μάγειρας, τι πιγκουίνος!

Έβαλε τη μάνα του να του ράψει μια φαρδιά στολή από ένα παλιό σεντόνι. Τα παντελόνια και η πουκαμίσσα έπλεαν επάνω του. Ο ψηλός σκούφος ράφτηκε πάνω σ' ένα χαρτόνι. Έβαλε ένα ζωνάρι στη μέση του, άρπαξε μια βαθιά κουτάλα της σούπας και βγήκε έξω στη γειτονιά.

Η αλήθεια είναι πως ήταν αγνώριστος. Μια μάσκα τον έδειχνε με φουσκωτά μαγουλάκια, μεγάλη μύτη και στριφτά μουστάκια. Άντε τώρα ν' αναγνωρίσουν κάτω απ' αυτή τη μάσκα το Βαγγέλη.

Έβγαινε με τόση χαρά ο καημένος και... Αυτό που έβλεπαν τα μάτια του ήταν απίστευτο! Από δίπλα έβγαινε ο Σήφης ντυμένος ίδιος μασκαράς, μάγειρας κι αυτός, μόνο που η κουτάλα του ήταν τρυπητή. Απ' απέναντι ο Διονύσης τα ίδια. Μάγειρας κι αυτός. Και στη γωνιά του δρόμου φάνηκαν ο Χρίστος με το Γιώργο ντυμένοι μάγειροι.

Πέντε μάγειροι σε μια γειτονιά; Πήγαινε πολύ. Πισωπάτησε να μπει μέσα να μην τον

πάρουν χαμπάρι. Το θέμα είναι να είσαι ο ένας, ο μοναδικός. Αν δεν είσαι, δεν έχει γούστο. Ετοιμαζόταν να κλάψει. Κρίμα στην ετοιμασία. Προτιμούσε να ξεντυθεί από μάγειρας, να ντυθεί Βαγγέλης.

– Ε συ, κυρ μάγειρα, κάνεις καλή φασουλάδα; ακούστηκε δίπλα του η φωνή του Σήφη. Πού πας; Στάσου να φας λίγο από τον πατσά που φτιάχνω.

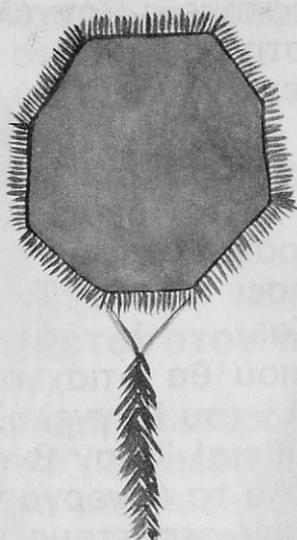
– Εγώ έχω κάνει ωραίο μουσακά, φώναξε από απέναντι ο Διονύσης κρατώντας την κοιλιά του από τα γέλια.

Πλησίασαν κι ο Γιώργος με το Χρίστο κι άρχισαν να γελάνε ο ένας με τον άλλον. Ανάσανε ο Βαγγέλης. Εδώ που τα λέμε, δεν ήταν και τόσο τραγικό αυτό που έγινε.

– Κάνουμε μαγειρείο; τους πρότεινε.

– Ναι! Ναι! Ναι! είπαν οι φίλοι του.

– Εμπρός λοιπόν, φώναξε ο Βαγγέλης, να το στήσουμε εδώ στην αυλή μου. Ένας θα σταθεί στην πόρτα να φωνάζει την πελατεία: «Εδώ το καλό μαγειρείο! Εδώ το μαγειρείο: «Η ωραία γειτονιά». Περάστε, κύριοι, περάστε. Έχουμε και σουβλάκια, έχουμε και ντολμαδάκια, έχουμε και πατατούλες, όλα τα καλά τα 'χουμε». Α

63. Φέρε την κόλλα

Την Κυριακή πρωί πρωί ακούστηκαν φωνές δίπλα στου Βαγγέλη. Ο κυρ Λάμπρος, ο γείτονας, φώναζε άγρια, σαν να τσακωνόταν με κάποιον.

— Άντε, επιτέλους, φέρε το καλάμι, έλεγε.

Ο γιος του κυρ Λάμπρου ήταν ο Σήφης, ο φίλος του Βαγγέλη. Γιατί άραγε ήθελε ο πατέρας του να τον δείρει με το καλάμι;

— Φέρε και το σπάγκο, φώναξε ο γείτονας.

Ο Βαγγέλης προσπαθούσε να σκεφτεί τι φοβερό είχε κάνει ο Σήφης για να τον δέσουν κιάλας.

– Το χαρτί; Πού το 'βαλες το χαρτί; φώναζε ο γείτονας.

«Πάει» σκέφτηκε ο Βαγγέλης, «θα γράψει φαίνεται και στη δασκάλα».

– Κόλλα, δεν έχουμε: Πού την έβαλες την κόλλα;

Η φωνή είχε κάπως ημερώσει. Ε, δεν ήταν δυνατό. Καλά να τον δέσει, καλά να τον δείρει, καλά να γράψει γραφή στη δασκάλα, αλλά να τον κολλήσει κιόλας; Τι ήταν ο Σήφης; Σπασμένο βάζο;

– Να δεις που θα φτιάχνουν αετό, φωτίστηκε το μυαλό του Βαγγέλη...

Και στ' αλήθεια! Όταν βγήκε στην αυλή, τους είδε με όλα τα σύνεργα να προσπαθούν να φτιάξουν τον αετό τους με κόλλα, σπάγκους, χρωματιστά χαρτιά, καλαμάκια και ψαλίδια.

Ο Βαγγέλης τους έβλεπε από το σύρμα που χώριζε τις αυλές τους.

– Να του βάλετε και σκουλαρίκια. Νά 'ρθω να σας τα κάμω εγώ;

– Έλα, και ρωτάς;

Ο Βαγγέλης ήξερε να κάνει ζύγια και τις ουρές, ώστε να ζυγιάζεται καλά στον αέρα ο αετός και να μην πέφτει. Αυτός που δεν καθόταν σε μια καρέκλα για πέντε λεπτά της ώρας, μπορούσε να πετά με τις ώρες τον αετό του καθισμένος στην πλαγιά του λόφου. Κρατώντας το σπάγκο του ήταν σαν να πετούσε κι εκείνος στον ουρανό. Και θα 'θελε να μπορέ-

σει ν' αμολήσει τον αετό του μέχρι το φεγγάρι. Να ξαφνιαστεί η σελήνη, να σκύψει και να πει: «Μπα; Τι παράξενο αστεράκι είναι αυτό με σκουλαρίκια στ' αυτιά»;

63. Χαρταετοί στον ουρανό

Κάθε Καθαρή Δευτέρα,
ανοιξιάτικέ μου αέρα,
στα παιδιά μας λες: «Εντάξει,
ο αετός σας θα πετάξει».

Φύσ', αγέρα λεβεντιά!
Παίξε αετό με τα παιδιά!
Φεύγει ο αετός ο ένας ψηλά
και στον άνεμο μιλά.

Φρρρ! ακολουθούνε κι άλλοι,
πιο μικροί και πιο μεγάλοι.
Ένας χάρτινος στρατός
ξάφνου κολυμπάει στο φως.

Το τοπίο τρέμει τώρα.
Τρέμει η μέρα, τρέμει η ώρα.
Στη γαλάζια τη γαλήνη
μια επανάσταση έχει γίνει.

Φύσα, λεβεντιά μου αέρα!...
Κάθε Καθαρή Δευτέρα,
των παιδιών ψυχή και νους
χαρταετός στους ουρανούς.

Ρένα Καρθαίου

«Χαρταετοί στον ουρανό»

64. Η κυρα-Σαρακοστή

Τα παιδιά περίμεναν την Καθαρή Δευτέρα, για να πετάξουν τον αετό, μα ο Βαγγέλης την περίμενε και για έναν άλλο λόγο. Είχε Χιώτισσα γιαγιά και του 'κανε την κυρα-Σαρακοστή.

– Και τι 'ναι, Βαγγέλη, η κυρα-Σαρακοστή; τον ρώτησε ο Σήφης.

– Μια χάρτινη κούκλα. Η γιαγιά παίρνει το ψαλίδι, κόβει την κούκλα, της βάζει στο κεφάλι ένα σταυρό και της διπλώνει και τα χέρια σταυρωτά για να περνάει –λέει– όλη της την ώρα με προσευχές.

– Η χάρτινη κούκλα;

– Έτσι λέει η γιαγιά.

– Κι εσύ θα παίζεις με την κούκλα; Ξαναρώτησε ο Σήφης.

– Όχι! Είναι έθιμο. Πώς το λένε. Να, ύ-

στερα της ζωγραφίζει μάτια κι αυτιά, για να βλέπει και ν' ακούει.

– Και στόμα;

– Στόμα ποτέ. Γιατί νηστεύει και δεν τρώει τίποτε.

Ο Σήφης έσκασε στα γέλια.

– Ούτε μύτη της κάνει για να μη μυρίζει τις μυρωδιές;

– Ούτε μύτη.

– Και την αφήνει και χωρίς πόδια;

– Όχι. Πόδια της βάζει. Και μάλιστα εφτά.

– Και γιατί δεν της βάζει σαράντα;

– Της κόβει εφτά γιατί τόσες είναι οι βδομάδες της Μεγάλης Σαρακοστής. Μόλις την τελειώσει, της περνάει μια κλωστή απ' το σταυρό του κεφαλιού και κρεμάει την κυρα-Σαρακοστή κάτω από το εικονοστάσι. Κάθε Σάββατο με βάζει και της κόβω ένα ποδάρι κι έτσι βλέπουμε πόσες ακόμα βδομάδες μας έμειναν για το Πάσχα. Το τελευταίο ποδάρι το κόβω το Μεγάλο Σάββατο. Η γιαγιά χώνει το ποδάρι σ' ένα ξερό σύκο, απ' αυτά που βάζουμε στο λαμπριάτικο τραπέζι. Όποιος το βρει παίρνει ένα κόκκινο αυγό παραπάνω ή μια χούφτα σταφίδες και καρύδια.

– Κι ασφαλώς θα το βρίσκεις πάντα εσύ; ρώτησε ο Σήφης.

– Ναι, πού το ξέρεις;

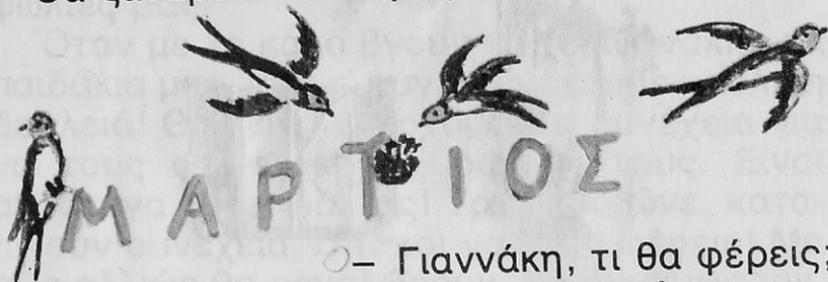
– Το φαντάζομαι. Εσένα δε σου φαίνεται παράξενο πώς εμείς οι μικροί βρίσκουμε πάντα

τα φλουριά μέσα στις πίτες; Μου φαίνεται πως είναι κόλπο των μεγάλων.

Ο- Δεν πειράζει, έκανε ο Βαγγέλης ανέμελα. Εμένα το κόλπο αυτό με συμφέρει, γιατί έτσι μου δείχνουν ότι μ' αγαπούν.

- Γιάννη, πού πας;
- Θα σας το πω στο χάρτη.
- Πότε θα 'ρθεις;
- Θα ξαναρθώ το Μάρτη.

- Γιαννάκη, τι θα φέρεις;
Γιάννη, Γιαννάκη.
- Θα φέρω τ' αηδόνια,
τα μαύρα χελιδόνια.

- Γιάννη, πού πας;
- Στο μαγεμένο δέιλι.
- Πότε θα' ρθεις;
- Θε νά 'ρθω τον Απρίλη.

- Γιαννάκη, τι θα φέρεις;
Γιάννη, Γιαννάκη.
- Το Πάσχα στα παιδάκια
κόκκιν' αυγά κι αρνάκια.

Στέλα Ματζουράνη - Σκαλτσάρη

Από την «Παιδική Πρωτοχρονιά»

66. Τα χελιδόνια φέρνουν την άνοιξη

Γεια σας, παιδιά! Είμαι ο κυρ Χελιδόνης και μόλις έφτασα εδώ μαζί με την κυρά μου τη Χελιδόνα. Γυρίσαμε από τις μακρινές ζεστές χώρες, όπου περάσαμε το χειμώνα, να το χωριό που ζούσαμε και πέρσι! Να και το σπίτι του Βαγγέλη με τα κόκκινα κεραμίδια στη σκεπή! Κάτω από τα κεραμίδια είχαμε τη φωλιά μας. Θα είναι άραγε σε καλή κατάσταση ή θα έχει τα χάλια της; Οι βροχές και οι αγέρηδες του χειμώνα την έχουν σχεδόν γκρεμίσει. Ε, κυρα - Χελιδόνα, βοήθησέ με και μη στενοχωριέσαι. Έλα να φέρουμε λάσπη από τη βρύση, πέρα. Βλέπεις, έχει μπόλικη εκεί που χύνεται το νερό. Έλα να φέρουμε και άχυρα από το στάβλο. Η κατσίκα και το γαϊδουράκι είναι φίλοι μας, θα χαρούν που θα μας ξαναδούν.

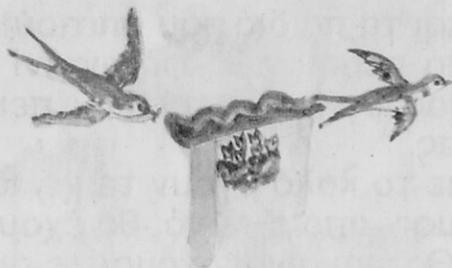
Α, να και τα παιδιά του σπιτιού! Πώς μεγάλωσαν από πέρσι, πώς ψήλωσαν! Είναι καλά παιδιά. Μας αγαπάνε και δεν πειράζουν τις φωλιές μας.

Όταν με το καλό βγουν τα χελιδονάκια, τα παιδάκια μας, από τ' αυγό, θα έχουμε μπόλικη δουλειά! Θα πηγαινοερχόμαστε συνέχεια για να τους φέρνουμε το φαγητό τους. Είναι αχόρταγα τα μικρά μας! Τρώνε, τρώνε, καταπίνουν συνέχεια, ό,τι και να τους φέρεις! Μα πώς αλλιώς θα μεγαλώσουν, θα δυναμώσουν, για να μπορέσουν να πετάξουν;

Έπειτα, θ' αρχίσουμε τα μαθήματα για το πέταγμα. Στην αρχή τα μικρά θα κουτρουβάλανε απ' τη φωλιά, όμως σιγά σιγά θα μάθουν. Και τώρα, φτάνει πια η φλυαρία. Δουλειά, δουλειά, κυρα-Χελιδόνα. Δες, τα παιδιά μάς κοιτάζουν! Και ξέρεις τι ρωτάνε;

Ρωτάνε: Μα τα χελιδόνια φέρνουν την ανοιξη ή μήπως η άνοιξη φέρνει τα χελιδόνια; Εσύ τι λες; Να τ' αφήσουμε να το σκεφτούν μοναχά τους;

Εγώ πάντως ξέρω ένα πράγμα στα σίγουρα. Πως εμείς τά χελιδόνια ερχόμαστε πάντα μαζί με την άνοιξη.

67. Χελιδόνια

Δυο μικρά πουλάκια
τρισευτυχισμένα
στην παλιά γωνιά τους
χτίζουνε φωλιά.

Απ' τα ξένα φέρνουν
με φτερά ανοιγμένα
μήνυμα ελπίδας
μέσα στην καρδιά.

Φέρνουν την αγάπη
στο φτερούγισμά τους
απ' το σμαραγδένιο
φωτεινό ουρανό,

κι όλες τις λαχτάρες
τα μικρά όνειρά τους,
γλυκοτραγουδάνε
στο Δημιουργό.

Στέλα Κομνηνού - Καρυτινού

«Φτερούγες»

68. Να ποιο είναι το χωριό μας!

Κάποια μέρα η δασκάλα είπε στα παιδιά να περιγράψουν το χωριό τους. Ο Βαγγέλης πολύ απόρησε, γιατί η δασκάλα γνώριζε το χωριό απέξω κι ανακατωτά. Ωστόσο όλα τα παιδιά είπαν κάτι και να τι βγήκε:

«Το χωριό μας το λένε Κεφαλοχώρι. Βρίσκεται στον κάμπο, ανάμεσα σε χωράφια και περιβόλια. Στα χωράφια καλλιεργούμε σιτάρι κι άλλα δημητριακά. Τα περιβόλια έχουν πορτοκαλιές και λεμονιές, αμυγδαλιές και φιστικιές. Έχουμε και λαχανόκηπους, που μας δίνουν τα λαχανικά μας. Πιο έξω υπάρχει ένας ελαιώνας. Το φθινόπωρο που μαζεύουμε τις ελιές, όλο το χωριό δουλεύει εκεί. Έχουμε και μερικά αμπέλια.

Από τα σπίτια του χωριού μας άλλα είναι μονώροφα κι άλλα διώροφα. Συνήθως έχουν κι ένα υπόγειο, γι' αποθήκη. Οι αυλές των σπιτιών μας είναι γεμάτες από γλάστρες με λουλούδια, και οι φράχτες σκεπάζονται με περικοκλάδες.

Πολλά σπίτια έχουν ξύλινα σκεπαστά μπαλκόνια που τα λέμε χαγιάτια ή liaκωτά. Μας αρέσει να μπαίνει ο ήλιος μες στα σπίτια μας γιατί ο ήλιος είναι υγεία.

Στο χωριό μας έχουμε εξαθέσιο Δημοτικό Σχολείο. Δεν έχουμε όμως ακόμα Γυμνάσιο.

Η μεγάλη εκκλησία μας, ο Αϊ-Γιώργης, βρίσκεται κοντά στην πλατεία. Είναι πολύ ωραία εκκλησία.

Στη μέση της πλατείας είναι το ηρώο, μια μαρμάρινη στήλη με ονόματα και χρονολογίες. Εκεί γίνονται οι γιορτές και οι παρελάσεις. Τριγύρω στην πλατεία υπάρχουν καφενεία, ζαχαροπλαστεία, ο μεγάλος φούρνος, τα μπακάλικά και άλλα μαγαζιά.

Στη μιαν άκρη του χωριού είναι ο σταθμός των υπεραστικών λεωφορείων που κάνουν τη συγκοινωνία με τα γύρω χωριά και με την Αθήνα. Ταξί δεν έχουμε πολλά, έχουμε όμως μπόλικά τρακτέρ. Δεν κάνουν για συγκοινωνία, μας βοηθάνε όμως στις δουλειές μας!

Το χωριό μας έχει αγροτικό ιατρείο. Αν ήταν πόλη, θα είχε νοσοκομείο.

Το χωριό μας είναι κοινότητα, κι έχει τον πρόεδρο της κοινότητας. Αν ήταν κωμόπολη ή πόλη, θα ήταν δήμος και θα είχε δήμαρχο.

Το χωριό μας έχει κι ένα σινεμά το καλοκαίρι. Αν ήταν μεγάλη πόλη θα είχε πολλούς κινηματογράφους κι ίσως και θέατρο.

Όστο χωριό μας βρίσκουμε πολλά μέρη ελεύθερα για να παίξουμε. Αν ζούσαμε σε πόλη, δε θα βρίσκαμε τόπο για τα παιχνίδια μας.

Το χωριό μάς φαίνεται πολύ όμορφο έτσι που είναι. Αν ήταν πόλη, ίσως να μη μας άρεσε τόσο»✓

69. Εργάτες και αγρότες

Ο κυρ Λάμπρος, ο πατέρας του Σήφη έφερε χτες και χάρισε στο Βαγγέλη δυο μεγάλες κονσέρβες με ροδάκινα.

– Είναι από το εργοστάσιο που δουλεύω, του είπε. Πάρτε να φάτε, με τ' αδερφάκια σου.

– Ευχαριστώ πολύ, κυρ Λάμπρο, θα τα φυλάξω για το χειμώνα, που οι ροδακινιές δεν έχουν καρπό, έκανε ο Βαγγέλης.

– Δεν αξίζει τον κόπο! Να 'ρθετε στο εργοστάσιο να δείτε πώς γίνονται οι κονσέρβες και θα σας δώσω κι άλλες.

– Τι άλλο βάζετε σε κονσέρβες, εκτός από ροδάκινα;

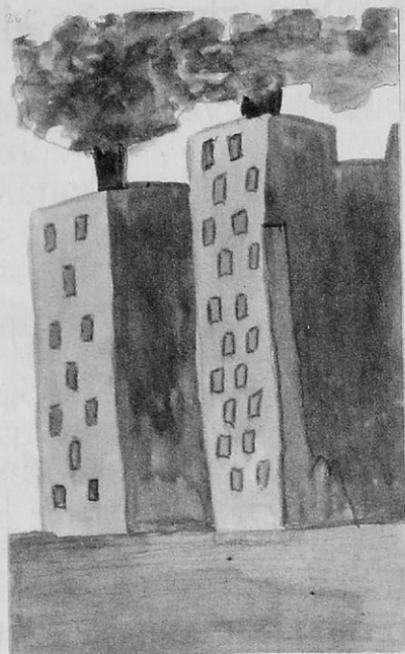
– Αχλάδια, γιαρμάδες, βερίκοκα... Βάζουμε τοματοπελτέ, ολόκληρες ντοματούλες, ξεφλουδισμένες· σε άλλες πάλι βάζουμε χυμό ντομάτας. Φτιάχνουμε πολλών ειδών κομπόστες, φτιάχνουμε και κονσέρβες με λαχανικά: αρακά, φασολάκια...

– Χυμούς δεν κάνετε;

– Κάνουμε και χυμούς φρούτων αλλά σε μπουκάλια.

– Και είναι δύσκολη δουλειά; Ποιος την κάνει;

– Την κάνουν τα μηχανήματα. Μα τα μηχανήματα δε δουλεύουν χωρίς ανθρώπους. Αν δεν ήμασταν εμείς οι εργάτες, τα εργοστάσια δε θα λειτουργούσαν. Είναι σκληρή δουλειά να παλεύεις με τις μηχανές.

– Όμως και η δουλειά του αγρότη είναι δύσκολη, είπε ο Βαγγέλης που ήξερε από τον πατέρα του και τη μητέρα του.

– Και βέβαια είναι. Ο αγρότης δουλεύει στα χωράφια με λιοπύρι ή με ξεροβόρι κι όλο έχει το φόβο μήπως ο καιρός του χαλάσει τη σοδειά, κι όλο έχει την έγνοια μήπως τα έντομα, τα πουλιά ή τ' αγριόχορτα του κάνουνε ζημιά.

Η δουλειά του εργάτη είναι δύσκολη. Η δουλειά του αγρότη είναι δύσκολη κι εκείνη, γιατί ο αγρότης είναι ο εργάτης της γης.

Ο – Κάθε δουλειά έχει τον κόπο της, όμως

και χωρίς δουλειά τίποτα δε γίνεται. Έτσι,
Βαγγελάκη; 0

70. Μια σπουδαία ιδέα και ένα σπουδαίο μάθημα

– Γιαννιό, είναι ώρα να ποτίσεις τα λουλούδια! φώναξε η μάνα μέσ' από την κουζίνα.

Ο Γιάννης βγαίνει στην αυλή δίχως τα συνηθισμένα χοροπηδήματά του. Απόψε δεν έχει κέφια. Βαριέται και λιγάκι... Κι αρχίζει να σκέφτεται:

– Και τι δουλειά έχω εγώ να ποτίσω όλες τις γλάστρες της αυλής; Τι με μέλει; Δεν είναι όλες δικές μου. Εγώ φύτεψα μονάχα την άσπρη γαριφαλιά κι αυτήν θα ποτίσω. Τα βασι-

λικά, την αρμπαρόριζα, το δυόσμο, τα γεράνια, τις κόκκινες γαριφαλιές άλλοι τα φέρανε, άλλοι τα φυτέψανε. Λοιπόν δική τους δουλειά να τα προσέχουν.

Η μάνα βλέπει σε λίγο το Γιάννη να μπαίνει στο σπίτι με αδιάφορο ύφος:

– Τι τρέχει, Γιαννιό; Τέλειωσες κιόλας το πότισμα;

– Μμμ... Δεν τα πότισα όλα. Μονάχα την άσπρη γαριφαλιά...

– Και γιατί να σε χαρώ;

– Γιατί, να ξέρεις, μόνο αυτή η γλάστρα είναι δική μου. Όλες οι άλλες είναι δικές σας. Τι δουλειά έχω εγώ να φροντίζω για τους άλλους; Ο καθένας να κοιτάζει μονάχα τις δικές του τις δουλειές και να φροντίζει για τον εαυτό του.

– Μπα! κάνει η μάνα με απορία... Τουλάχιστο δε θα κόψεις βερίκοκα για το βραδινό;

– Όχι! Πάω να διαβάσω το βιβλίο μου και μετά θα φτιάξω τη σάκα μου και θα βάψω τα παπούτσια μου.

Ο Γιάννης τονίζει το «μου» και μπαίνει μέσα.

Βράδυ... Ο Γιάννης στρογγυλοκάθεται στο τραπέζι και περιμένει να φάει. Αντίκρου του κάθεται ο πατέρας με μια φραντζόλα ψωμί αφράτο στα χέρια, ντομάτα, ελιές. Παραπέρα, ο Πάνος καθαρίζει ένα ψάρι μουρμουρίζο-

ντας: «Τώρα θα ψήσω το ψάρι μου!». Η γιαγιά πλέκει... Η μάνα ζεσταίνει το φαΐ, το φέρνει στο τραπέζι, βάζει στο πιάτο της και κάθεσαι να φάει.

Περίεργο! Κανείς δε ρωτάει το Γιάννη αν πεινάει. Ο Γιάννης ξεροκαταπίνει. Η πείνα του γαργαλάει το στομάχι.

– Εγώ... εμένα... πού είναι το φαΐ μου; κάνει σιγανά.

Η μάνα τάχατες απορεί.

– Το φαΐ σου; Α, δεν ξέρω! Εγώ, καθώς βλέπεις, έφτιαξα το φαΐ μου και το τρώω.

– Μήπως, πατέρα, έχει λίγο ψωμάκι και για μένα;

Ο πατέρας κουνάει το κεφάλι του σαν να λέει «όχι».

– Εγώ, γιε μου, αγόρασα με τα λεφτά μου το ψωμί μου, τις ελιές μου, έκοψα κι από τις ντομάτες μου και τρώω.

Κάτι αρχίζει να καταλαβαίνει ο Γιάννης, μα δε θέλει να το παραδεχτεί. Το πείσμα τού φέρνει δάκρυα, μα δεν το βάζει κάτω. Πάει να κουβεντιάσει με τη γιαγιά.

– Τι πλέκεις, γιαγιούλα;

– Μια ζακέτα...

– Θα μου πλέξεις και μένα ένα πουλόβερ;

Η γιαγιά αναστενάζει.

– Αχ! δεν μπορώ. Μονάχα για μένα προλαβαίνω να πλέξω.

Πάει, ο Γιάννης το κατάλαβε. Όλοι τους έχουν συνεννοηθεί για να του δώσουν ένα μι-

κρό μάθημα. Τρέχει στο κρεβάτι του, πέφτει μπρούμυτα και βάζει τα κλάματα.

Μα να, που σε λίγο ένα χέρι απαλό χαϊδεύει τα μαλλιά του. Η μάνα κάθεται αθόρυβα δίπλα του και του μιλάει καλοσυνάτα.

– Μην κλαις, Γιαννιό μου. Για σκέψου καλύτερα. Είναι δυνατό νά φροντίζει ό καθένας μονάχα για τον εαυτό του; Ο πατέρας σου δουλεύει για όλους και ξοδεύει για όλους. Κι ο αδερφός σου τον βοηθάει. Κι εγώ δουλεύω για όλους μας και η γιαγιά φροντίζει για όλους. Ο καθένας κάνει αυτό που μπορεί για τους άλλους και οι άλλοι με τη σειρά τους τον φροντίζουν κι αυτόν. Έτσι είναι, Γιαννιό μου. Καθένας για όλους και όλοι μαζί για τον καθένα.

– Μάνα, κατάλαβα. Να πάω τώρα για τα βερίκοκα;

– Όχι, είναι αργά. Μείνε να κοιμηθείς. Μόνο φάε πρώτα τούτα τα δροσερά φρούτα πού έφερα.

Πιο γλυκά φρούτα, ο Γιάννης δεν είχε ξαναδοκιμάσει!

71. Η γιορτή στο σχολείο

Έχει μια όμορφη λιακάδα σήμερα. Γι' αυτό η γιορτή γίνεται στην αυλή του σχολείου. Μια μεγάλη ελληνική σημαία κυματίζει στη στέγη του. Οι πόρτες και τα παράθυρα είναι περιτριγυρισμένα με δάφνες. Κλωνιά δάφνης στολίζουν και την εξέδρα, όπου στέκει τώρα ο δάσκαλος της έκτης και μιλάει. Τα παιδιά τον ακούν με προσοχή.

Για πρώτη φορά ακούει με προσοχή ο Βαγγέλης. Μα βέβαια! Πέρσι πήγαινε στην πρώτη τάξη και δεν πολυκαταλάβαινε. Τώρα καταλαβαίνει πολλά.

Ξέρει πως σήμερα είναι διπλή γιορτή. Ότι είναι η γιορτή του Ευαγγελισμού της Θεοτόκου και η γιορτή της λευτεριάς μας.

Μια τέτοια μέρα ο αρχάγγελος Γαβριήλ είπε στην Παναγιά πως θα γεννήσει το Χριστό. Και σαν μια τέτοια μέρα του Μάρτη, το 1821, οι Έλληνες ξεσηκώθηκαν, άρπαξαν τα λίγα

όπλα που είχαν και βγήκαν να πολεμήσουν για να ξαναβρούν τη λευτεριά τους.

Γιατί πριν από πολλά χρόνια το χωριό του κι όλα τα χωριά τριγύρω και παραπέρα ακόμα ήταν σκλαβωμένα.

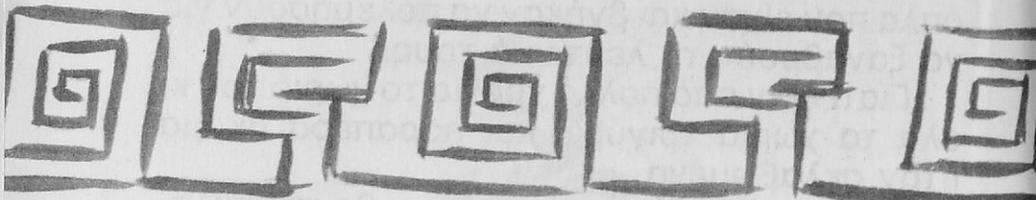
Ο Βαγγέλης ξέρει τώρα πια τι θα πει σκλαβιά. Θα πει να 'χεις έναν ξένο αφέντη πάνω από το κεφάλι σου και να μην είσαι λεύτερος να κάνεις τίποτα χωρίς να το θέλει εκείνος.

Τετρακόσια χρόνια έμειναν οι Έλληνες σκλάβοι! Σκέψου! Τέσσερις φορές το εκατό!

Ο δάσκαλος είπε πολλά στην ομιλία του. Τους είπε ακόμα και για το πεύκο της αυλής τους.

— Αν μπορούσε να μιλήσει, παιδιά, το μεγάλο πεύκο της αυλής μας, ξέρετε πόσα θα σας διηγόταν; Θα σας έλεγε πως εδώ στα μέρη μας, στο Μοριά, έγιναν πολλές μάχες και πως σκοτώθηκαν πολλά παλικάρια πολεμώντας για τη λευτεριά. Θα σας έλεγε ακόμα πως στις ρίζες του κάθισαν οι πολεμιστές, για να ξεκουραστούν στον ίσκιο του και να μιλήσουν για τον αγώνα.

Όταν όλοι στο τέλος τραγούδησαν όρθιοι τον εθνικό ύμνο, ο Βαγγέλης ένιωσε για πρώτη φορά περηφάνια. Περηφάνια γιατί ήταν Έλληνας, περηφάνια για την πατρίδα του, περηφάνια ακόμα και για το πεύκο της αυλής του.

72. Εθνικός ύμνος

Σε γνωρίζω από την κόψη
του σπαθιού την τρομερή,
σε γνωρίζω από την όψη
που με βία μετράει τη γη.

Απ' τα κόκαλα βγαλμένη
των Ελλήνων τα ιερά,
και σαν πρώτα ανδρειωμένη,
χαίρε, ω χαίρε, Ελευθεριά!

Εκεί μέσα εκατοικούσες
πικραμένη, εντροπαλή,
κι ένα στόμα εκαρτερούσες,
έλα πάλι, να σου ειπεί.

Άργειε νά 'λθει εκείνη η μέρα,
και ήταν όλα σιωπηλά,
γιατί τα 'σκιαζε η φοβέρα
και τα πλάκωνε η σκλαβιά.

Διον. Σολωμός

Απόσπασμα από τον «Ύμνον εις την Ελευθερίαν»

73. Όπου κι αν πάτε πάρτε μαζί σας ένα βιβλίο

Αν ήτανε να κάνεις το γύρο του κόσμου
μονάχος μέσα σ' ένα μικρό καράβι και μπο-
ρούσες να πάρεις μαζί σου ένα από τα πράγ-
ματα που σε διασκεδάζουν, τι θα διάλεγες; Α
Ένα γλύκισμα, μια ωραία εικόνα, ένα βιβλίο,
χαρτί και μπογιές, βελόνες και μαλλί, ένα ορ-
γανάκι ή μια φυσαρμόνικα;

Εγώ δε θα ήθελα το γλύκισμα, γιατί θα το
έτρωγα αμέσως. Ούτε το μαλλί, γιατί θα μου

βρεχόταν. Η φουσαρμόνικα θα 'ταν καλύτερη από το οργανάκι, γιατί κανείς μπορεί να παίξει δικά του τραγούδια.

Την εικόνα δε θα την έπαιρνα, γιατί θα προτιμούσα να βλέπω τη θάλασσα. Ούτε και το κουτί με τις μπογιές, γιατί σε λίγο καιρό θα είχα γεμίσει όλα τα χαρτιά. Κι έτσι μου μένει να διαλέξω ανάμεσα στη φουσαρμόνικα και στο βιβλίο.

Και το λέω για σίγουρο πως θα διάλεγα το βιβλίο.

– Ένα βιβλίο! σαν ν' ακούω κάποιον να μου λέει. Μα όσο να κάνεις το γύρο του κόσμου θα το διαβάσεις πάνω από εκατό φορές και πριν τελειώσεις το ταξίδι θα το έχεις μάθει απέξω.

Κι εγώ θα του απαντούσα:

– Ναι, ίσως θα το διάβαζα εκατό φορές και

ίσως θα το είχα μάθει απέξω. Αλλά αυτό δεν έχει σημασία. Δεν αρνήθηκε ποτέ κανείς να δει το φίλο του ή τη μητέρα του ή τον αδερφό του επειδή τους έχει ξανασυναντήσει. Δεν αφήνει κανείς το σπίτι του επειδή ξέρει τι έχει και τι δεν έχει μέσα. Ένα βιβλίο που αγαπάς είναι σαν το φίλο. Είναι σαν το σπίτι σου. Υπάρχει πάντα κάτι καινούριο που μπορείς να βρεις σ' ένα βιβλίο, όσες φορές κι αν το διαβάσεις.

Έτσι λοιπόν θα καθόμουν στο караβάκι μου, θα διάβαζα εκείνο το βιβλίο πολλές φορές και θα 'κανα και το γύρο του κόσμου.

Τζόαν Άκεν

(Διασκευή)

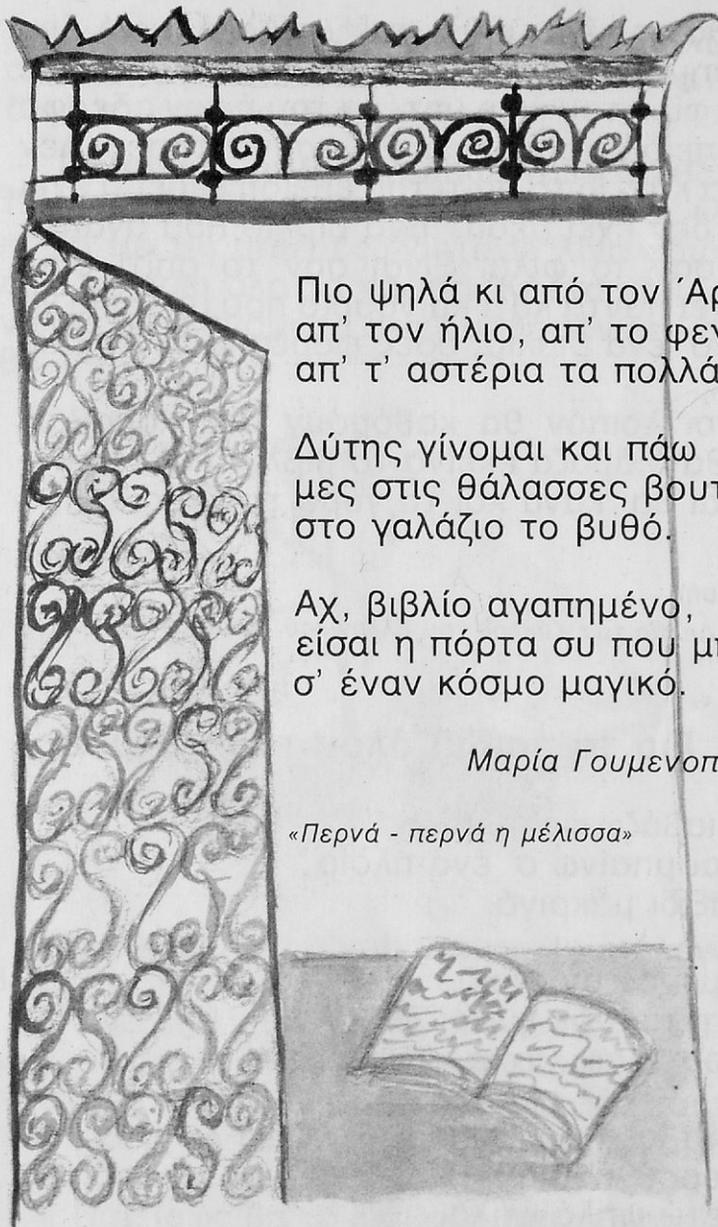
Από το Δελτίο του Κύκλου του Ελληνικού Παιδικού Βιβλίου

74. Για τα παιδιά όλου του κόσμου

Σαν διαβάζω ένα βιβλίο,
λες και μπαίνω σ' ένα πλοίο,
για ταξίδι μακρινό. ☉

Μαγεμένος αντικρίζω
κάθε τι που δε γνωρίζω
και που τόσο λαχταρώ!

Σαν διαβάζω ένα βιβλίο,
οι φτερούγες μου είναι δύο
και πετώ ψηλά ψηλά.

Πιο ψηλά κι από τον Άρη
απ' τον ήλιο, απ' το φεγγάρι,
απ' τ' αστέρια τα πολλά.

Δύτης γίνομαι και πάω
μες στις θάλασσες βουτάω,
στο γαλάζιο το βυθό.

Αχ, βιβλίο αγαπημένο,
είσαι η πόρτα συ που μπαίνω
σ' έναν κόσμο μαγικό.

Μαρία Γουμενοπούλου

«Περνά - περνά η μέλισσα»

75. Το ανυπόμονο συννεφάκι

Ένα μικρό κάτασπρο σύννεφο, που το 'λεγαν Αφράτο, ταξίδευε μαζί μ' άλλα σύννεφα ψηλά στον ουρανό. Ο βοριάς το έσπρωχνε απαλά κι εκείνο έβλεπε από κει πάνω τα βουνά και τους κάμπους, τ' ακρογιάλια και τις πολιτείες κι ένιωθε πολύ χαρούμενο.

Την ώρα που περνούσε πάνω από τα Γιάννενα, την πόλη της Δέσπως, το συννεφάκι είπε:

– Αχ! Να μια λίμνη που διψάει για νερό. Θαρρώ πως εδώ πρέπει να γίνουμε βροχή και να πέσουμε στη γη.

Η μαμά του το Γκρίζο Σύννεφο, που κατρακυλούσε δίπλα του, είπε:

– Όχι εδώ. Όχι ακόμα.

Αφού ταξίδεψαν αρκετά, ο άνεμος άλλαξε κι άρχισε να φυσάει δυτικός. Το συννεφάκι βρέθηκε πάνω από την Αθήνα. Πέρασε μάλιστα κι από τη γειτονιά της Μίνας και της Χριστίνας.

– Ποπό, μια πόλη ξερή και σκονισμένη! φώναξε. Αυτή πρέπει οπωσδήποτε να ξεπλυθεί με βροχή.

– Όχι τώρα. Όχι ακόμα, είπε η μαμά του.

– Περιμένω να φυσήξει κι ανατολικός άνεμος, αλλά πού! είπε το Αφράτο.

Τώρα ο βοριάς φύσαγε λίγο δυνατότερα κι

έτσι το έφερε γοργά πάνω από το νησί του Γιάννη.

– Τι χαριτωμένο νησάκι! είπε το Αφράτο. Έχει σπίτια κάτασπρα κι αυλές με λουλούδια. Όλα τούτα χρειάζονται νερό. Να βρέξουμε τώρα;

Αλλά η μαμά του είπε πάλι:

– Όχι τώρα. Όχι ακόμα!

Ξάφνου ο άνεμος άλλαξε κατεύθυνση. Άρχισε να φυσάει νοτιάς και τα σύννεφα βρέθηκαν πάνω απ' το χωριό του Βαγγέλη.

– Εδώ πρέπει να γίνουμε βροχή, είπε το Γκρίζο Σύννεφο. Βλέπεις τα χωράφια και τα περιβόλια; Τώρα χρειάζονται τη βροχή μας, την ανοιξιιάτικη βροχή. Έτσι θα μεγαλώσουν τα στάχυα στα χωράφια και θα ωριμάσουν οι καρποί στα δέντρα.

Τα σύννεφα ενώθηκαν σε μια μεγάλη συννεφιά. Ο κρύος αγέρας έκανε τον ατμό τους σταγόνες. Και οι σταγόνες, πολλές, πολλές μαζί, έγιναν η βροχή. Μια βροχή ήμερη, σιγανή, βροχή ποτιστική που λένε οι γεωργοί. Ο Βαγγέλης άνοιξε τις χούφτες του και μάζεψε μερικές από τις σταγόνες. Ήταν απ' το συννεφάκι, το Αφράτο.

– Καλώς ήρθες, σύννεφο. Καλώς ήρθες, βροχούλα, είπε.

76. Τά κατοικίδια μαλώνουν

Ένα πρωί, στην αυλή του Βαγγέλη, τα ζώα έστησαν γερό καβγά. Ήταν την ώρα που ο κόκορας πήδηξε πάνω στο φράχτη κι έβγαλε ένα μακρύ μακρύ «κουκουρίκουουουου!»

– Τι δυνατό και μελωδικό λάλημα που έχω! φώναξε. Με τέτοια φωνή, με τέτοιο λειρί, πρέπει να γίνω αρχηγός εδώ μέσα.

Οι κότες τίναξαν θυμωμένες τα φτερά τους.

– Τι λες εκεί! κακάρισαν. Μόνο να λαλείς ξέρεις. Ενώ εμείς είμαστε πολύ πιο χρήσιμες. Γεννάμε τ' αυγά! Εμείς θα γίνουμε αρχηγοί!

Η κατσίκα βέλασε με όλη της τη δύναμη.

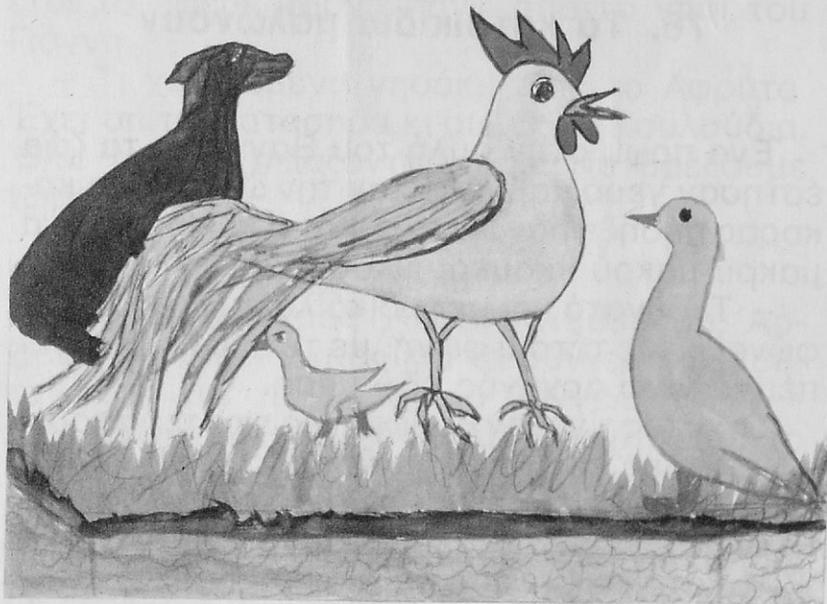
– Ας βελάσω κι ας γελάσω! είπε. Ποιος είναι πιο χρήσιμος από μένα, που δίνω το γάλα μου; Οι άνθρωποι παίρνουν το γάλα και φτιάχνουν βούτυρο και τυρί!

– Και ποιος φυλάει το σπιτικό; γάβγισε ο σκύλος. Ποιος άλλος από μένα; Εγώ είμαι ο πιο έξυπνος, εγώ σας προστατεύω, άρα είμαι ο αρχηγός!

Ακούστηκε ένα νιαούρισμα. Η γάτα τεντώθηκε και είπε:

– Όλο γαβγίσματα και χοροπηδητά είσαι! Ποιος κυνηγάει τα ποντίκια; Ποιος έχει την ωραιότερη γούνα; Ποιος παίρνει τα περισσότερα χάδια; Εγώ! Άρα, εγώ πρέπει να είμαι αρχηγός!

Το γουρουνάκι γρύλισε θυμωμένο:

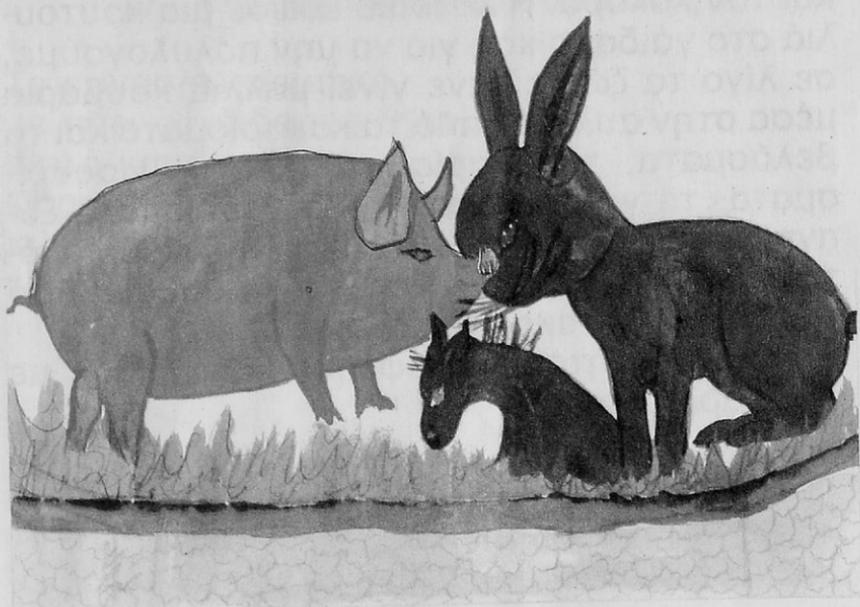
– Είσαι φαντασμένη κι έχεις μεγάλη ιδέα για τον εαυτό σου. Και μόνο γι' αυτό δεν πρέπει να σε προτιμήσουμε! Φίλοι μου, εγώ το ήσυχο και ταπεινό γουρουνάκι είμαι κατάλληλο για αρχηγός σας!

Τα κουνέλια κούνησαν τα μακρουλά τους αυτιά λέγοντας:

– Ποπό ένας αρχηγός βρώμικος! Αν θες να ξεχωρίζεις, πρέπει να 'σαι πεντακάθαρος. Κοιτάξτε εμάς, πόσο φρόνιμα και καθαρά είμαστε! Εμείς δίνουμε το καλό παράδειγμα!

Πίσω απ' το φράχτη ο γάιδαρος γκάρισε κι είπε:

– Μην τσακώνεστε! Θαρρώ πως εμένα έχουν μεγαλύτερη ανάγκη οι άνθρωποι. Μόνο

εγώ τους εξυπηρετώ τόσο πολύ. Πηγαινοφέρνω ακούραστα τόσα πράγματα! Εγώ είμαι ο πιο χρήσιμος. Δεν υπάρχει άλλος αρχηγός!

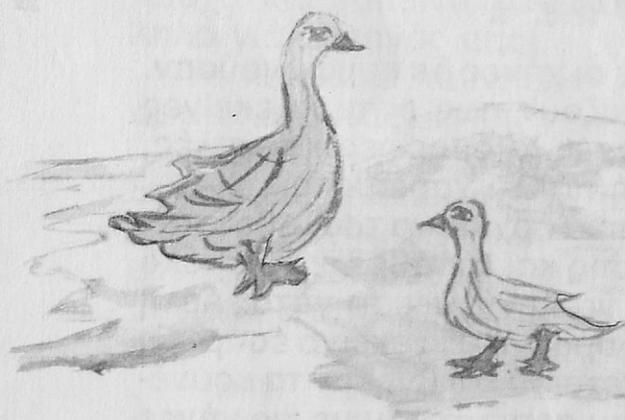

Μα οι πάπιες και οι χήνες δε συμφωνούσαν. Βάλθηκαν να φωνάζουν πως είναι κι εκείνες χρήσιμες και καθαρές κι όμορφες και καλές, πως έχουν δηλαδή πολλά χαρίσματα.

Μάλιστα, μια πάπια άρχισε να τσαλαβουτάει στο νερό της βρύσης και κατάβρεξε το σκύλο κι εκείνος άρχισε να κυνηγάει τη γάτα. Αυτή γρατσούνισε το γουρουνάκι κι εκείνο έσπρωξε την πόρτα του κοτετσιού και βγήκαν τα κουνέλια και οι κότες που αρπάχτηκαν με τις χήνες

και τον κόκορα. Η κασίκα έδωσε μια κουτουλιά στο γάιδαρο και, για να μην πολυλογούμε, σε λίγο τα ζώα είχανε γίνει μαλλιά κουβάρια μέσα στην αυλή! Κι από τα κακαρίσματα και τα βελάσματα, τα γκαρίσματα και τα νιαουρίσματα, τα γαβγίσματα και τα γρυλίσματα ξύπνησε ο Βαγγέλης. Και τότε είδε πως βρισκόταν στο κρεβάτι του. Πετάχτηκε όρθιος. Από την αυλή δεν ακουγόταν τίποτε.

«Όνειρο ήταν!» σκέφτηκε και γέλασε με την καρδιά του.✓

77. Γάιδαρος τραγουδιστής

Σε συναυλία μουσική
να πάει ο γάιδαρος ζητεί.
Ψηλό καπέλο βάζει.
Φορεί γραβάτα στη στιγμή
κι ένα κοστούμι στο κορμί
τ' ωραίο του ταιριάζει.

Κάνει γαργάρες με νερό
ρουφά αυγουλάκια κίνα-δου
γλυκιά φωνή να κάνει
και κουνιστός και λυγιστός
σπουδαίος και καμαρωτός
στη συναυλία φτάνει.

Ω! Τι φωνή μελωδική!
Έγινε σούσουρο πολύ,
σαν άνοιξε το στόμα.
Όποιος προφταίνει τον βαρά,
τον δέρνουνε το φουκαρά
και φεύγει, φεύγει ακόμα.

0 Αχ, γαιδάράκο μου καλέ,
τι ήταν να πάθεις, καφερέ,
δαρμένος να γυρίζεις.
Κει κάτω σου 'φτανε, θαρρώ,
στο λιβαδάκι το χλωρό
ήσυχος να γκαρίζεις. 0

Χάρης Σακελλαρίου

Από τη «Σχολική Ποιητική Ανθολογία»
του Σπ. Κοκκίνη

78. Πετάει πετάει... η Δέσπω!

Η Δέσπω πέταξε, και να πώς:

Ο πατέρας της έβγαλε αεροπορικά εισιτήρια για ένα σύντομο ταξίδι ως την Αθήνα. Του έτυχε μια βιαστική δουλειά. Θα έφευγαν με το πρωινό δρομολόγιο και θα γύριζαν το βράδυ.

Η Δέσπω δεν είχε ξαναταξιδέψει με αεροπλάνο. Ωστόσο άκουσε προσεχτικά τις οδηγίες που είπε η αεροσυνοδός από το megάφωνο κι έδεσε σφιχτά τη ζώνη της στο κάθισμα. Οι κινητήρες άρχισαν να δουλεύουν όλο και πιο

γρήγορα, το αεροπλάνο κύλησε στο διάδρομο απογείωσης, πήρε μια μεγάλη στροφή και σε λίγο υψώθηκε στον αέρα.

Αχ, τι όμορφα που ένιωθε η Δέσπω! Από το παραθυράκι, το φινιστρίνι του αεροπλάνου, μπορούσε να βλέπει κάτω να μικραίνουν οι άνθρωποι, τα σπίτια, τα δέντρα, ώσπου όλα έγιναν σαν ψεύτικα, σαν παιχνιδάκια. Τώρα πετούσαν πάνω από μια χαράδρα. Η Δέσπω πάσχιζε να διακρίνει τις αετοφωλιές, ψηλά στις κορφές.

– Μπαμπά, δε θα δούμε τις αετοφωλιές;
– Όχι, Δέσπω μου. Εμείς θα πετάξουμε πολύ ψηλότερα απ' τις βουνοκορφές και απ' όσο πετούν οι αετοί και τα γεράκια. Το σιδερένιο τούτο πουλί βλέπεις, με τ' ατσάλινα φτερά του, πετάει πιο ψηλά και πιο γρήγορα απ' όλα τα πετούμενα.

Τώρα πετούσαν ανάμεσα σε αραιά σύννεφα που έμοιαζαν με τούφες από μπαμπάκι. Λίγο λίγο όμως τα σύννεφα έγιναν πυκνά, μολυβένια, και κύκλωσαν το αεροπλάνο. Αστραπές ξέσκιζαν τη μαυρίλα του ορίζοντα, σαν λαμπερά φίδια. Ακούστηκαν μακρινές βροντές, και δεν άργησε να ξεσπάσει η βροχή. Βροχή δυνατή με άνεμο και αστραπόβροντα, καταγίδα σωστή!

Η Δέσπω τα χρειάστηκε, που λένε. Ρώτησε με σιγανή φωνή:

– Τώρα; Θα μουσκέψει το αεροπλάνο;
– Όχι δα! την ησύχασε ο πατέρας. Ίσα ίσα

που θ' ανέβει ψηλότερα από τα σύννεφα και την καταιγίδα. Να, κοίτα!

Κι αλήθεια, το αεροπλάνο υψώθηκε περισσότερο· σε λίγο πετούσε στη γαλήνη, στο φως του ήλιου, μ' έναν ολογάλανο ουρανό πάνω του. Από κάτω απλωνόταν η συννεφιά σαν παχύ στρώμα.

Σε λίγο η Δέσπω φώναξε:

– Η μπόρα πέρασε! Δες, μπαμπά, το αεροπλάνο μας χαμηλώνει. Φτάνουμε;

– Ναι, ναι! Να η Αθήνα, ο Πειραιάς και τα παραλιακά προάστια. Σε πέντε λεπτά προσγειωνόμαστε στο αεροδρόμιο. Σου άρεσε το ταξίδι, Δέσπω;

– Ξετρελάθηκα, μπαμπά! Τι καλά που θα ταξιδέψουμε άλλη μια φορά, το βράδυ!

79. Η αστροναύτισσα

Α Φεύγω, πάω στο φεγγάρι
με βαλίτσες κι άλλα βάρη.

Πάω να ρίξω χώμα σάκους
σε κρατήρες και σε λάκκους.

Πάω αέρα, πάω νερό
και λουλούδια ένα σωρό. Α

Πάω να φτιάσω μian αυλή
φεγγαρίσια, στρογγυλή,

με πολλά μυριστικά,
γλάστρες και βασιλικά.

Και στη μέση θα διαλέξω
μια γαζία να φυτέψω,

να 'χει ολάνθιστους, χρυσούς,
μικροφέγγαρους ανθούς,

που τ' ολόγιομο φεγγάρι
για παιδιά του θα τους πάρει.

Κι όταν το άρωμά τους νιώσει,
μοναξιά δε θα 'χει τόση.

Αστροναύτισσα κινάω
στο φεγγάρι για να πάω,

κι αφού εκεί τα συγυρίσω,
πάλι θα γυρίσω πίσω.

Ρένα Καρθαίου

«Χαρταετοί στον ούρανό»

80. Άνοιξη στο βουνό

Η Δέσπω έχει ακούσει πως την άνοιξη ξυπνάνε τα βουνά. Όλο το χειμώνα κοιμούνται, σκεπασμένα με το κατάσπρο πανωφόρι τους, το χιόνι. Μα την άνοιξη, που οι ακτίνες του ήλιου είναι πιο ζεστές, τα χιόνια αρχίζουν να λιώνουν και οι κορφές των θάμνων ξεπροβάλλουν δειλά δειλά.

Όταν ο καιρός ζεστάνει για καλά και τα λιβάδια πρασινίσουν, η Δέσπω ξέρει πως θα φανούν τα κοπάδια. Το είπε ο δάσκαλος προχτές:

– Παιδιά, θυμάστε πως τα κοπάδια με τους τσοπάνηδες είχαν φύγει πέρσι, στο τέλος του καλοκαιριού; Κατέβηκαν πιο χαμηλά, στα χειμαδιά, γιατί τα ζώα δε βρίσκανε πια τροφή πάνω στα ψηλώματα. Τώρα όμως που το καινούριο χορτάρι φυτρώνει στις πλαγιές, οι κτη-

νοτρόφοι θα φέρουν ξανά τα κοπάδια τους πάνω στα βουνά, για να μείνουν όλο το καλοκαίρι.

Η Δέσπω ανυπομονεί ν' ακούσει το ντιν ντιν που κάνουν τα κουδούνια, αυτό το γλυκό ήχο που αντιλαλεί στις πλαγιές και τις ρεματιές. Θα δει τις προβατίνες, τα νεογέννητα αρνάκια που ολοένα βελάζουν, τα κριάρια με τα στριφτά κέρατα. Θα δει τα χαριτωμένα κατσίκια να πηδούν από βράχο σε βράχο, γυρεύοντας τούφες πρασινάδας. Θα δει και τα τσοπανόσκυλα που τρέχουν ολόγυρα, για να προσέχουν το κοπάδι. Πού ξέρεις, μπορεί ν' ακούσει και κανένα γεροβοσκό να παίζει ακόμα φλογέρα...

Αλλά έστω και χωρίς τη φλογέρα του βοσκού, η άνοιξη πάνω στα βουνά είναι πολύ όμορφη.

✓ 81. Άνοιξη ✓

✓ Γλυκό του Μάρτη μήνυμα,
θ' ανθίσει η πασχαλιά,
θα λιώσουν τ' άσπρα χιόνια,
θα 'ρθουν τα χελιδόνια. ○

Οι κάμποι θα 'ναι πράσινοι,
θα κελαηδούν πουλιά,
θα βγουν ανθάκια χίλια
και τ' άσπρα χαμομήλια.

Ωραία είναι η Άνοιξη,
ωραία είναι πολύ!
Κι είν' η καρδιά μας όλη
κι αυτή ένα περιβόλι.

Γλυκό του Μάρτη μήνυμα,
θ' ανθίσουν πασχαλιές,
χρυσό θα 'χει στεφάνι
ο ήλιος. Τι ομορφιές!
Πάσχα Κυρίου φτάνει!... ✓

Στέφανος Μπολέτσης

Από τη «Σχολική ποιητική Ανθολογία»
του Σπ. Κοκκίνη

82. Πασχαλιάτικα έθιμα

Το φεριμπότ πλεύρισε στο λιμάνι και δυο κοριτσάκια πετάχτηκαν στην προκουμαία φωνάζοντας:

– Πάνο!

– Γιάννη!

Ο Πάνος κι ο Γιάννης ήταν εκεί και περίμεναν τη θεία Άννα, το θείο Γιώργο και τις ξαδέρφες τους. Θα περνούσαν όλοι μαζί το Πάσχα.

Ο Γιάννης έκανε μεγάλες χαρές!

Η θεία Άννα κι ο θείος Γιώργος πλησίασαν χαμογελώντας. Φίλησαν τα παιδιά και τους έδωσαν το «κανίσκι» τους, δηλαδή τον πασχαλιάτικο μπουναμά τους.

Μαζί μ' εκείνους κατέβηκαν από το φεριμπότ και πολλοί τουρίστες. Οι γιορτές του Πάσχα στο νησί έχουν πολλά έθιμα που τους αρέσουν.

Ο Γιάννης δε θα ξεχάσει ποτέ τις μέρες εκείνες! Το σπίτι τους ήταν γεμάτο κόσμο και χαρούμενη φασαρία.

Η γιαγιά Ασημίνα τους άφησε να πλάσουν μαζί της κουλουράκια και να τα πάνε με τις λαμαρίνες στο φούρνο.

Τους άφησε να γυαλίσουν με λαδόπανο τα αυγά για να λάμπουν. Τα παιδιά κόλλησαν επάνω τους χαλκομανίες κι έπειτα τα στόλισαν μέσα σε μικρά χορταρένια καλαθάκια.

Τη Μεγάλη Πέμπτη έβγαλαν στο παράθυρο

μια κόκκινη βελέντζα, κι ο Πάνος τους έκανε έναν καλαμένιο σταυρό για να βγουν στη γειτονιά να ψάλλουν τη Σταύρωση:

Έρθε το Μέγα Σάββατο, ήρθ' η Μεγάλη Πέφτη,
ήρθε κι η Λαμπροκυριακή, με τον καλό
το λόγο.

ΑΤη Μεγάλη Παρασκευή τα παιδιά γύρισαν στις γειτονιές και μάζεψαν βιολέτες για να στολίσουν τον επιτάφιο και το μεσημέρι πέρασαν τρεις φορές από κάτω του.

Ο Γιάννης ούτε που θυμάται να σας πει πόσα γιορντάνια έκαναν στην εκκλησία για να σκεπάσουν όλο το κουβούκλιο του Αγίου Δημητρίου με βιολέτες άσπρες, κόκκινες, βυσσινιές και ροζ.

Το βράδυ βγήκαν οι επιτάφιοι. Κατέβηκαν από τις συνοικίες, από τους εφτά δρόμους που βγάζουν στην παραλία και συναντήθηκαν εκεί. Από τον ακριανό δρόμο ήρθε ο επιτάφιος του Αϊ-Νικόλα, από το δεύτερο της Αγίας Παρασκευής, από τον κεντρικό δρόμο ο επιτάφιος του Αϊ-Δημήτρη.

Στα παράθυρα οι νοικοκυρές άναβαν τα θυμιατήρια τους και κολλούσαν στο περβάζι τις αναμμένες λαμπάδες.

Η γιαγιά είχε βγάλει στο πεζούλι του αυλόγυρου ένα μεγάλο κεραμίδι, όπου κάπνιζε αρωματικό λιβάνι.

Ο κόσμος ακολουθούσε σιωπηλός κι ακούγονταν μόνο οι φωνές των παιδιών και των παπάδων που έψελναν. Ολόγυρα μύριζαν λυπημένα οι βιολέτες, σαν να καταλάβαιναν πως στολίζουν τον τάφο του Χριστού.

83. Ανάσταση

Οι καμπάνες χτυπούσαν και καλούσαν τους πιστούς στην εκκλησιά. Τα παιδιά πήραν τις λαμπάδες τους και πήγαν μαζί με τους γονείς τους.

Προσκύνησαν τις εικόνες που ήταν στολισμένες με απριλιάτικα τριαντάφυλλα.

Η εκκλησιά μοσχοβολούσε λιβάνι.

Ο παπάς με τα χρυσά του άμφια θυμιάτιζε και έκανε με τα χέρια του το σημάδι του Σταυ-

ρού. Ο κόσμος άκουγε με προσοχή τα λόγια του.

Ύστερα βγήκαν έξω στον αυλόγυρο, αφού άναψαν τις λαμπάδες τους από το άγιο φως. Όλοι φορούσαν τα καλά τους ρούχα κι ένα χαμόγελο στα χείλια. Όλοι περίμεναν ν' ακούσουν το μεγάλο μήνυμα:

Α Χριστός Ανέστη εκ νεκρών
θανάτω θάνατον πατήσας
και τοις εν τοις μνήμασι
ζωήν χαρισάμενος. Α

Μερικοί έριξαν βεγγαλικά κι ο ουρανός για λίγο άστραψε από πολύχρωμες φωτιές. Ύστερα ξανάγινε ο ουρανός με τα αστέρια του.

Στο δρόμο για το σπίτι πρόσεχαν να μην τους σβήσουν οι λαμπάδες και μόλις έφτασαν έβαλαν τα κεριά σ' ένα μεγάλο μπουκάλι και το τοποθέτησαν στο τραπέζι.

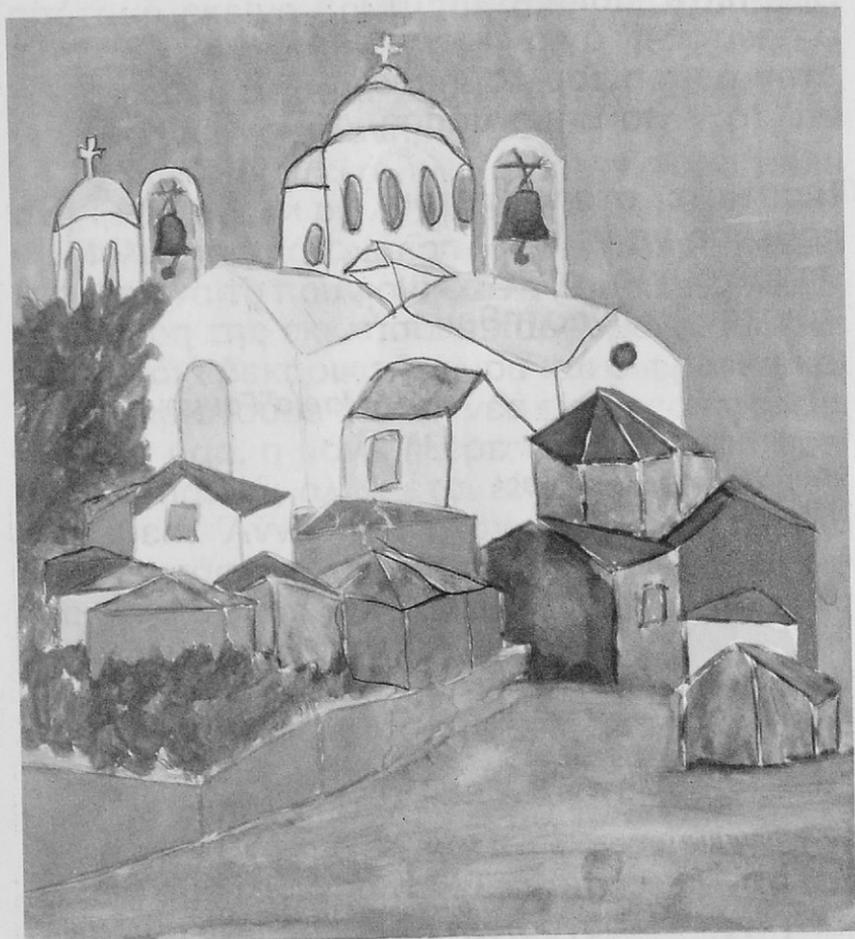
Ο Γιάννης δεν άντεχε να περιμένει. Μέχρι νά 'ρθει η μαγειρίτσα από τήν κουζίνα είχε αναστενάξει τρεις φορές:

– Πεινάω! Πεινάω! Πεινάω!

Η Ασημίνα κι η Χριστίνα τον πείραζαν γιατί τον είχαν κερδίσει στο τσούγκρισμα, αλλά ο Γιάννης δε νοιαζόταν για κάτι τέτοια. Ήθελε να φάει να χορτάσει και να πάει για ύπνο, γιατί ο πατέρας τού είχε τάξει να τον σηκώσει πρωί να ετοιμάσουν τη σούβλα για τ' αρνί.

Οι ψαλμωδίες, τα βεγγαλικά, οι αναμμένες λαμπάδες, η μαγειρίτσα και τ' αυγά ήρθαν στα

όνειρα του Γιάννη που δεν πρόλαβε να πάει
στο κρεβάτι του κι αποκοιμήθηκε πάνω στην
καρέκλα.

84. Λαμπρή

Βιαστείτε, μας προσμένει
ολόφωτη εκκλησιά,
σημαίνουν οι καμπάνες
στη νύχτα τη βαθιά.

Βιαστείτε, ποιος θα πάρει
ο πρώτος τ' άγιο φως
στην άσπρη του λαμπάδα
απ' το Άγιο Βήμα μπρος.

Βιαστείτε, στα καλά του
καθένας να ντυθεί,
σημαίνουν οι καμπάνες,
Χριστός θ' αναστηθεί! ◦

Μαρία Γουμενοπούλου

«Γιορτές στο σχολειό μας»

85. Βαφτίζεται η δούλη του Θεού...

Όταν είπε ο παπάς: «Βαφτίζεται η δούλη του Θεού Ασημίνα», η εκκλησία σείστηκε από τα κλάματα. Η αδερφούλα του Γιάννη δέν ήταν γκρινιάρικο παιδί, αλλά τρόμαξε με το απότομο εκείνο βούτηγμα στην κολυμπήθρα κι έβαλε τις φωνές. Κι έπρεπε να τη βουτήξει τρεις φορές ο παπάς μέσα στ' αγιασμένο νερό για να γίνει χριστιανή.

Το μωρό δεν είχε κλάψει ποτέ τόσο πολύ στη ζωή του.

Μόλις ο παπάς είπε τ' όνομα, όλα τα παιδιά έτρεξαν να το πουν στη μάνα που περίμενε σε μian άκρη της εκκλησίας. Χαρούμενη μοίραζε στα παιδιά δεκάρικα, τάλιρα και δίφραγκα και τα ευχαριστούσε για τα νέα που της έφεραν. Μεταξύ μας, η μάνα ήξερε το όνομα πιο πριν από τα παιδιά, αλλά έτσι είναι το έθιμο.

Η θεία Άννα που ήταν η νονά, με πολύ κόπο κατάφερε να κρατήσει την αναδεξιμιά της στην αγκαλιά της μετά το λουτρό που της έκανε ο παπάς.

Με χάρδια και ταχταρίσματα προσπάθησαν να την ντύσουν με τα βαφτιστικά της, αλλά εκείνη δεν ήθελε να φορέσει ούτε το φουστάνι ούτε το καπέλο με τους φιόγκους. Άπλωνε τα χέρια της στη γιαγιά και τα δάκρυα έτρεχαν ποτάμι από τα μάτια της. Σταμάτησε μόνο όταν η γιαγιά τής φόρεσε τα παπουτσάκια της, γιατί

φαντάστηκε πως θα την πήγαιναν περίπατο.

Ύστερα απ' αυτό έγινε λίγη ησυχία και η βάφτιση συνεχίστηκε. Η θεία Άννα είχε το βαφτιστήρι της αγκαλιά. Η μάνα του Γιάννη έκανε μια μετάνοια μπροστά της και της πήρε με χαρά το παιδί από τα χέρια. Τη φίλησε στο μάγουλο και της χάρισε κι ένα μεταξωτό μαντίλι.

Η Ασημίνα μοίραζε τις μπομπονιέρες.

– Χριστίνα, έλεγε στην αδερφή της, εσύ νά βάζεις στα πέτα τις μαρτυριές, τα σταυρουλάκια. Έτσι;

Η μάνα, από την άλλη μεριά, πρόσφερε γλυκά στα παιδιά της γειτονιάς και στους καλεσμένους.

– Να σας ζήσει. Να τη δείτε και νυφούλα!

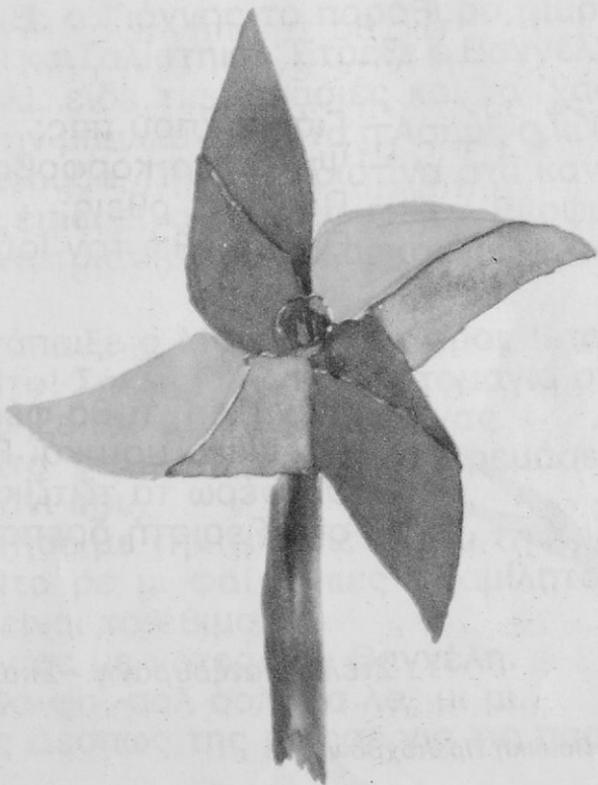
Νυφούλα; Το μωρό τους που δεν ήξερε ακόμα να περπατήσει; Ο Γιάννης πήγαινε να πεθάνει από τα γέλια.

Σε κάποια στιγμή, κι ενώ τα βαφτίσια δεν είχαν καλά καλά τελειώσει, το μωρό, κουρασμένο, κοιμήθηκε βαθιά στην αγκαλιά της γιαγιάς.

– Το μωρό μας κοιμήθηκε, είπε η μητέρα του Γιάννη και τα μάτια της έσταζαν μέλι.

– Όχι το μωρό μας, μάνα, η Ασημίνα μας κοιμήθηκε, είπε επίσημα ο Γιάννης. Το μωρό μας έχει πια το όνομα το βαφτιστικό του.

Έτσι ήταν. Ο Γιάννης είχε δίκιο.

- Γιάννη, πού πας;
- Ο δρόμος όπου πάει.
- Πότε θα 'ρθεις;
- Θε νά 'ρθω πια το Μάη.

- Γιαννάκη, τι θα φέρεις;
Γιάννη, Γιαννάκη.
- Λουλούδια να στολίσω
της γης το φούστανάκι.

ΙΟΥΝΙΟΣ

- Γιάννη, πού πας;
- Ψηλά στο κορφοβούνι.
- Πότε θα 'ρθεις;
- Θε νά 'ρθω τον Ιούνη.

- Γιαννάκη, τι θα φέρεις;
Γιαννάκη μου και Γιάννη.
- Θα φέρω τα τζιτζίκια,
στο θεριστή δρεπάνι.

Στέλα Μάτζουράνη - Σκαλτσάρη

Από την «Παιδική Πρωτοχρονιά»

87. Η τρομπέτα του Μάη

Ο Μάης έχει μια τρομπέτα.

Με την τρομπέτα του ξεσηκώνει τα πάντα, Παιδιά, ζώα, πουλιά, λουλούδια. Ξεσήκωσε το Γιάννη στο νησί. Την Ασημίνα και τη Χριστίνα στην Αθήνα, τη Δέσπω στα Γιάννενα, το Βαγγέλη στο χωριό.

– Ντο ρε μι φα σολ λα σι ντο, με την τρομπέτα.

– Ντο σι λα σολ φα μι ρε ντο, με την τρομπέτα.

Άνοιξε ο Γιάννης το παράθυρο, μύρισε το γιασεμί και ζαλίστηκε. Έτρεξε ο Βαγγέλης στο περιβόλι, είδε τις κερασιές και τα 'χασε. Άνοιξε την μπαλκονόπορτα η Ασημίνα κι άρχισε να τραγουδά. Πήγε η Χριστίνα στα καναρινάκια και έπιασε να τους σφυρίζει. Έκοψε η Δέσπω ένα τριαντάφυλλο και κοκκίνισε το πέτο της.

Ξανάπαιξε ο Μάης με την τρομπέτα:

– Ντο! Σήκω, Γιάννη. Πρωτομαγιά σήμερα. Φύσηξε στ' αυτί της Ασημίνας.

– Ντο ρε μι! Στεφάνι να κρεμάσεις στο μπαλκόνι σου.

Ρώτησε με την τρομπέτα του τη Χριστίνα:

– Ντο ρε μι φα! Ήπιες τ' αμίλητο νερό, όπως είναι το έθιμο;

Γέλασε με νότες του Βαγγέλη.

– Φα φα, σολ σολ, λα λα, μι μι.

Της Δέσπως της μίλησε για τις παροιμίες.

– Σολ σι ρε! Ζήσε, Μαύρε μου, να φας το Μάη τριφύλλι.

Και τραγουδά με την τρομπέτα ο Μάης ο καλομήνας, ο Μάης με τα λουλούδια, ο Μάης με τα τριαντάφυλλα.

– Ντο! Πάρτε τα καλάθια σας.

– Ρε! Τρέξτε στην εξοχή.

– Μι! Πείτε χαρούμενα τραγούδια.

– Φα! Γιορτάστε την Πρωτομαγιά.

88. Το ποίημα του Γιάννη

Στη γιορτή της μητέρας ο Γιάννης ψηνόταν από τον πυρετό. Ο Γιάννης πήγαινε να σκάσει, γιατί δεν είχε προλάβει να της πάρει ούτε ένα δώρο. Ένα μικρό δωράκι.

Ξαπλωμένος στο κρεβάτι του με τα μάτια κατακόκκινα σκεφτόταν τι να κάνει για να της

δείξει την αγάπη του. Ο Πάνος, που 'ταν μεγαλύτερος, έβρισκε και της έλεγε ωραία λόγια. Μια φορά της είχε πει: «Μάνα, είσαι το λιμανάκι μου» κι άλλοτε πάλι: «Είσαι το δώρο που μου 'στειλε ο Θεός». Εκείνος όμως δεν ήξερε νά λέει τέτοια...

Σκέφτηκε κάποια στιγμή να σηκωθεί να της ψήσει έναν καφέ, μιας κι εκείνη έψηνε καφέ σε όλους και δε βρισκόταν κανένας να της ψήσει. Θα της έκανε όμως εντύπωση;

Έρθε η γιαγιά του στο δωμάτιο, του 'βαλε το θερμόμετρο. 38 πυρετό. Τι βάσανο κι αυτή η γρίπη! Ο Γιάννης είχε μια λύπη! «Να μην μπορώ να της πω, πόσο την αγαπώ»... σκεφτόταν ο Γιάννης και ξαφνικά... του ήρθε η ιδέα.

Η «λύπη» ταίριαζε με τη λέξη «γρίπη». «Να σου πω, σ' αγαπώ», ακούγονται ωραία. «Τραγούδια, λουλούδια», πάνε πολύ. Το βρήκε. Θα έκανε ένα ποίημα. Ένα ποίημα δικό του θα μετρούσε πολύ στην καρδιά της μάνας του.

Έγειρε το κεφάλι στο μαξιλάρι κι άρχισε να στρώνει μέσα του τις λέξεις με ρυθμό. Τους άλλαζε σειρά, έβαζε τη μια μπροστά, την άλλη πίσω. Πρόσεχε την ομοιοκαταληξία, και να τι βγήκε:

Ο Μάνα μου, έχω τέτοια λύπη
που αρρώστησα με γρίπη
και δε σου 'κοψα λουλούδια
ούτε κι έμαθα τραγούδια

χίλια τόσα να σου πω
για να δεις πως σ' αγαπώ.

Μητερούλα αγαπημένη,
να 'σαι πάντα ευτυχισμένη
κι αν δε σου 'κοψα λουλούδια
κι αν δεν έμαθα τραγούδια
κι αν ακόμα δε στο πω
ξέρεις πόσο σ' αγαπώ.

Σ' αγαπώ πολύ πολύ
το μικρό σου το παιδί.

Έβαλε το ποίημα κάτω από το μαξιλάρι του
και περίμενε με λαχτάρα να γυρίσει η μητέρα
του.

89. Τό φως

✧ Η μαμά σαν μ' αγκαλιάζει,
τι γλυκόλογα αραδιάζει!
Λέει: «καμάρι μου» και «φως μου»
«ήλιε μου ακριβέ του κόσμου»✧

Όμως δεν το ξέρω πώς,
ψες σαν κόπηκε το φως,
ενώ βρίσκονταν εμπρός της
το «καμάρι» και το «φως» της,
σπίρτα έψαχνε να βρει
για να ανάψει ένα κερί.

Δεν κατέχω και λογιάζω:
Ήλιος είμαι, φως δε βγάζω.
– Μάνα, γίνεται, ρωτάω,
να' μαι φως... να μη φωτάω;

Δημήτρης Μανθόπουλος

«Με λένε Ήλιο»

Α 90. Τα πρώτα μπάνια στη θάλασσα

Το πρώτο μπάνιο του καλοκαιριού, λένε, πρέπει να το κάνουμε στη θάλασσα τη μέρα της Ανάληψης. Είναι έθιμο! Μα ο Πάνος δεν τ' ακούει αυτά. Κάνει το πρώτο του καλοκαιρινό μπάνιο την Πρωτομαγιά, ό,τι καιρό κι αν κάνει. Δ

Ο Γιάννης που δεν είναι τόσο μεγάλος και γυμνασμένος, περιμένει να ζεστάνει ο καιρός αρκετά, για να βουτήξει στο νερό. Θέλει να μπει για καλά ο Ιούνιος. Τότε παύουν πια εντελώς οι φουρτούνες κι οι παγωμένοι αγέριδες. Τότε η θάλασσα στρώνει, γίνεται πιο γλυκιά. Τα βράχια της ακρογιαλιάς μοσχοβολούν αρμύρα. Περπατάει ξυπόλητος επάνω τους και ψάχνει να βρει τους θησαυρούς που κρύβουν.

Θα μου πείτε: Ε, όχι που κρύβουν και θησαυρούς τα βράχια! Λοιπόν βάζουμε στοίχημα; Θα το χάσετε! Γιατί πού αλλού θα βρείτε καβούρια και καβουράκια, σαλιγκάρια της θάλασσας και πεταλίδες κι αχινούς; Πού θα βρείτε σπηλιές με χταπόδια, φύκια ολοπράσινα και γυαλιστερά, σαν μεταξωτά;

Ο Γιάννης περπατά και στα βότσαλα. Βρίσκει κοχύλια λογής λογής που τα βγάζουν τα κύματα έξω: αχιβάδες στρογγυλές, κοχύλια στριφτά, όστρακα στενόμακρα.

Στην αμμουδιά πάλι χτίζει κάστρα με άμμο υγρή. Χτίζει σπίτια, φράχτες, μύλους, πλάθει

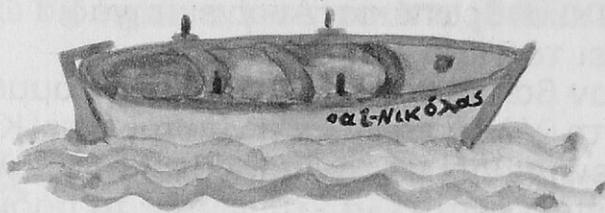
ακόμα κι ανθρωπάκια. Ανοίγει πηγάδια ώσπου να βρει το νερό της θάλασσας.

Όταν βαριέται τα παιχνίδια στην άμμο, πέφτει στη θάλασσα. Ε, και τι γίνεται τότε! Κανείς σας δεν μπορεί να τον παραβγεί στο κολύμπι. Κολυμπάει ανάσκελα χτυπώντας τα πόδια του και φεύγει γρήγορα σαν βενζινάκατος. Κολυμπάει μπρούμυτα, με απλωτές γερές. Κάνει μακροβούτια. Μέσα στο νερό ανοίγει τα μάτια του και βλέπει το βυθό. Πότε πότε φέρνει κάτι από κει κάτω, που του αρέσει: Μια παράξενη πέτρα, ένα μεγάλο κοχύλι, έναν αστερία.

Τα ψάρια κολυμπάνε δίπλα του κι εκείνος τα χαζεύει. Κάνει να τ' αρπάξει, μα εκείνα όλο και ξεγλιστρούν.

Κι έπειτα βγαίνει στην ακρογιαλιά και στεγνώνει στον ήλιο. Α, δεν υπάρχει ωραιότερο πράγμα από το να νιώθεις τη ζεστασιά του ήλιου στην ακρογιαλιά! Και ν' αγναντεύεις τις βαρκούλες που αρμενίζουν στ' ανοιχτά!

91. Βαρκούλα μου

Λευκή, πανέμορφη κυρά,
του ταπεινού νησιού στολίδι,
καμάρι του φτωχού ψαρά,
βαρκούλα μου, καλό ταξίδι!

Γεμάτη μ' όνειρα κι ελπίδες,
στα γαλανά νερά λικνίσου.
Ρόδα οι στερνές του ήλιου αχτίδες
κέντησαν στο λευκό πανί σου...

Σε καταυόδωσε το δείλι
κι η αυγή θα σε καλωσορίσει.
Ακοίμητο για σε καντήλι
θ' ανάβει στο μικρό ξωκλήσι.

Βαρκούλα μου, καλό ταξίδι
πάνω σ' ακύμαντα νερά,
του γαλανού νησιού στολίδι,
καμάρι του φτωχού ψαρά.

Ντίνα Χατζηνικολάου

«Κυκλάμινα»

92. Στο δάσος

Τώρα που ο καιρός έστρωσε για τα καλά εδώ στα βουνά, ο πατέρας της Δέσπως την παίρνει συχνά για περίπατο στο δάσος. Τις περισσότερες φορές έρχεται και η μητέρα, όταν δεν την χρειάζεται κανένας άρρωστος. Ξεκινούν πρωί πρωί την Κυριακή με τ' αυτοκίνητό τους κι ακολουθούν τις κορδέλες του δρόμου που όλο ανηφορίζει. Περνούν από βουνίσια χωριά με βρύσες πέτρινες, περνούν χειμάρρους με γεφύρια, κι όλο ανεβαίνουν. Εδώ πάνω βρίσκονται πολύ ψηλά.

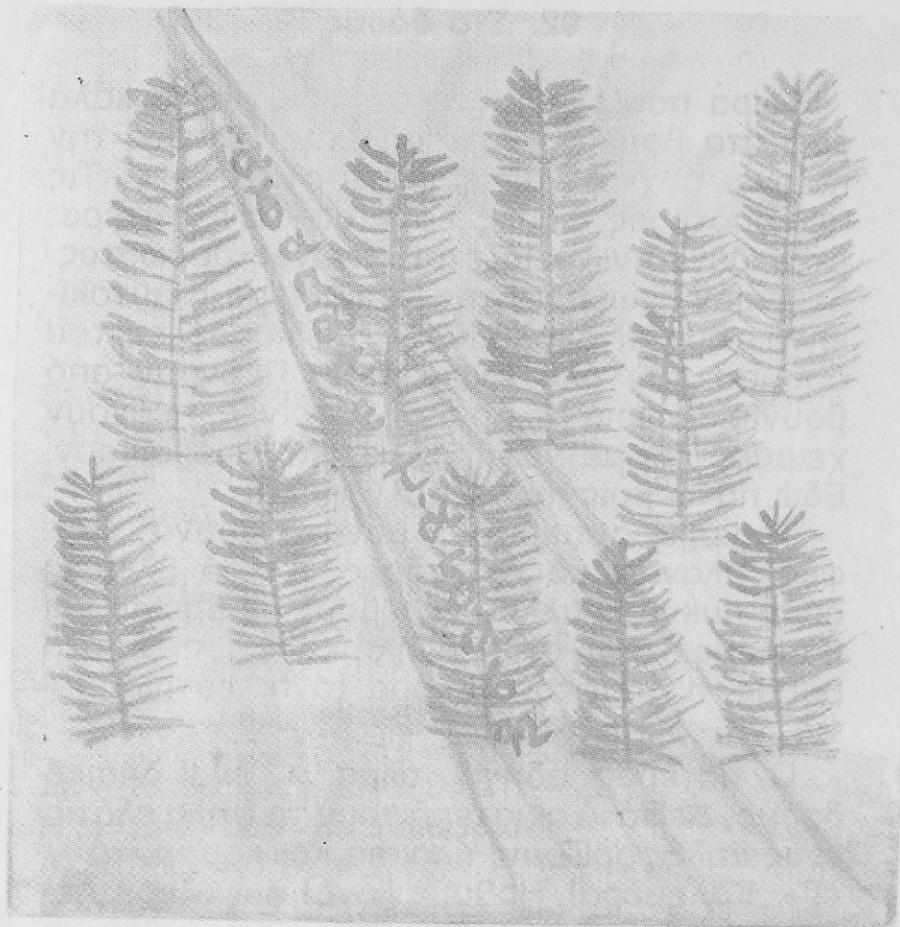
Τριγύρω αντικρίζουν μονάχα βουνά, κορφές, πλαγιές και χαράδρες. Αλλού βλέπεις δάση πυκνά κι αλλού γκρεμούς με βράχια και θάμνους. Πάνω σε μια ψηλή κορφή, πέρα στο βάθος, αστράφτουν ακόμα τα τελευταία χιόνια.

Ο πατέρας οδηγεί τώρα σ' ένα δασικό δρόμο. Δεξιά κι αριστερά τους τα ψηλά ελάτια τους καλωσορίζουν, ολόσια και καμαρωτά.

– Καλημέρα! Ήρθαμε ξανά! φωνάζει η Δέσπω.

Ο πατέρας σταματάει τ' αυτοκίνητο σ' ένα ξέφωτο. Το πρώτο χορτάρι και τα πρώτα αγριολούλουδα σκεπάζουν το χώμα.

Η Δέσπω, χαρούμενη κι ευτυχισμένη, χοροπηδάει και τρέχει πέρα δώθε. Ανασαίνει το δροσερό αέρα του βουνού, μυρίζει το άρωμα των δέντρων και κοιτάζει τις αχτίνες του

ήλιου μέσ' από τις ελατοβελόνες. Έπειτα παίζει μπάλα με τον πατέρα της, και κρυφτό με τη μαμά, πίσω από τους κορμούς.

Όταν πεινάσουν, κάθονται στο γρασίδι και ανοίγουν το δεματάκι. Φέρνουν πάντα έτοιμο φαΐ μαζί τους και πάντα μαζεύουν τ' απορρίμματα και καθαρίζουν τον τόπο. Ποτέ, μα ποτέ δεν ανάβουν φωτιά μέσα στο δάσος. «Είναι πολύ επικίνδυνο», λέει ο πατέρας. Από μια σπίθα μπορεί να φουντώσει πυρκαγιά μεγάλη. Και η φωτιά δεν αφήνει πίσω της τίποτ' άλλο εκτός από στάχτες και καμένα κούτσουρα. Κι άμα λείψει το δάσος, θα λείψει ο καθαρός αέρας και τ' οξυγόνο. Θα λείψουν οι ρίζες που συγκρατούν τα νερά της βροχής και θα 'χουμε πλημμύρες. Θα καταστραφεί το τοπίο, θα χαθεί η ομορφιά.

– Ένα δέντρο θέλει είκοσι χρόνια για να μεγαλώσει, και είκοσι λεπτά για να καεί!

Στη Δέσπω έκαναν μεγάλη εντύπωση αυτά τα λόγια του πατέρα. Τα έμαθε απέξω, για να τα επαναλάβει στην τάξη:

«Ένα δέντρο θέλει είκοσι χρόνια για να μεγαλώσει, και είκοσι λεπτά για να καεί».

Α – Τα δάση χρειάζονται τη φροντίδα και την προστασία μας, λέει κι η μητέρα. Μας δίνουν τόσα πολλά, ενώ δε ζητάνε τίποτ' άλλο εκτός από την αγάπη μας!

93. Εκδρομή με το σχολείο

Ένα ηλιόλουστο πρωινό της άνοιξης μπορεί να φέρει πολλά όμορφα πράγματα. Μπορεί να φέρει και πούλμαν στην αυλή του σχολείου, για να πάνε τα παιδιά εκδρομή! Αυτό έγινε προχτές στο σχολείο της Δέσπως, και η Δέσπω ήταν όλο χαρά.

Ο Ανέβηκαν την πλαγιά του βοινού κι έφτασαν στις πηγές ενός ποταμού. Τι όμορφος τόπος! Τα νερά ανάβλυζαν μέσ' από τη γη και σχημάτιζαν μια μικρή κατακάθαρη λίμνη, σαν από κρύσταλλο. Μπορούσες να διακρίνεις το βυθό με τις σκουροπράσινες πέτρες. Ολόγυρα στη λίμνη φύτρωναν κάθε λογής πρασινάδες, και τα πανύψηλα πλατάνια έριχναν τον ίσκιο τους στ' αγριολούλουδα.

Δυο κάτασπροι κύκνοι κολυμπούσαν καμαρωτά στην ήρεμη λίμνη. Έσκυβαν με χάρη το μακρύ λαιμό τους και βουτούσαν το κεφάλι στο νερό, γυρεύοντας την τροφή τους. Η Δέσπω ήθελε πολύ να τους χαϊδέψει, μα εκείνοι δεν πλησίαζαν καθόλου.

Πιο κάτω, στις τεχνητές λίμνες, είδαν το ιχθυοτροφείο για τις πέστροφες. Η πέστροφα είναι ψάρι του γλυκού νερού, δε ζει στη θάλασσα.

Έπειτα τα παιδιά έπαιξαν κυνηγητό, κρυφτό, μπάλα, σκοινάκι, φώναξαν με την καρδιά τους και γέλασαν. Το μεσημέρι καταβρόχθισαν με πολλή όρεξη τα φαγητά που είχαν φέ-

ρει μαζί τους. «Περίεργο πράγμα», σκεφτόταν η Δέσπω, «στο σπίτι δεν τρώω το ψωμοτύρι μου, κι εδώ κατάπια ως και τα ψίχουλα! Γιατί δε μας πηγαίνουν εκδρομή πιο συχνά;»

Λοιπόν, το σχολείο ξαναπήγε εκδρομή. Αυτή τη φορά, σε μια τοποθεσία όπου βρίσκεται ένα αρχαίο θέατρο. Εκεί ο δάσκαλος τούς μίλησε για την πολύ παλιά εποχή, την αρχαία εποχή, και για το πώς οι άνθρωποι έφτιαξαν το θέατρο με τα πέτρινα καθίσματα. Τα παιδιά θέλανε να μάθουν πολλά πράγματα για τους αρχαίους Έλληνες: Πού κατοικούσαν, πώς ντύνονταν, τι έτρωγαν, αν τα παιδιά πήγαιναν σχολείο κι αν επαιζαν παιχνίδια.

– Και βέβαια επαιζαν, είπε ο δάσκαλος. Μερικά παιχνίδια τους, μάλιστα, έμοιαζαν πολύ μ' αυτά που παίζετε και σεις.

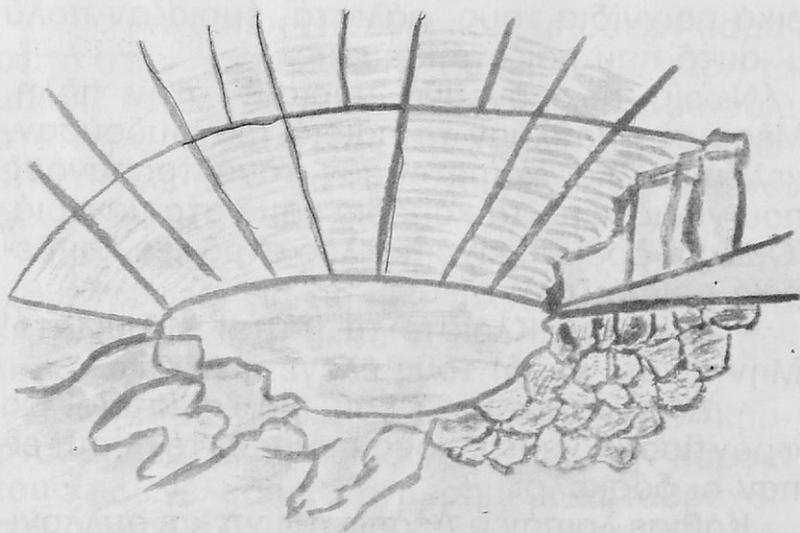
Ανωρίς τ' απόγευμα γύρισαν στην πόλη. Μέσα στο πούλμαν τα παιδιά τραγουδούσαν, γελούσαν και χαιρετούσαν τους τσοπάνους που γύριζαν με τα κοπάδια τους στα μαντριά. Όμως ο δρόμος είχε πολλές στροφές και μερικά παιδιά ζαλίστηκαν.

– Ακίνητοι! Κλείστε τα μάτια! Μη μιλάτε! Μην πίνετε νερό! τους έλεγε η Δέσπω.

– Δέσπω, κάτσε κι εσύ, μη ζαλιστείς! Θα φροντίσουμε εμείς τους συμμαθητές σου, είπαν οι δάσκαλοι.

Κάθισε λοιπόν η Δέσπω ήσυχη και συλλογι-

ζόταν: «Άραγε, τα παιδιά των αρχαίων πήγαιναν εκδρομές; Και περνούσαν τόσο όμορφα; Και πώς πήγαιναν; Με τα κάρα τους; Κι άραγε ζαλίζονταν μέσα στα κάρα;»

94. Ο πατέρας στη δουλειά

Λίγες μέρες μετά τη γιορτή της μητέρας, τα παιδιά μίλησαν στην τάξη και για τους μπαμπάδες τους.

– Όλο για τις μανάδες μιλάμε και οι πατέρες θα παραπονιούνται, είπε ο Βαγγέλης που λάτρευε τον πατέρα του.

– Πολύ ωραία, είπε η δασκάλα όταν τέλειωσαν τη συζήτηση. Μπορείτε τώρα να ζωγραφίσετε τον πατέρα σας στη δουλειά του; Θέλω να δω πώς θα τα καταφέρετε.

Τα παιδιά άνοιξαν το τετράδιο της ιχνογραφίας και άρχισαν.

Ο Χρίστος, που ο πατέρας του είχε φορτηγό, έκανε ένα φορτηγό, κάποιον άνθρωπο μέσα κι έγραψε δίπλα: «Ο πατέρας μου στο φορτηγό του».

Ο Διονύσης τέλειωσε αμέσως. Ζωγράφησε ένα μανάβικο με τελάρα κι έναν άνθρωπο κι έδωσε το σχέδιο στη δασκάλα:

– Αυτός εδώ στο μανάβικο είναι ο πατέρας μου.

Ο Σήφης ζωγράφησε ένα εργοστάσιο με μηχανές, κι ο Βαγγέλης ένα βενζινάδικο.

Όταν όμως σηκώθηκε να δώσει το έργο του, ο Βαγγέλης σκέφτηκε:

– Μόνο το βενζινάδικο είναι η δουλειά του πατέρα μου; Κι όλες οι άλλες δουλειές που κάνει;

Δεν του 'φτασε λοιπόν αυτό και κάθισε πάλι

στο θρανίο του. Ζωγράφιζε... ζωγράφιζε... και δεν έλεγε να τελειώσει. Τα παιδιά είχαν παραδώσει τις ιχνογραφίες τους κι ο Βαγγέλης ακόμα. Η δασκάλα απόρησε.

– Ακόμα, Βαγγέλη;

– Ακόμα, κυρία.

Τελικά του Βαγγέλη δεν του έμεινε άλλη σελίδα στο τετράδιο της ιχνογραφίας. Είχε κάνει πρώτα έναν άνθρωπο μπροστά στο βενζιναδικο να βάζει βενζίνη σ' ένα σταματημένο αυτοκίνητο. Στην άλλη σελίδα ο άνθρωπος αυτός καλλιεργούσε τα περιβόλια. Στην παρακάτω μάζευε τα πορτοκάλια. Στην τέταρτη έβαφε τους τοίχους του σπιτιού. Στην πέμπτη έκτιζε, στην εκτη πήγαινε στην αγορά, στην έβδομη μάζευε ξύλα...

Σε κάθε σελίδα ήταν γραμμένη η φράση: «Ο πατέρας μου στη δουλειά του». Στην τελευταία σελίδα ο Βαγγέλης είχε ζωγραφίσει τέσσερα παιδιά μ' ανοιχτή αγκαλιά, κι αυτόν τον άνθρωπο να μπαίνει μες στο σπίτι. «Ο πατέρας μου στο σπίτι του» έγραφε ο Βαγγέλης και μετά τίποτα πια. Γιατί πιο κάτω ήταν το εξώφυλλο.

95. Καλοκαίρι στον κάμπο

Το χρυσό καλοκαιράκι είναι προκομμένο. Από τις αρχές του Ιουνίου, οι δουλειές δεν απολείπουν στα περιβόλια και τα χωράφια. Ο Βαγγέλης και η Ουρανία, η μεγαλύτερη αδερφή του, όταν τελειώσουν τα μαθήματα στο σχολειό, μπορούν να βοηθήνε λίγο τους δικούς τους.

Στα κτήματα μαζεύουνε ντομάτες κι άλλα λαχανικά. Μαζεύουνε και τα πρώτα καρπούζια.

Τα στάχια που την ανοιξη μοιάζανε με θάλασσα πράσινη, τώρα μέστωσαν. Έγιναν κατακίτρινα, ολόχρυσα θαρρείς. Έφτασε η ώρα του θερισμού!

Άλλοτε οι γεωργοί θερίζανε μονάχα με δρεπάνια κι αυτό ήταν πολύ κουραστικό, κάτω από τον καυτερό ήλιο. Τώρα υπάρχουν και μηχανές, μα ο κάμπος είναι πάντα γεμάτος ανθρώπους, φωνές, ζωή.

Έπειτα από το θερισμό γίνεται το αλώνισμα. Οι σπόροι των δημητριακών πρέπει να ξεχωρίσουν από τ' άχυρα. Ξανά η μηχανή, αν υπάρχει, βοηθά τον άνθρωπο το δουλευτή. Δουλειά, δουλειά πολλή, όσο να μαζευτούν τα γεννήματα στις αποθήκες. Κι όταν η σοδειά είναι καλή, οι δουλευτές έχουν χαρά.

Νομίζει κανείς ότι ένα χέρι σκορπίζει τα καλά του Θεού πάνω στην πλάση. Οι κάμποι χαίρονται. Τα δέντρα τραγουδούν. Το νερό κελαρύζει. Τα ποταμάκια ποτίζουν τα μπουστά-

νια. Γέλια ακούγονται στ' αμπέλια όπου με-
στώνουν τα σταφύλια. Στα περιβόλια τα κλα-
διά λυγίζουν από τα γλυκόχυμα φρούτα. Και
μια παπαρούνα κοκκινίζει ως τ' αυτιά από τη
χαρά της!

✓ 96. Χαρές της θάλασσας

Ο ξάδερφός μας ο Γιάννης χορταίνει θά-
λασσα στο νησί. Την έχει ολημέρα στα πόδια
του. Εμείς για να πάμε στη θάλασσα πρέπει να
κάνουμε ολόκληρη εκστρατεία. Πάντως στην
ακρογιαλιά που πάμε, κάνουμε μεγάλες χα-
ρές. Βουτάμε στο δροσερό νερό, πιτσιλάμε η
μια την άλλη, κυνηγιόμαστε και γελάμε. Αυτό
είναι πιο διασκεδαστικό από την ηλιοθεραπεία
που κάνουν οι μεγάλοι.

Η μαμά μάς παρακολουθεί και κάθε τόσο φωνάζει:

– Χριστίνα, Μίνα, φρόνιμα! Όχι τρέλες! Όχι στα βαθιά!

Η μαμά κολυμπάει σαν δελφίни. Μεγάλωσε στο νησί, βλέπετε. Και δε φοράει ποτέ βατραχοπέδιλα.

Μια φορά πήγαμε όλοι μαζί για μπάνιο νωρίς το απόγευμα. Ξάφνου ο μπαμπάς εξαφανίστηκε. Πάνω που αρχίσαμε ν' ανησυχούμε, τον είδαμε να 'ρχεται από το μόλο μέσα σε μια γαλάζια βαρκούλα, τραβώντας κουπί!

– Ποιος είναι για βαρκάδα; μας φώναξε χαρούμενα.

Και ποιος δεν ήταν! Φορέσαμε τα μπουρνούζια μας και σκαρφαλώσαμε στη βάρκα. Ο μπαμπάς τραβούσε γερό κουπί και η βαρκούλα μας κυλούσε ανάλαφρη πάνω στ' ακύμαντα νερά.

– Μπράβο Γιώργο, καλά τα καταφέρνεις! είπε η μαμά.

– Αμ' τι νόμισες; καμάρωσε ο μπαμπάς. Και τώρα θα δείτε την έκπληξη! Έχω αγοράσει καλάμι για ψάρεμα και το 'φερα. Να και τα δολώματα. Κορίτσια, βοηθήστε με!

– Εγώ να πάω να ετοιμάσω το τηγάνι, αστειεύτηκε η μαμά.

Δεν πιάσαμε τίποτα, μα δε μας ένοιαξε. Η ώρα κύλησε χαρούμενα, ώσπου έδυσε ο

ήλιος. Κι όταν ανέτειλε το φεγγάρι και η θάλασσα γέμισε ασήμια, εμείς αρχίσαμε το τραγούδι που αγαπάμε: √

Ο «Σκίζει η πλώρη τα νερά
κι αντηχάνε τα βουνά,
ντούκου ντούκου μηχανάκι
ντούκου το παλιό μεράκι. ο

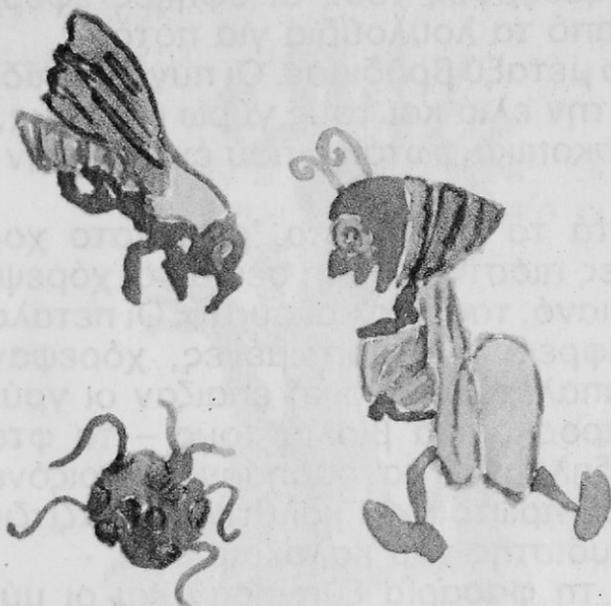
Τρίτη, Πέμπτη και Σαββάτο
μες στις θάλασσας τον πάτο
ποιος θα ρίξει, ποιος θα πάρει
τ' ασημένιο το φεγγάρι.

Και Δευτέρα και Τετάρτη
ποιος θ' ανέβει στο κατάρτι,
κι άχου την Παρασκευή
ποιος θα κάτσει στο κουπί.

Χάιντε, χάιντε βρε παιδιά,
πάμε στην Αγια-Μαρίνα,
πάμε στην Αγια-Μαρίνα
με την όμορφη μπενζίνα! *»

(Στίχοι του Οδυσσέα Ελύτη)

* μπενζίνα: καΐκι με μηχανή.

Α 97. Τα έντομα διασκεδάζουν

Q Έρθε το καλοκαίρι, το χρυσό καλοκαιράκι! τερέτισε ο τζίτζικας απ' το κλαδί της ελιάς και άπλωσε τις διάφανες φτερούγες του να τις καμαρώσει. Φίλοι μου, σας προσκαλώ απόψε σε γιορτή. Α

Οι φίλοι του τζίτζικα ήταν όλοι έντομα.

Τα προκομμένα τα μυρμήγκια κουβάλησαν νόστιμους σπόρους και τρυφερές άκρες χορταριού για σαλάτα.

Οι εργατικές μέλισσες έφεραν το καλύτερο μέλι, μαζί με κομματάκια κερήθρας.

Οι ξαδέρφες τους οι σφήκες έφεραν νέκταρ από τα λουλούδια για ποτό.

Στο μεταξύ βράδιασε. Οι πυγολαμπίδες φώτισαν την ελιά και τους γύρω θάμνους, με τα μικροσκοπικά φωτάκια που έχουν στην κοιλιά τους.

Μετά το φαγητό το 'ριξαν στο χορό. Οι κάμπιες πιάστηκαν στη σειρά και χόρεψαν καλαματιανό, τσάμικο καί συρτό. Οι πεταλούδες, ανάλαφρες και χαριτωμένες, χόρεψαν κλασικό μπαλέτο. Μουσική έπαιζαν οι γρύλοι με τα μικροσκοπικά βιολιά τους – τα φτεράκια τους δηλαδή. Τραγούδησαν τα τριζόνια και, φυσικά, πρώτος και καλύτερος ο τζίτζικας, ο τραγουδιστής του καλοκαιριού.

Με τη φασαρία ξύπνησαν και οι μύγες κι ήρθαν να δουν τη γιορτή. Μαζεύτηκαν και σκνίπες και κουνούπια και πασχαλίτσες κι ακρίδες, ζουζούνια και μαμούδια μικρά και μεγάλα, αυτά που πετάνε στον αέρα κι αυτά που σέρνονται στη γη κι αυτά που ζούνε στις φυλλωσιές. Τι πανηγύρι ήταν εκείνο!

Πάνω στην ώρα έτυχε να περνάει ο μπάριμπα - Στάμος. Κρατούσε στο χέρι ένα φλασκί με κρασί και πήγαινε στο σπίτι του. Σκόνταψε σε μια πέτρα, παραπάτησε, και από το φλασκί κύλησε λίγο κρασί στη ρίζα της ελιάς. Έπειτα συνέχισε το δρόμο του.

Αλλά να δείτε τι έγινε παρακάτω. Έτρεξαν τα έντομα να πιουν μερικές σταγόνες, και το γλυκό κρασί τα ζάλισε κι άρχισαν να κάνουν πολύ περίεργα πράγματα.

Οι μέλισσες τρύπωσαν στις μυρμηγκοφυλιές και τα μυρμήγκια στις κυψέλες. Ο τζίτζικας, το τριζόνι και ο γρύλος πήγαν να χορέψουν κι έπεσαν κάτω φαρδιά πλατιά. Οι πεταλούδες θέλησαν να τραγουδήσουν και να παίξουν μουσική κι επειδή δεν τα κατάφερναν, χτυπιόνταν σαν τρελές. Οι κάμπιες προσπαθούσαν να πετάξουν και τα κουνούπια πασχίζανε να βγάλουν φως σαν τις πυγολαμπίδες.

Το τι ανακατωσούρα και τρέλες έγιναν, δεν περιγράφεται.

Ευτυχώς ξημέρωσε η αυγή. Ευτυχώς ήρθε η πρωινή δροσούλα και τα έντομα ξεμέθυσαν. Σιγά σιγά συνήλθαν και τράβηξαν το καθένα για τη φωλιά του.

Μονάχα ο τζίτζικας εξακολούθησε να τραγουδάει ολημερίς τζι τζι και τζι τζι τζι!

Α98. Το βόδι και ο γάιδαρος

Ένας γάιδαρος μια φορά κουβέντιαζε με το βόδι στην αυλή του σπιτιού τους. Λέει το βόδι στο γάιδαρο:

– Τι ευτυχισμένος που είσαι συ, γάιδαρε! Όλη μέρα βόσκεις στο χωράφι και μόνο το βράδυ σε φορτώνει τ' αφεντικό και γυρίζει στο σπίτι. Ενώ εγώ το κακόμοιρο δουλεύω όλη την ημέρα από το πρωί ως το βράδυ.

– Και δεν ξέρεις τι να κάνεις για να ξεκουραστείς κι εσύ;

– Όχι, γάιδαρέ μου, θέλεις να μ' ορμηνέψεις;

– Εύκολο πράγμα. Να κάμεις τον άρρωστο, να μην τρωσ τ' αχυρά σου, να μην πίνεις το νερό σου. Έτσι θα σ' αφήσει τ' αφεντικό να ξεκουραστείς.

– Καλά λες, γάιδαρέ μου. Από αύριο θα το κάμω.

Τ' αφεντικό καταλάβαινε ό,τι κουβέντιαζαν τα ζώα κι άκουσε τις συμβουλές που έδινε ο γάιδαρος στο βόδι.

Την άλλη μέρα, το βόδι άρρωστο. Του βάζουν άχυρα, δεν τρώει, του δίνουν νερό, το μυρίζεται μα δεν πίνει.

Παίρνει το γάιδαρο τ' αφεντικό και πάει στο χωράφι και τον βάζει στ' αλέτρι, κι άρχισε να οργώνει. Δεν τον άφησε όλη την ημέρα να σταματήσει, απάνω κάτω, απάνω κάτω, τον ξέκαμε στη δουλειά. Κουράζεται ο γάιδαρος, δεν μπορεί να σύρει τα πόδια του, μα τ' αφεντικό δεν τον αφήνει ν' ανασάνει.

«Αχ!» λέει μέσα του. «Τι ήθελα εγώ ο κακομοίρης να δώσω τέτοια συμβουλή; Και πώς θα τα καταφέρω τώρα να ξαναγυρίσει το βόδι στη δουλειά του;»

Βραδιάζει, τον βγάζει απ' το αλέτρι τ' αφεντικό και του το φορτώνει και τον πάει σπίτι.

– Ε! Πώς τα πέρασες σήμερα, γάιδαρέ μου;

– Καλά πέρασα. Εσύ;

– Α! Εγώ πέρασα πιο καλά. Ξεκουράστηκα, κοιμήθηκα, πέρασα πρώτης τάξεως!

– Έχω όμως ένα κακό νέο να σου πω, βοδάκι μου. Άκουσα τ' αφεντικό κι έλεγε στην κυρά, πως αν δε φας κι απόψε τ' άχυρά σου κι αν δεν πεις το νερό σου, θα σε σφάξουνε να πουλήσουνε το κρέας σου, να μην ψοφήσεις και ζημιωθούνε.

– Τι λες, γάιδαρέ μου!

– Ναι, το άκουσα με τα ίδια μου τ' αυτιά.
Σηκώνεται αμέσως το βόδι κι άρχισε να
τρώει τ' άχυρά του. Και την άλλη μέρα πήγε
και στη δουλειά. Έτσι γλίτωσε ο γάιδαρος, μα
ποτέ πια δεν έδινε συμβουλές σε κανένα.

(Διασκευή)

Από το βιβλίο της Μ. Λιουδάκι
«Στου παππού τα γόνατα»

99. Ξέρεις; Ξέρω...

ΒΑΧ, πώς τρελαίνεται ο Γιάννης για τον Καραγκιόζη! Γι' αυτόν που παίζει ο αδερφός του παρέα μ' ένα φίλο του, τα καλοκαίρια στις αυλές. D

Για πότε στήνουν τη σκηνή με το σεντόνι, για πότε βάζουν τους πάγκους και τα σκαμνάκια, δεν περιγράφεται.

Ο Γιάννης κόβει εισιτήρια στην πόρτα και μετά, όταν όλοι οι πιτσιρικάδες έρθουν, τρέχει, κάθεται σ' ένα σκαμνάκι και παρακολουθεί την παράσταση. Γελάει με την καρδιά του. Ό,τι και να πει ο Καραγκιόζης του φαίνεται αστείο. Αλλά και τ' άλλα παιδιά χαίρονται πολύ.

Το πιο αστείο έργο του Καραγκιόζη είναι εκείνο που ο μπέης ζητά έναν καλό υπηρέτη, συνεννοείται με το Χατζηαβάτη κι εκείνος βρίσκει τον Καραγκιόζη και τον ρωτά:

ΧΑΤΖΗΑΒΑΤΗΣ: Δε μου λες, Καραγκιόζη, τον γνωρίζεις τον Αχμέτ μπέη;

ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ: Τον γνωρίζω. Ποιος είναι;

ΧΑΤΖΗΑΒΑΤΗΣ: Αφού δεν τον ξέρεις, γιατί λες πως τον ξέρεις;

ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ: Τον ξέρω, αλλά δεν τον έχω ιδεί ποτέ μου.

ΧΑΤΖΗΑΒΑΤΗΣ: Λοιπόν, Καραγκιόζη μου,

αυτός ζητεί έναν υπηρέτη. Πας, Καραγκιόζη;
ΚΑΡΑΓΚΚΙΟΖΗΣ: Πάω.

ΧΑΤΖΗΑΒΑΤΗΣ: Πρέπει να ξέρεις να μαγειρεύεις.

ΚΑΡΑΓΚΚΙΟΖΗΣ: Όστε θέλεις μάγερα;

ΧΑΤΖΗΑΒΑΤΗΣ: Όχι, Καραγκιόζη μου, υπηρέτη θέλω. Αλλά ο υπηρέτης αυτός πρέπει να ξέρει και να μαγειρεύει.

ΚΑΡΑΓΚΚΙΟΖΗΣ (Μόνος του): Τώρα, ξέρω γω να μαγειρεύω; Κάποτε έφιαξα φασόλια σούπα και πιάσανε στον τέντερε, γιατί ξέχασα να τους ρίξω νερό. Αν έριχνα νερό, δε θα πιάνανε, ώστε ξέρω να μαγειρεύω. (Στο Χατζηαβάτη). Ξέρω, Χατζατζάρη.

ΧΑΤΖΗΑΒΑΤΗΣ: Ξέρεις να κάνεις μπουγάδα;

ΚΑΡΑΓΚΚΙΟΖΗΣ: Βρε για υπερετομάγερα με συμφωνείς ή για πλύστρα;

ΧΑΤΖΗΑΒΑΤΗΣ: Όχι, Καραγκιόζη, για υπηρέτη σε συμφωνώ. Αλλά ο υπηρέτης αυτός που θέλει ο μπέης πρέπει να ξέρει να μαγειρεύει και να βάνει μπουγάδα.

ΚΑΡΑΓΚΚΙΟΖΗΣ: Ξέρω!

ΧΑΤΖΗΑΒΑΤΗΣ: Ξέρεις να σιδερώνεις;

ΚΑΡΑΓΚΚΙΟΖΗΣ: Ξέρω!

ΧΑΤΖΗΑΒΑΤΗΣ: Ξέρεις να ζυμώνεις;

ΚΑΡΑΓΚΚΙΟΖΗΣ: Ξέρω!

ΧΑΤΖΗΑΒΑΤΗΣ: Ξέρεις να...

ΚΑΡΑΓΚΚΙΟΖΗΣ: Ξέρω!

ΧΑΤΖΗΑΒΑΤΗΣ: Τι ξέρεις;

ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ: Ξέρω γω τι ξέρω;

ΧΑΤΖΗΒΑΤΗΣ: Τότε γιατί λες πως ξέρεις;

ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ: Να πω πως δεν ξέρω να με περάσεις για βλάκα, ε;

ΧΑΤΖΗΒΑΤΗΣ: Ξέρεις να σφουγγαρίσεις;

ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ: Ξέρω!

ΧΑΤΖΗΒΑΤΗΣ: Ξέρεις να ψωνίσεις στην αγορά;

ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ: Το μόνο που ξέρω απ' όλα καλύτερα!

ΧΑΤΖΗΒΑΤΗΣ: Ξέρεις γλώσσες;

ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ: Ξέρω!

ΧΑΤΖΗΒΑΤΗΣ Ξέρεις γράμματα;

ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ: Ξέρω!

ΧΑΤΖΗΑΒΑΤΗΣ: Ξέρεις από θυρωρός;

ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ: Ξέρω!

ΧΑΤΖΗΑΒΑΤΗΣ: Ξέρεις...

ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ: Ξέρω!

ΧΑΤΖΗΑΒΑΤΗΣ: Σιωπή, μην είσαι προπέτης!*

ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ: Δεν είμαι επαίτης!*

ΧΑΤΖΗΑΒΑΤΗΣ: Ξέρεις από καμαριέρης;

ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ: Ξέρω!

ΧΑΤΖΗΑΒΑΤΗΣ: Μα απ' ούλα ξέρεις;

ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ: Είμαι πολύξερος.

ΧΑΤΖΗΑΒΑΤΗΣ: Τότε, λαμπρά, Καραγκιόζη, να σε παρουσιάσω στον μπέη.

ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ: Να με παρουσιάσεις, Χατζατζάρη μου, και να του πεις: Από δω είναι ο υπερετο - μαγερο - σιδερο - ζυμο - σφουγγαρο - καμαριερο - κηπουρο - αμαξο - γραμματο - γλωσσομαθής!

Σ' αυτό το σημείο ο Γιάννης πέφτει από το σκαμνάκι του.

* προπέτης: αναιδής, αυθάδης

* επαίτης: ζητιάνος

100. Ο μεγάλος ψαράς

Ο Γιάννης τα πάει πολύ καλά με το Λάμπη, το γλάρο, κι ας υπάρχουν μεταξύ τους μερικές διαφορές.

Ας πούμε:

Ο Γιάννης μιλά, ο Λάμπης κρώζει.

Ο Γιάννης περπατά, ο Λάμπης πετά.

Ο Λάμπης ψαρεύει, ο Γιάννης δεν ξέρει τι του γίνεται.

Αλλά αυτά είναι μικρολεπτομέρειες. Η φιλία τους είναι πολύ δυνατή και πολύ μεγάλη.

Ο Γιάννης διάβασε ότι το ψάρεμα είναι «σπορ» για υπομονετικούς ανθρώπους κι επειδή είναι υπομονετικός αποφάσισε να γίνει μεγάλος ψαράς. Όχι σκέτος ψαράς, μεγάλος ψαράς. Θέλει να πάει μια μέρα σπίτι του και να πει:

—Έπιασα ένα ροφό!

Και να τον θαυμάσουν όλοι, όπως τον πα-

τέρα του που πιάνει λιθρίνια και τσιπούρες.

Κάτι όμως φταίει, και ο Γιάννης δε γίνεται ούτε ψαράς ούτε μεγάλος.

Αντίθετα ο Λάμπης που δεν είναι ούτε «υπομονετικός» ούτε «άνθρωπος» ασχολείται μ' αυτό το σπορ και είναι και ψαράς και μεγάλος. Με το που θα βουτήξει στα νερά όλο και κάτι θα φέρει επάνω: Μια σαρδελίτσα, μια γόπα, μια αθερίνα, μια παπαλίνα.

Οχι εκεί φαίνεται η μεγάλη τους φιλία.

Ο Γιάννης δε θυμώνει ποτέ που χάνει κι ο Λάμπης δεν καυχιέται ποτέ που κερδίζει...ο

101. Σχολειό μου, έχε γεια!

Τελευταία μέρα σήμερα. Από αύριο, τέλος τα σχολεία. Η Ασημίνα το τραγούδησε στα καναρινάκια της. Η Χριστίνα το είπε στα χρυσόψαρα. Ο Γιάννης το νιαούρισε στο γάτο του κι ο Βαγγέλης το φώναξε στα ζώα της αυλής του.

Ο Γιάννης σηκώθηκε και πήρε πάλι τη σάκα του στο χέρι. Πράγμα παράδοξο, δεν την είχε πολυχαλάσει. Κρατιόταν ακόμα.

– Δεν είμαι και τόσο ακατάστατος! σκέφτηκε ο Γιάννης βλέποντάς την, γιατί θυμήθηκε την πρώτη μέρα που του την έφερε ο θείος Χαραλάμπης. Πότε πέρασε, αλήθεια, ένας χρόνος;

– Είσαι λίγο ακατάστατος, Γιάννη, πρέπει να το παραδεχτείς, του είχε πει. Και ο Γιάννης το είχε παραδεχτεί με ειλικρίνεια.

Είχε υποσχεθεί τότε στο θείο του να της δώσει να φάει γράμματα και νούμερα για να παχύνει.

Τα είχε άραγε καταφέρει; Και βέβαια τα είχε καταφέρει. Ο δάσκαλός του μια μέρα του 'χε χαϊδέψει τα μαλλιά και του 'χε πει:

– Μπράβο, Γιάννη, μ' αυτή την τσάντα έγινες σοφός!

Ε, όχι και σοφός!

Στην Αθήνα η κυρία Άννα πήγε να πάρει τα παιδιά της από το σχολείο. Ήταν μια λαμπερή μέρα και τα κοριτσάκια την περίμεναν στην αυλή. Δεν κάθονταν. Αυτό θα ήταν πολύ παράξενο! Χόρευαν. Χόρευαν κι οι δυο τους με πολύ κέφι έναν καλαματιανό. Στα μάτια τους χόρευε το καλοκαίρι.

– Καιρός είναι να φεύγουμε, είπε η μητέρα τους, να βρει και το σχολειό την ησυχία του.

– Το σχολειό στενοχωριέται χωρίς εμάς, είπε η Χριστίνα.

– Τα παιδιά είναι η ψυχή του σχολείου, είπε κι η Ασημίνα.

Η κυρία Άννα αναστέναξε με βαθύ αναστεναγμό και παραδέχτηκε ότι δεν μπορούσε να τα βγάλει πέρα μαζί τους.

Στο σχολείο του Βαγγέλη, τελευταία μέρα, η δασκάλα τούς είπε πολλά παραμύθια. Ο Σήφης έπαιξε φουσαρμόνικα, ο Χρίστος τραγούδησε ένα δημοτικό κι ο Βαγγέλης για να μη μείνει πίσω, τους διάβασε ένα ποίημα. Το διάβασε με τόσο καμάρι, που όλα τα παιδιά γέλασαν με το ύφος του:

Α, κυρά αλεπού,
πώς τα φτιάνεις έτσι;
Κάνεις πού και πού
βόλτες στο κοτέτσι.
Κι αν σε δει με βια
τό σκυλί – στοχάσου –
κλάψε την προβιά, Α
κλάψε την ουρά σου.*

Τη στιγμή που τέλειωνε, έσκυψε να χαιρετήσει με υπόκλιση τα παιδιά που τον χειροκροτούσαν και να! ακούστηκε ένα χρατς κι έσκισε – τελευταία μέρα – την ποδιά του. Και η δασκάλα από την έδρα του 'κανε ένα ποιηματάκι γελώντας:

Αχ, κύριε Βαγγέλη,

* Το ποίημα είναι του Στέλιου Σπεράντσα.

πώς τα κάνεις έτσι;
Κάνεις πού και πού
ό,τι σου αρέσει.
Έσκυψες με βια
για στιγμή – στοχάσου –
τώρα, Βαγγελάκη μου,
κλάψε την ποδιά σου.

Η Δέσπω, όταν ο δάσκαλος τους αποχαιρέτησε και τους ευχήθηκε καλό καλοκαίρι, δεν έφυγε από την τάξη. Τα παιδιά έφευγαν τραγουδώντας, μα εκείνη έμεινε για να δει αν είχαν ξεχάσει τίποτα.

Η Δέσπω λυπόταν που άφηνε το σχολειό. Εκείνη δεν είχε αδέρφια να παίζει. Τ' αδέρφια

της ήταν η Ρήνα, η Ελένη, η Μαρία, ο Γιώργος, ο Θωμάς, δηλαδή οι συμμαθητές της στο σχολείο.

Έριξε μια ματιά στα γαρίφαλα που είχε φέρει χτές για το βάζο. Είχαν γίνει χρυσοκόκκινα από τις ηλιαχτίδες. Όλα είχαν χρωσώσει, ακόμα κι ο πίνακας.

Απέξω ερχόταν μια δυνατή φωνή.

– Δέσπω! Έλα.

Ήταν η φωνή του καλοκαιριού και η Δέσπω δεν μπόρεσε ν' αντέξει.

– Πρέπει να φύγω, είπε στα πράγματα της τάξης που την κοιτούσαν άφωνα. Πρέπει να φύγω. Είναι καλοκαίρι.

Έκλεισε τα παράθυρα, έκλεισε την πόρτα, κι έτσι έκλεισε μαζί της κι η σχολική χρονιά.

Κι εγώ
τώρα θα
σας πω το
ποίημα
για τον
Ιούλιο
και τον
Αύγουστο

Γεια σας!

- Γιαννάκη, πού θα πας;
- Να βρω δροσάτο γιούλι.
- Πότε θα 'ρθεις;
- Θε νά 'ρθω τον Ιούλη.

- Γιαννάκη, τι θα φέρεις;
- Χίλια φρούτα στα κλώνια,
τις εξοχές, τα μπάνια,
τα στάρια στα αλώνια.

- Γιάννη, πού πας;
- Όπου ο ήλιος λάμπει.
- Πότε θα 'ρθεις;
- Ο Αύγουστος σαν θά 'μπει.

ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ

- Γιαννάκη, τι θα φέρεις;
Γιάννη, Γιαννάκη.
- Θα φέρω κρύα σύκα,
δροσάτο σταφυλάκι.

Στέλα Ματζουράνη - Σκαλτσάρη

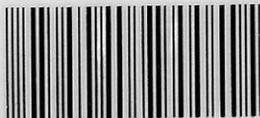
Από την «Παιδική Πρωτοχρονιά»

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	Σελ.
1. Σεπτέμβρης-Οκτώβρης (ποίηση Στέλας Σκαλτσάρη)	5
2. Ο θείος Χαραλάμπης	6
3. Η πρώτη μέρα του σχολείου	8
4. Πρώτη μέρα μαθητής (ποίηση Ρένας Καρθαίου)	10
5. Η καινούρια τσάντα	11
6. Η ζωγραφιά ενός δρόμου	13
7. Ένα φύλλο σε μια γειτονιά	15
8. Το σπιτάκι της βροχής	17
9. Πρωτοβρόχι (ποίηση Γ. Σουρέλη)	18
10. Φθινόπωρο στο νησί	20
11. Η μηλίτσα (ποίηση Θέτης Χορτιάτη)	22
12. Το όργωμα	23
13. Η ώρα του φαγητού	25
14. Σε ποιον χρωστάμε το κρασί	26
15. Ο Τρυγητής (ποίηση Γ. Κρόκου)	28
16. Καληνύχτα, Γιάννη	29
17. Στείλε μου, Θεέ μου (ποίηση Γ. Κρόκου)	31
18. Ένας γάτος...	32
19. Σαν ξυπνάς Κυριακή	34
20. Καλημέρα! (ποίηση Θέτης Χορτιάτη)	36
21. Τηλεφωνήματα	37
22. Πόλεμος και ειρήνη	39
23. Η σημαία (ποίηση Βασ. Χαρωνίτη)	41
24. Νοέμβρης-Δεκέμβρης (ποίηση Στέλας Σκαλτσάρη)	42
25. Έρχονται τα κρύα και η χειμωνιά	43
26. Ένας νησιώτης στην Αθήνα	46
27. Το νησί μου (ποίηση Ρίτας Μπούμη - Παπά)	48
28. Η ζωή στο διαμέρισμα	49
29. Κάτι πρέπει να γίνει	51
30. Η προσευχή των ψαριών (ποίηση Θέτης Χορτιάτη)	54
31. Τσαφ τσουφ, το τρένο περνά	55
32. Εκδρομή με το τρένο (ποίηση Ντίνας Χατζηνικολάου)	57

33. Οι εκατό πάστες του Γιάννη	59
34. Ο ζαχαροπλάστης (ποίημα Δημ. Μανθόπουλου)	61
35. Παράπονα, παράπονα...	62
36. Αγαπάμε τη μουσική	64
37. Παιδική συναυλία (ποίημα Ντίνας Χατζηνικολάου)	66
38. Ένα σπουργίτι μου είπε...	67
39. Στο τσίρκο	70
40. Χειμώνας στην πόλη	76
41. Το χιόνι (ποίημα Χάρη Σακελλαρίου)	78
42. Η άγια νύχτα	79
43. Παραμονή Χριστουγέννων	82
44. Το άστρο το φωτεινό	84
45. Γενάρης-Φλεβάρης (ποίημα Στέλας Σκαλτσάρη)	86
46. Τα δώρα της Πρωτοχρονιάς	87
47. Αρχιχρονιάτικα κάλαντα (έμμετρο)	89
48. Τα Φώτα στο νησί	91
49. Αλκυονάκι μου...	94
50. Εμείς και ο χρόνος	96
51. Από το ένα ως το δέκα (ποίημα Γ. Κρόκου)	100
52. Να φτιάξουμε κάτι όλοι μαζί	101
53. Το παλιό σπίτι	104
54. Η τρελή μυγδαλιά	106
55. Η καθαριότητα είναι μισή αρχοντιά	108
56. Αρχίζουν τα ταξίδια του πατέρα	111
57. Ο Αίσωπος	113
58. Κόρακας και γεράκι (ποίημα Ζ. Παπαντωνίου)	116
59. Αγαπημένη μας Δέσπω	118
60. Το Λαθοπούλι	120
61. Μαγειρείο «Η ωραία γειτονιά»	122
62. Φέρε την κόλλα	125
63. Χαρταετοί στον ουρανό) ποίημα Ρένας Καρθαίου)	127
64. Η κυρα-Σαρακοστή	128
65. Μάρτης - Απρίλης (ποίημα Στέλας Σκαλτσάρη)	131
66. Τα χελιδόνια φέρνουν την άνοιξη	132
67. Χελιδόνια (ποίημα Στέλας Κομνηνού - Καρυτινού)	134
68. Να ποιο είναι το χωριό μας!	135
69. Εργάτες και αγρότες	138
70. Μια σπουδαία ιδέα κι ένα σπουδαίο μάθημα	140

71. Η γιορτή στο σχολείο	144
72. Εθνικός Ύμνος (ποίημα Διον. Σολωμού)	146
73. Όπου κι αν πάτε πάρτε μαζί σας ένα βιβλίο	147
74. Για τα παιδιά όλου του κόσμου (ποίημα Μαρίας Γουμενοπούλου)	149
75. Το ανυπόμονο συννεφάκι	151
76. Τα κατοικίδια μαλώνουν	153
77. Γάιδaros τραγουδιστής (ποίημα Χ. Σακελλαρίου)	157
78. Πετάει πετάει... η Δέσπω!	158
79. Η αστροναύτισσα (ποίημα Ρένας Καρθαίου)	161
80. Άνοιξη στο βουνό	162
81. Άνοιξη (ποίημα Στέφανου Μπολέτη)	164
82. Πασχαλιάτικα έθιμα	165
83. Ανάσταση	167
84. Λαμπρή (ποίημα Μαρίας Γουμενοπούλου)	170
85. Βαπτίζεται η δούλη του Θεού...	171
86. Μάης - Ιούνης (ποίημα Στέλας Σκαλτσάρη)	174
87. Η τρομπέτα του Μάη	175
88. Το ποίημα του Γιάννη	176
89. Το φως (ποίημα Δημ. Μανθόπουλου)	179
90. Τα πρώτα μπάνια στη θάλασσα	180
91. Βαρκούλα μου (ποίημα Ντίνας Χατζηνικολάου)	182
92. Στο δάσος	183
93. Εκδρομή με το σχολείο	186
94. Ο πατέρας στη δουλειά	189
95. Καλοκαίρι στον κάμπο	191
96. Χαρές της θάλασσας	192
97. Τα έντομα διασκεδάζουν	195
98. Το βόδι και ο γάιδaros	198
99. Ξέρεις; Ξέρω...	201
100. Ο μεγάλος ψαράς	205
101. Σχολειό μου, έχε γεια!	206
102. Ιούλης - Αύγουστος (ποίημα Στέλας Σκαλτσάρη)	212

024000019963

ΕΚΔΟΣΗ Γ' 1982 (VII) ΑΝΤΙΤΥΠΑ 225.000 ΣΥΜΒΑΣΗ 3807/12.7.82

Εκτύπωση - Βιβλιοδεσία: Α. Γιαννόπουλος

1800

